

**Δημοσιοποίηση Εποπτικής Φύσης
Πληροφοριών σχετικά με την Κεφαλαιακή
Επάρκεια και τη Διαχείριση Κινδύνων σε
Ενοποιημένη Βάση (Πυλώνας III)**

Έτος 2018

Περιεχόμενα

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ – ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	5
3. ΠΡΟΦΙΛ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΟΜΙΛΟΥ	6
4. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ	11
5. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΟΜΙΛΟΥ	13
6. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	15
7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ	16
8. ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	21
9. ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	24
Εφαρμογή IFRS 9	25
10. ΔΑΕΕΚ / ΔΑΕΕΡ.....	27
11. ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (ΠΑΚ)	28
12. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ.....	29
Ορισμός Πιστωτικού Κινδύνου	29
Παρακολούθηση και διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου	29
Μέτρα αντιμετώπισης και αντιστάθμισης του Πιστωτικού Κινδύνου	31
Διαδικασίες διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου.....	34
Πιστοδοτήσεις οι οποίες υπάγονται σε καθεστώς αναδιάρθρωσης.....	36
Κίνδυνος Απομείωσης Αξίας	38
Μετάβαση από το ΔΛΠ 39 στο ΔΠΧΑ 9	38
Εφαρμογή της τυποποιημένης μεθόδου	40
Πληροφοριακοί πίνακες για τον Πιστωτικό Κίνδυνο	41
Εσωτερικό Κεφάλαιο για τον Πιστωτικό Κίνδυνο.....	42
13. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.....	42
Συγκέντρωση χρηματοδοτήσεων Πελατών.....	43
Συγκέντρωση κλάδων δραστηριότητας	43
Συγκέντρωση γεωγραφικής θέσης.....	43
14. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	47
15. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	48
16. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ	49
17. ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	50
18. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ, ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	50
Ορισμός Κινδύνου Αγοράς.....	50

Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών (Trading Book).....	51
Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (Banking Book)	51
Ορισμός Κινδύνου Ρευστότητας.....	52
Επιλογή βασικών μεθοδολογιών και εργαλείων στα πλαίσια της ΔΑΕΕΡ	52
Συμμόρφωση με εποπτικές απαιτήσεις.....	53
Ορισμός Λειτουργικού Κινδύνου	55
Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου	55
Παρακολούθηση και Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς, Ρευστότητας και Λειτουργικού Κινδύνου	56
19. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ.....	57
20. ΛΟΙΠΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ.....	59
21. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	61
22. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΕΒΑΡΥΜΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΒΕΒΑΡΥΜΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	62
23. ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ – ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ.....	64
ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ	65
ΠΑΡΟΧΕΣ	66
ΑΜΟΙΒΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.....	66
ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	66
24. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ	68

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση αποτελεί την εντολή γνωστοποίησης του Πυλώνα III, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 για το έτος 2018. Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στο παρόν έγγραφο καλύπτουν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις γνωστοποίησης που ορίζονται στο άρθρο 99 του νόμου 4261/2014 και τα τεχνικά κριτήρια για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, παρουσιάζει επιλεγμένα στοιχεία για την κεφαλαιακή επάρκεια, και περιγράφει το γενικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων που εφαρμόζει ο Όμιλος της Τράπεζας Αττικής. Η παρούσα έκθεση έχει ενημερωτικό χαρακτήρα και δεν αποτελεί μορφή οικονομικής κατάστασης για τον Όμιλο της Τράπεζας Αττικής.

Το Δεκέμβριο του 2016 η ΕΒΑ δημοσίευσε τις κατευθυντήριες οδηγίες EBA/GL/2016/11 σχετικά με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις δημοσιοποίησης του Πυλώνα 3 με σκοπό τη βελτίωση της συγκρισιμότητας των κανονιστικών γνωστοποιήσεων. Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές δεν αλλάζουν την ουσία των κανονιστικών δημοσιοποιήσεων ωστόσο ενισχύουν τα στοιχεία τους, εισάγοντας επιπλέον πληροφορίες.

Η δημοσιοποίηση των πληροφοριών πραγματοποιείται σε ετήσια βάση εκτός και αν ο Όμιλος κρίνει απαραίτητη την συχνότερη δημοσιοποίηση τους λόγω οικονομικών αναταραχών ή σημαντικών μεταβολών που επηρεάζουν το ύψος των Ιδίων Κεφαλαίων, το Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας ή/και τη Ρευστότητα του.

Οι δημοσιοποιούμενες πληροφορίες διατυπώνονται με σαφήνεια και είναι αληθείς και όχι παραπλανητικές. Επισημαίνεται ότι πριν τη δημοσίευσή τους έχει γίνει η προβλεπόμενη διαδικασία αξιολόγησης, επαλήθευσης και ακρίβειας των στοιχείων καθώς και των διαδικασιών άντλησης και επεξεργασίας αυτών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου είναι υπεύθυνο για την ακρίβεια των δημοσιοποιημένων πληροφοριών καθώς και για την εγκυρότητα άντλησης επεξεργασίας και παράθεσής τους. Καταληκτική ημερομηνία για τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών θεωρείται η ημερομηνία δημοσίευσης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Τα στοιχεία δημοσιοποιούνται στον ιστότοπο του Ομίλου στη διεύθυνση www.atticabank.gr.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ – ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η Attica Bank ιδρύθηκε το 1925 και είναι ένας δυναμικός χρηματοοικονομικός Οργανισμός, ο οποίος μετρά πάνω από 90 χρόνια ζωής και ένα δίκτυο 55 καταστημάτων τα οποία καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της Περιφέρειας.

Ο Όμιλος το 1964 εξαγοράζεται από τον όμιλο εταιρειών της Εμπορικής Τράπεζας και εισάγεται στο Χρηματιστήριο. Τον Ιούνιο του 1997 η Εμπορική Τράπεζα μεταβιβάζει μέσω του Χρηματιστηρίου μέρος των μετοχών που κατέχει, στο Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, διατηρώντας έως τον Σεπτέμβριο του 2002 περίπου το 17% των μετοχών του Τραπεζικού Ομίλου, το οποίο στη συνέχεια μεταβιβάζει στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο.

Τον Μάιο του 2018 η Attica Bank ολοκλήρωσε νέα Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου συνολικού ύψους 88,9 εκ.€. Συνεπεία της Αύξησης, το ποσοστό συμμετοχής του Ε.Φ.Κ.Α. ανήλθε σε 66,89% και του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. σε 11,77% επί του συνόλου των κοινών μετοχών της Τράπεζας. Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση αριθμ. Οικ. 33379/2703/15-06-2018 (Φ.Ε.Κ. Β'2280/15-06-2018), την 27.07.2018 μεταβιβάστηκαν 95.606.341 κοινές μετοχές της Τράπεζας, από το χαρτοφυλάκιο του Ε.Φ.Κ.Α. στο χαρτοφυλάκιο του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. Έτσι η συμμετοχή του Ε.Φ.Κ.Α. στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας διαμορφώθηκε σε ποσοστό 46,16% και αυτή του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. σε ποσοστό 32,50%

Το Δεκέμβριο του 2018, η Τράπεζα προέβη σε έκδοση ομολογιακού δανείου ύψους € 100,2 εκ. για την πλήρη εξόφληση των προνομιούχων μετοχών που κατέχει το Ελληνικό Δημόσιο.

Τον Οκτώβριο του 2018, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του πιλοποιημένου χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων δανείων μειωμένης εξασφάλισης στην TOCU Europe S.a.r.l. καθώς και τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην QQUANT MASTER SERVICER S.A., η οποία είναι εταιρεία ενδιαφέροντος της TOCU Europe S.a.r.l. Το ποσό το οποίο καταβλήθηκε από την TOCU Europe S.a.r.l. για τη μεταβίβαση του Junior Note που εκδόθηκε, ήταν € 47 εκ. Ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα προχώρησε στην λογιστική από-αναγνώριση του πιλοποιημένου χαρτοφυλακίου, με ημερομηνία 31/12/2018 και έχει ήδη εγγράψει κέρδη € 47 εκατ. - τα οποία λογίζονται ως κεφάλαια πρώτης βαθμίδας (TIER I). Εκκρεμεί η υποβολή φακέλου στην ΤτΕ για την εποπτική από-αναγνώριση του χαρτοφυλακίου Metexelixis.

Η Attica Bank δραστηριοποιείται κυρίως στη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και στην αγορά των ιδιωτών, προσφέροντας μια σειρά χρηματοδοτικών, καταθετικών, επενδυτικών και ασφαλιστικών προϊόντων, αμοιβαίων κεφαλαίων και υπηρεσιών χρηματιστηριακών συναλλαγών. Στο πλαίσιο της δραστηριότητας του στο Χρηματοπιστωτικό κλάδο ο Όμιλος της Attica Bank εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, οι σημαντικότεροι από τους οποίους περιλαμβάνουν τον Πιστωτικό (συμπεριλαμβανομένου του Κινδύνου Συγκέντρωσης), τον κίνδυνο Αγοράς, τον Λειτουργικό, τον Κίνδυνο Ρευστότητας, τον Κίνδυνο Τιτλοποίησης καθώς και τους κινδύνους Κεφαλαίων και Κερδοφορίας.

Στο πλαίσιο της διατήρησης της εύρυθμης και απρόσκοπτης λειτουργίας του, ο Όμιλος έχει αναπτύξει τους κατάλληλους μηχανισμούς για την αναγνώριση, παρακολούθηση και διαχείριση αυτών των κινδύνων, ώστε να τους περιορίζει εντός των αποδεκτών ορίων που θέτονται από τον Όμιλο, το Κανονιστικό Πλαίσιο και τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς.

Ο Όμιλος δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής βάσης και ρευστότητας, με στόχο την αποτελεσματική κατανομή τους, βάσει του στρατηγικού του σχεδίου σε φυσιολογικές συνθήκες αγοράς, και τη διατήρηση της βιωσιμότητας του σε ακραίες συνθήκες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, με την συνδρομή της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, είναι υπεύθυνο για την έγκριση και την περιοδική αναθεώρηση του Πλαισίου Ανάλυσης Κινδύνων (ΠΑΚ) που υιοθετεί ο Όμιλος ούτως ώστε να ορίζει το προφίλ και τα όρια των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Αναφορικά με την αναγνώριση ενός κινδύνου ως σημαντικού (risk materiality) ο Όμιλος προσδιορίζει το προφίλ κινδύνου που αναλαμβάνει σύμφωνα με:

- το μέγεθος του,
- το εύρος των διενεργούμενων εργασιών,
- το ύψος και την πολυπλοκότητα των συναλλαγών του,
- την εξάρτηση του από εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης.

3. ΠΡΟΦΙΛ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Βασική επιδίωξη του Ομίλου αποτελεί η συνεχής βελτίωση των λειτουργιών και των διαδικασιών για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των κινδύνων που αντιμετωπίζει στην καθημερινή του λειτουργία και την αντιμετώπιση των εκτάκτων καταστάσεων.

Η Διαχείριση Κινδύνων είναι αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας κατάρτισης της επιχειρησιακής στρατηγικής, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας του επιχειρησιακού σχεδιασμού και της πολιτικής ανάληψης κινδύνων, καθώς καθορίζει τα εκάστοτε αποδεκτά ανώτατα όρια ανάληψης κινδύνων, για κάθε είδος κινδύνου. Κατά την διάρκεια του 2018 και στα πλαίσια του σχεδίου αναδιάρθρωσης, ο Όμιλος έχει προσαρμόσει τόσο το διοικητικό όσο και το λειτουργικό σκέλος της διαχείρισης κινδύνων, σαν διαδικασία της εταιρικής διακυβέρνησης στα διεθνή πρότυπα και τα προβλεπόμενα από τις εποπτικές αρχές. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσει διαρκώς προηγμένους μηχανισμούς αλλά και οργανωτικές δομές για την αναγνώριση, ποσοτικοποίηση, παρακολούθηση και διαχείριση των πάσης μορφής κινδύνων.

Η στρατηγική ανάληψης και διαχείρισης των πάσης μορφής κινδύνων είναι ευθυγραμμισμένη με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, την ισχύουσα νομοθεσία και το εποπτικό πλαίσιο, ενώ διαρκώς εξελίσσεται μέσα από την ανάπτυξη μίας ενιαίας για τον Όμιλο, αντίληψης διαχείρισης κινδύνου.

Στα πλαίσια της νέας οργανωτικής δομής της Τράπεζας, η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου έχει αντίστοιχα αναδιοργανωθεί και πλέον οργανώνεται σε υπεύθυνες ανά ενότητα κινδύνου Μονάδες, καθοδηγούμενες από τον Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνων (Chief Risk Officer), ο οποίος διατηρώντας τον κατ' απαίτηση ανεξάρτητο ρόλο του, αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ.).

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, στο πλαίσιο του Νόμου 4261/2014, έχει την ευθύνη επαρκούς ενημέρωσης του Δ.Σ. για όλα τα θέματα που αφορούν τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων κατά την εκτέλεση των επιχειρησιακών του καθηκόντων. Μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων η ροή των πληροφοριών αναφορικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ο Όμιλος έχει ως τελικούς αποδέκτες τα μέλη του Δ.Σ., τα οποία καθορίζουν τη στρατηγική, τους στόχους και τη γενική κατεύθυνση του, ενώ ταυτόχρονα διευθύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ιδρύματος. Προκειμένου να είναι αποτελεσματική και συνεκτική, η πολιτική διαχείρισης κινδύνων είναι σαφώς καθορισμένη και αποφασίζεται από το Δ.Σ. για το σύνολο του Οργανισμού. Σε κάθε περίπτωση, καθορίζονται σαφώς οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες όλων των μερών που εμπλέκονται στη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου, του Διοικητικού Συμβουλίου, των εκτελεστικών διοικητικών στελεχών και όλου του εμπλεκόμενου επιχειρησιακού προσωπικού.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνοι για την έγκριση και την περιοδική αναθεώρηση του προφίλ κινδύνου που αναλαμβάνει ο Όμιλος (Risk-Appetite). Πιο συγκεκριμένα, το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθεί τους επιμέρους κινδύνους και συνολικά, δίνει συγκατάθεση για την επιλογή του CRO, εγκρίνει τις πολιτικές και διαδικασίες και παρακολουθεί την εξέλιξη του αναλαμβανόμενου κινδύνου (VaR) σε επίπεδο ομίλου μέσω των μηνιαίων και τριμηνιαίων αναφορών της μονάδας και των εκθέσεων του CRO.

Στα πλαίσια της προσπάθειας για αποτελεσματικότερη διαχείριση των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος, αλλά και την αποφυγή παρέκκλισης από τα όρια ανάληψης κινδύνων όπως αυτά ορίζονται από το Πλαίσιο Ανάληψης Κινδύνου, ο Όμιλος σχεδίασε ένα Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (Early Warning System) για την κάλυψη των αναγκών του.

Το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης, διακρίνεται σε τρία επιμέρους τμήματα:

- Παρακολούθηση σε επίπεδο μεγεθών Ομίλου - Τράπεζας (Bank Level)
- Παρακολούθηση σε επίπεδο πελάτη (Customer Level)
- Εφαρμογή διαδικασιών για τη λήψη κατάλληλων μέτρων περιορισμού και αποκατάστασης του ύψους των κινδύνων από τα αρμόδια όργανα.

Η Εταιρική διακυβέρνηση ορίζεται ως το σύστημα σύμφωνα με το οποίο διοικούνται και ελέγχονται οι Οργανισμοί ως ένα σύνολο σχέσεων μεταξύ του Ανώτατου Management, των μετόχων, και των λοιπών ενδιαφερομένων μερών. Ο Όμιλος έχει αναπτύξει σύγχρονες δομές εταιρικής διακυβέρνησης και κοινωνικής εταιρικής ευθύνης γνωρίζοντας ότι αποτελούν βασικά στοιχεία για την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης μεταξύ του Ομίλου και της Κοινωνίας και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας του σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

Η προσφορά προς την κοινωνία αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εταιρικής ταυτότητας του Ομίλου, ο οποίος διακρίνεται από αίσθημα ευθύνης απέναντι στο κοινωνικό σύνολο και στους συνανθρώπους με ιδιαίτερες ανάγκες, συνδράμοντας στο μέτρο του δυνατού στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων,

στηρίζοντας ανθρωπιστικές πρωτοβουλίες και υποστηρίζοντας το έργο αναγνωρισμένων οργανώσεων και κοινωνικών φορέων. Συμμορφώνεται με τις αποφάσεις που επιβάλλουν να μη συνεργάζεται με χώρες, εταιρείες ή άτομα που υποστηρίζουν την τρομοκρατία ή παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Δεν ενισχύει άμεσα ή έμμεσα πολιτικά κόμματα. Κατά τη διάρκεια του έτους 2018, στο πλαίσιο του προγράμματος εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, ο Όμιλος έγινε αρωγός σε σημαντικές δράσεις στους τομείς του Πολιτισμού, της Ακαδημαϊκής Κοινότητας, της Έρευνας και Τεχνολογίας, του Αθλητισμού, της Κοινωνικής Προσφοράς και της Υγείας

Οι βασικές επιδιώξεις του Ομίλου εστιάζουν στη χρηστή εταιρική διακυβέρνηση με επίκεντρο το Διοικητικό Συμβούλιο και τους μετόχους. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην ανάπτυξη του Ομίλου. Ο ρόλος του προέδρου του Δ.Σ. έχει άμεσο αντίκτυπο στην λειτουργία του όπως επίσης σημαντικές είναι και οι ευθύνες του Δ.Σ. για την διαχείριση κινδύνων.

Η επίτευξη των ανωτέρω στόχων υποστηρίζεται από ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης, το οποίο ενσωματώνει μεθοδολογίες διαχείρισης κινδύνων και σαφή καθορισμό αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκόμενων μονάδων.

Υπό αυτές τις συνθήκες το παρακάτω πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων κρίνεται επαρκές αναφορικά με το προφίλ κινδύνου του Ομίλου και τους στρατηγικούς στόχους τους οποίους ακολουθεί.

Στον κάτωθι πίνακα συνοψίζεται το προφίλ κινδύνων του Ομίλου με τη διαβάθμιση της σημαντικότητας τους και το βασικό πλαίσιο προσέγγισης και διαχείρισης τους σύμφωνα με την τελευταία αναφορά της ΔΑΕΕΚ.

Κατηγορία Κινδύνου	Υποκατηγορία κίνδυνου	Σημαντικότητα κινδύνου για το ΠΙ	Αιτιολογία	Μεθοδολογία εκτίμησης/διαχείρισης του κινδύνου
Πιστωτικός Κίνδυνος	Κίνδυνος αθέτησης της υποχρέωσης	Υψηλός	Ο Πιστωτικός Κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου για την Τράπεζα και η συστηματική παρακολούθηση καθώς και η αποτελεσματική διαχείριση του θεωρείται πρωταρχικός στόχος του Ομίλου.	Τυποποιημένη Μέθοδος, ΠΕΔ με παραδοχές (ΠΙΙ), Λήψη εξασφαλίσεων. Βελτίωση διαδικασιών εγκρίσεων – λήψης απόφασης χορήγησης
	Τιτλοποίηση	Υψηλός	Το ΠΙ εφαρμόζει προγράμματα τιτλοποίησης.	Μέσο ανεξάρτητου εκτιμητή, Παρακολούθηση εξέλιξης Business Plan
	Κίνδυνος Συγκέντρωσης (κλάδων, ΜΧΑ)	Υψηλός	Υπάρχει σημαντική συγκέντρωση σε επίπεδο «ομίλου πελατών» και σε συγκεκριμένους κλάδους δραστηριότητας.	Με βάση εποπτικούς κανόνες & προσεγγιστικές μέθοδοι (stress tests). Καθορισμός πιστωτικών ορίων στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο με κριτήριο την ορθολογική διασπορά των κεφαλαίων της Τράπεζας και την αποφυγή των υψηλών συγκεντρώσεων ή ποσοστών σε διάφορους τομείς της οικονομίας, σε γεωγραφικές περιοχές ή σε συνδεδεμένα αντισυμβαλλόμενα μέρη.
	Υπολειμματικός κίνδυνος μετά την εφαρμογή τεχνικών μείωσης κινδύνου	Υψηλός	Δυσκολία στη ρευστοποίηση ή απαξίωση των καλυμμάτων. Σχετικά μικρή ενεργή αγορά.	Βελτίωση υποδομών. Συνεργασία με ανεξάρτητους εκτιμητές, Stress tests (LGD)

Κατηγορία Κινδύνου	Υποκατηγορία κίνδυνου	Σημαντικότητα κινδύνου για το ΠΙ	Αιτιολογία	Μεθοδολογία εκτίμησης/διαχείρισης του κινδύνου
Κίνδυνος Αγοράς		Χαμηλός	Επιδίωξη της Τράπεζας, είναι η χαμηλή έκθεση στον κίνδυνο αγοράς και ορισμός εσωτερικών διαδικασιών διαχείρισης και ελέγχου στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού & Παθητικού (ALCO).	Τυποποιημένη Μέθοδος, Stress tests
Κίνδυνος Μόχλευσης		Χαμηλός	Η Τράπεζα δεν διαθέτει σημαντικές επενδύσεις σε εκτός ισολογισμού στοιχεία που να επηρεάζουν την εξέλιξη του δείκτη.	Παρακολούθηση δεικτών μέσω ΠΙΑΚ.
Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο		Μεσαίος	Διαφορά στην ταχύτητα ανακύκλωσης στοιχείων ενεργητικού – παθητικού που επηρεάζονται από τις διακυμάνσεις του επιτοκίου και μέσω των αποτελεσμάτων στα ίδια κεφάλαια	Παρακολούθηση εισπραξιμότητας δανείων και ληκτότητας προθεσμιακών, Μέθοδος duration Gap και Gap analysis, stress tests
Λειτουργικός κίνδυνος		Μεσαίος	Η Τράπεζα επιθυμεί μηδενική έκθεση σε ζημιές προερχόμενες από εσωτερική απάτη και την ελαχιστοποίηση της έκθεσης σε ζημιές προερχόμενες από παραλείψεις λειτουργιών. Για την επίτευξη των ως άνω στόχων της Τράπεζας είναι αναγκαία η πλήρης συμμόρφωση των Μονάδων με τους Οδηγούς Εργασιών και τις Διαδικασίες της, καθώς και η κάλυψη, όπου απαιτείται, με Οδηγούς Εργασιών ή/και Διαδικασίες στο σύνολο των εργασιών της Τράπεζας.	Μέθοδος Βασικού Δείκτη, Βελτίωση Εσωτερικών Διαδικασιών, Παρακολούθηση δεικτών απόδοσης.
Κίνδυνος ρευστότητας		Υψηλός	Περιορισμένες πηγές κεφαλαίων και υψηλό κόστος διατήρησης των σε περιόδους κρίσης.	Η ανάπτυξη της αντιμετώπισης είναι στη ΔΑΕΕΡ.

Κατηγορία Κινδύνου	Υποκατηγορία κινδύνου	Σημαντικότητα κινδύνου για το ΠΙ	Αιτιολογία	Μεθοδολογία εκτίμησης/διαχείρισης του κινδύνου
Άλλοι κίνδυνοι	Στρατηγικός κίνδυνος	Χαμηλός	Η στρατηγική της τράπεζας για ήπια επέκταση δεν δημιουργεί υψηλό κίνδυνο.	Διεξαγωγή swot analysis, παρακολούθηση αποκλίσεων εκτέλεσης Επιχειρηματικού Σχεδίου, Παρακολούθηση προϋπολογισμού. Αλλαγές στο πλαίσιο με ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης.
	Κίνδυνος Φήμης	Υψηλός	Η διατήρηση της καλής φήμης της τράπεζας είναι πρώτη προτεραιότητα.	Παρακολούθηση μέσω μαζικής ενημέρωσης, διαφήμιση, δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.
	Κίνδυνος Κεφαλαίων	Υψηλός	Η κεφαλαιακή βάση της Τράπεζας πρέπει σε κάθε περίπτωση να βρίσκεται εντός του κανονιστικού πλαισίου, όπως αυτό ορίζεται από την εποπτική αρχή. Χρήση των μεταβατικών διατάξεων του IFRS9.	Διατήρηση των κεφαλαίων της σε τέτοιο ύψος που θα επιτρέπει την απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων της και που δεν θα συνιστά εμπόδιο στην επίτευξη του επιχειρηματικού της σχεδίου.
	Κίνδυνος κερδοφορίας	Υψηλός	Είναι άμεσα συνδεδεμένος με την φήμη της τράπεζας και τη δυνατότητα σχηματισμού προβλέψεων/διαγραφών δανείων.	Παρακολούθηση αποτελεσμάτων της τράπεζας σε μηνιαία βάση και εντοπισμός αποκλίσεων από Επιχειρηματικό Σχέδιο. Παρακολούθηση ημερήσιου μέσου επιτοκίου καταθέσεων πελατείας. Παρακολούθηση εισπραξιμότητας δανείων και δεικτών απόδοσης.

Πίνακας 1: Προφίλ Κινδύνων

4. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΝΟΠΙΩΣΗ

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας, των θυγατρικών εταιριών, των συγγενών εταιριών καθώς και κοινοπραξιών, που αναφέρονται μαζί ως ο «Όμιλος». Όλες οι θυγατρικές εταιρίες προετοιμάζουν τις οικονομικές καταστάσεις τους για σκοπούς ενοποίησης σύμφωνα με την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών Καταστάσεων της μητρικής εταιρείας.

Θυγατρικές είναι εκείνες οι εταιρίες στις οποίες η Τράπεζα συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό μεγαλύτερο από το μισό των δικαιωμάτων ψήφου ή ασκεί δεσπτόζουσα επιρροή στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Θυγατρικές είναι οι εταιρείες εκείνες που ελέγχονται από τον Όμιλο. Έλεγχος υπάρχει, όταν η Τράπεζα είναι εκτεθειμένη και έχει δικαιώματα πάνω στις μεταβαλλόμενες αποδόσεις από την επένδυσή της στη θυγατρική. Ο Όμιλος επανεκτιμά το βαθμό ελέγχου κάθε φορά που υπάρχει κάποια αλλαγή στους όρους που επηρεάζουν τον έλεγχο.

Ο Όμιλος συμμετέχει σε εταιρείες ειδικού σκοπού κυρίως για θέματα τιτλοποίησης, όπου οι εταιρείες αυτές έχουν καθορισμένο τρόπο λειτουργίας. Ο Όμιλος εξετάζει τους όρους αυτούς για να αποφασίσει αν είναι εκτεθειμένος σε τυχόν μεταβαλλόμενες αποδόσεις ή παρέχει κάποια εγγύηση σε αυτά. Οι βασικές αποφάσεις κρίνονται, όταν τίθεται θέμα αντικατάστασης απαίτησης. Κατά συνέπεια η απόφαση για ποια από τα οχήματα αυτά θα περιληφθούν ή όχι στον Όμιλο εξαρτάται από το ποιος καθορίζει τις διοικητικές αποφάσεις που θα επηρεάσουν την απόδοση των εταιριών αυτών.

Όλες οι θυγατρικές εταιρίες έχουν ενοποιηθεί με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Η Τράπεζα ενοποιεί όλες τις θυγατρικές εταιρίες από την ημερομηνία απόκτησης ελέγχου, μέχρι την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου. Από τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν απαλειφθεί οι επιδράσεις των συναλλαγών μεταξύ των εταιριών του Ομίλου. Επίσης, για τις εταιρίες ειδικής δομής, ο Όμιλος αξιολογεί εάν λειτουργεί ως εκπρόσωπος ή εντολέας βάσει του εύρους της εξουσίας λήψης αποφάσεων που διαθέτει επί των δραστηριοτήτων της εταιρίας, των δικαιωμάτων τρίτων καθώς και του βαθμού έκθεσής του σε μεταβλητότητα αποδόσεων από την ανάμειξη του με την εταιρία.

Συγγενείς είναι οι εταιρίες στις οποίες το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου, και επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή αλλά δεν τις ελέγχει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες ενσωματώνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο, μία επένδυση σε συγγενή εταιρεία καταχωρείται αρχικά στην αξία κτήσης της.

Η αναλογία του Ομίλου στα μεταγενέστερα της επένδυσης κέρδη ή ζημίες των συγγενών εταιριών λογίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεων. Το σωρευτικό ποσό των κινήσεων προσαρμόζει την μεταφερόμενη αξία της επένδυσης μείον τυχόν απομείωση. Όταν όμως η αναλογία στις ζημίες μιας συγγενούς εταιρείας ισούται ή υπερβαίνει την αξία συμμετοχής της στην συγγενή εταιρεία, ο Όμιλος σταματά να αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει σχετική υποχρέωση ή διενεργεί πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς εταιρείας.

Ο Όμιλος εφαρμόζει το πρότυπο Δ.Π.Χ.Α. 11, αντικείμενο του οποίου είναι η λογιστική απεικόνιση συμμετοχών σε επιχειρηματικά σχήματα που τελούν υπό κοινό έλεγχο (joint arrangements). Όλα τα σχήματα υπό κοινό έλεγχο στα οποία ο Όμιλος συμμετέχει και έχει από κοινού έλεγχο είναι κοινοπραξίες (joint ventures), τις οποίες αποτιμά με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Η περίμετρος ενοποίησης του Ομίλου στο πλαίσιο των Κανονιστικών Αναφορών προς τις Εποπτικές Αρχές δεν διαφέρει από τη λογιστική ενοποίηση.

Σε ό,τι αφορά **στις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου**, το αντικείμενο και ο σκοπός της κάθε μίας θυγατρικής, οι οποίες ενοποιούνται για τους σκοπούς εποπτείας και λογιστικούς σκοπούς με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης, αναλύεται παρακάτω:

Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ: Αντικείμενο και σκοπός της εταιρείας είναι η διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων, η παροχή υπηρεσιών διαχείρισης χαρτοφυλακίων και η παροχή επενδυτικών συμβουλών.

Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank: Έχει ως έργο την ανάληψη, απ' ευθείας ή μέσω άλλων διαμεσολαβούντων (Ασφαλιστικών Συμβούλων), ασφαλιστικών εργασιών, για λογαριασμό μιας ή περισσότερων ασφαλιστικών επιχειρήσεων και την εξεύρεση κατάλληλων ασφαλιστικών προϊόντων από την αγορά για τους πελάτες της Attica Bank.

Attica Bank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων: Σκοπός της εταιρείας η απόκτηση, διαχείριση, ανάπτυξη, ανέγερση, αξιοποίηση και διάθεση πάσης φύσεως ακινήτων της Τράπεζας της ίδιας ή και τρίτων. Τομείς δραστηριότητας:

- Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας (Asset Management),
- Εκτιμήσεων για λογαριασμό της Τράπεζας και τρίτων
- Επενδύσεων και Ανάπτυξης (Investment and Development).
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου - Real Estate προς το Ελληνικό Δημόσιο και το Ταμείο ΤΑΙΠΕΔ

Επωνυμία	% Συμμετοχής
Attica Wealth Management ΑΕΔΑΚ	100,00%
Ανώνυμη Εταιρεία Πρακτορεύσεων Ομίλου Attica Bank	100,00%
AtticaBank Properties Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ακινήτων	100,00%

Πίνακας 2: Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

Διαφορά Εποπτικών και Οικονομικών Αναφορών λόγω μη λήψης SRT

Τον Δεκέμβριο 2017, με την ολοκλήρωση της συναλλαγής πιλοποίησης του χαρτοφυλακίου Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs) συνολικού ύψους € 700,5 εκατ. και λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της συναλλαγής, η Τράπεζα προχώρησε στην αποαναγνώριση, από τα λογιστικά βιβλία της, του συνόλου του χαρτοφυλακίου και των προβλέψεων απομείωσης που το συνόδευαν (€ 357,25 εκατ.), καθώς ικανοποιούνταν οι προϋποθέσεις που έθετε το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 39 (IAS 39). Επιπλέον, στα λογιστικά βιβλία της Τράπεζας αναγνωρίστηκε ο χρεωστικός τίτλος αυξημένης εξασφάλισης (Senior Note) που διακρατήθηκε από την Τράπεζα (λογιστική αξία € 343,25 εκατ.).

Σε ότι αφορά τη σύνταξη των πάσης φύσεως Εποπτικών Αναφορών, που ακολουθούν χρονικά τον ανωτέρω λογιστικό χειρισμό και μέχρις ότου ληφθεί από την Τράπεζα η έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος για το SRT (Significant Risk Transfer) της συναλλαγής, η οποία θα σημάνει και την εποπτική αποαναγνώριση του πιλοποιημένου χαρτοφυλακίου, το εν λόγω χαρτοφυλάκιο ενσωματώνεται κανονικά στα δανειακά υπόλοιπα που υποβάλλονται προς την Τράπεζα της Ελλάδος, ενώ, αντίστοιχα, δεν περιλαμβάνεται ο χρεωστικός τίτλος αυξημένης εξασφάλισης (Senior Note) που διακρατείται από την Τράπεζα. Οπότε τα ποσοστά NPE και NPL της Τράπεζας για εποπτικούς σκοπούς με ημερομηνία 31/12/2018 ήταν 57,19% και 52,60%, έναντι 40,51% και 34,13% με SRT αντίστοιχα. Οι υπόλοιποι εποπτικοί δείκτες που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις και στο παρόν έγγραφο παρουσιάζονται με το χαρτοφυλάκιο Metexelixis μη αποαναγνωρισμένο.

5. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΟΜΙΛΟΥ

Η Attica Bank είναι ο 5ος σε μέγεθος Τραπεζικός Όμιλος στην Ελλάδα από πλευράς συνολικών περιουσιακών στοιχείων, ύψους € 3,4 δισ. με στοιχεία 31.12.2018 και σύμφωνα με την ΕΚΤ ανήκει στα «λιγότερο σημαντικά» ιδρύματα (LSI's) του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος και εποπτεύεται απευθείας από την ΤτΕ.

Ο Όμιλος της Attica Bank δραστηριοποιείται σε τρεις κύριους λειτουργικούς τομείς:

Εταιρική τραπεζική: Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει όλες τις πιστωτικές υπηρεσίες που παρέχονται σε επιχειρήσεις και επιχειρηματίες. Εκτός από τα δάνεια, ο Όμιλος προσφέρει σε πελάτες αυτής της κατηγορίας ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με συμβουλευτικές, χρηματοοικονομικές και επενδυτικές δραστηριότητες, καθώς και πράξεις συναλλάγματος.

Λιανική τραπεζική: Αυτό το τμήμα περιλαμβάνει όλους τους ιδιωτικούς καταναλωτές και τους ελεύθερους επαγγελματίες. Ο Όμιλος, μέσω του δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας και των αρμόδιων κεντρικών υπηρεσιών, προσφέρει στους πελάτες αυτής της κατηγορίας ολόκληρο το φάσμα των παραδοσιακών προϊόντων, καθώς και εξειδικευμένα προϊόντα επενδύσεων και αποταμιεύσεων.

Διαχείριση ταμειακών διαθεσίμων: Αυτό το τμήμα περιλαμβάνει τη διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου, τις υπηρεσίες μεσιτείας στην πώληση αμοιβαίων κεφαλαίων, καθώς και τη διαχείριση των τίτλων του Ομίλου, θεματοφύλακα.

Η Attica Bank δίνει έμφαση στις χρηματοδοτήσεις κυρίως μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και στην αγορά των ιδιωτών. Ταυτόχρονα, προσφέρει μια σειρά καταθετικών, επενδυτικών και ασφαλιστικών προϊόντων, αμοιβαίων κεφαλαίων και υπηρεσιών χρηματιστηριακών συναλλαγών.

Ο Παρακάτω πίνακας αναφέρεται στις Βασικές Επιχειρηματικές Γραμμές και Κρίσιμες Λειτουργίες (Core Business Lines -CBLs και Critical Functions -CFs) του Ομίλου, σύμφωνα με τελευταίο υποβληθέν Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΑ).

Τομέας Επιχειρηματικής Γραμμής	Επιχειρηματικές Λειτουργίες	Σημαντικότητά Επιχειρηματικής Γραμμής	Κρισιμότητα Λειτουργίας	Επεξήγηση
Πράξεις Χρηματοδότησης (Περιλαμβάνει Χρηματοδότηση για τη λειτουργία της Τράπεζας και Διαχείριση πελατειακών Καταθέσεων	Καταθέσεις	✓	✓	Βαθμός Σημαντικότητας Επιχειρηματικής Γραμμής: 54% του συνόλου των Περιουσιακών Στοιχείων (υψηλότερο από το 50% του ορίου) Βαθμός Κρισιμότητας της Λειτουργίας: Δυσκολία στην υποκατάσταση μεταξύ των άλλων συμμετεχόντων στην αντίστοιχη αγορά καθώς προσδιορίζεται επιπλέον και από το βαθμό συγκέντρωσης της αγοράς ως προς τους Οργανισμούς Δημοσίου Τομέα. Βαθμός Σημαντικότητας Επιχειρηματικής Γραμμής: Στρατηγικής Σημασίας
	Υπηρεσία Μεταφοράς Μετρητών	✓		
	Υπηρεσίες Πληρωμών	✓		
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	Δανεισμός σε επιταγήσεις (ιδιαίτερα στις ΜΜΕ) και σε άλλες παρόμοιες υπηρεσίες	✓	✓	Βαθμός Σημαντικότητας Επιχειρηματικής Γραμμής: 85% από του συνολικού Καθαρού Εισοδήματος (υψηλότερο από το 50% του ορίου)
Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ)	Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ)	✓	✓	Βαθμός Κρισιμότητας της Λειτουργίας: Μακροχρόνιος και με μεγάλη συγκέντρωση στον κατασκευαστικό κλάδο πελάτες και μέτοχοι (ΕΦΚΑ) Βαθμός Σημαντικότητας Επιχειρηματικής Γραμμής: 45% επί στοιχείων ισολογισμού ή 37% συμπεριλαμβανομένων στοιχείων εκτός ισολογισμού
Δραστηριότητες Back office	Κεντροποίηση Εργασιών	✓		Βαθμός Κρισιμότητας της Λειτουργίας: Σημαντική επίπτωση στην αγορά, ο Όμιλος Απικής εφάρμοσε πρώτος στην αγορά μια καινοτόμο λύση στη διαχείριση ΜΕΑ Βαθμός Σημαντικότητας Επιχειρηματικής Γραμμής: Σημαντικό για τον ανταγωνισμό και για ενέργειες που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες λειτουργίες
Υπηρεσίες σε Συνεταιριστικές Τράπεζες	Συναλλαγές μέσω του συστήματος POS, δίκτυο ATM	✓	✓	Βαθμός Σημαντικότητας Επιχειρηματικής Γραμμής: Σημαντική Επιχειρηματική Γραμμή για το σύνολο της Επιχειρηματικής Στρατηγικής του Ομίλου σαν πρόσθετη πηγή εσόδων. Βαθμός Κρισιμότητας της Λειτουργίας: Σημαντικές υπηρεσίες σε τρίτους, μετάδοση των προβλημάτων σε περίπτωση βλάβης

Σημείωση: Ο παρών Πίνακας αναφέρεται στα Core Business Lines (CBLs) and Critical Functions (CFs) του Ομίλου, σύμφωνα με τελευταίο Σχέδιο Ανάκαμψης που από τον Όμιλο τον Σεπτέμβριο 2018.

6. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ο Επιχειρησιακός Σχεδιασμός του Ομίλου (Business Plan) για τα επόμενα έτη έχει εκπονηθεί σύμφωνα με τις παραδοχές του Ομίλου και Διεθνών Οργανισμών αξιολόγησης αναφορικά με την εξέλιξη βασικών μεγεθών του τραπεζικού κλάδου και της Ελληνικής Οικονομίας γενικότερα.

Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις και στοιχεία της ΤτΕ είναι σημαντικό ότι σε συνέχεια της ανάκαμψης που παρατηρήθηκε το 2017, η οικονομική δραστηριότητα στη διάρκεια του 2018 φαίνεται να επιταχύνθηκε, με το ΑΕΠ σε σταθερές τιμές να καταγράφει άνοδο κατά περίπου 2,1% έναντι του 2017.

Βασικοί πυλώνες της μεγέθυνσης της οικονομίας ήταν οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και η ιδιωτική κατανάλωση. Ο πληθωρισμός, στη διάρκεια του 2018 κινήθηκε ηπιότερα λόγω των επιδράσεων βάσης στα ενεργειακά αγαθά και στα επεξεργασμένα είδη διατροφής. Οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου επέδρασαν αυξητικά, ενώ οι τιμές των μη ενεργειακών αγαθών συνεχίζουν να καταγράφουν αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής. Η υπέρβαση του δημοσιονομικού στόχου που παρατηρείται τα τελευταία έτη συμβάλλει στη συγκράτηση του δημόσιου χρέους και ενισχύει την εμπιστοσύνη των αγορών.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Τράπεζας της Ελλάδος, η οικονομική δραστηριότητα εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 2,3% το 2019 και 2,2% το 2020. Η εξέλιξη αυτή εκτιμάται ότι θα στηριχθεί στις επιχειρηματικές επενδύσεις, στις εξαγωγές, αλλά και στην άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Οι επενδύσεις αναμένεται να αυξηθούν, ιδιαίτερα από το 2019 και έπειτα, σε συνάρτηση με την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και τη σταδιακή αποκατάσταση της χρηματοδότησης του ιδιωτικού τομέα. Η απασχόληση αναμένεται να συνεχίσει να αυξάνεται, στηριζόμενη κυρίως στη θετική πορεία επιμέρους τομέων της οικονομικής δραστηριότητας όπως ο τουρισμός, το εμπόριο και η μεταποίηση, συμβάλλοντας στην περαιτέρω υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας.

Βασική πρόκληση για την ελληνική οικονομία στο άμεσο μέλλον είναι η συνέχεια της συστηματικής επιστροφής του Ελληνικού Δημοσίου στις χρηματοπιστωτικές αγορές με βιώσιμους όρους. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος προσαρμογής τον περασμένο Αύγουστο και τα μέτρα ελάφρυνσης του δημόσιου χρέους που αποφάσισε το Eurogroup τον Ιούνιο του 2018, τα οποία εκτιμάται ότι διασφαλίζουν τη βιωσιμότητά του μεσοπρόθεσμα, τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου έρχονται πιο κοντά στο να αποκτήσουν καθεστώς επενδυτικής βαθμίδας.

Η πρόσφατη πετυχημένη έκδοση του Ιανουαρίου του 2019 ύψους 2,5 δισ. και απόδοσης 3,6% είναι η πρώτη έκδοση χρέους της Ελλάδας εκτός προγράμματος μετά από σχεδόν μία δεκαετία που βασιζόταν σε χρηματοδότηση από την ΕΕ και το ΔΝΤ. Όπως αναφέρει ο οίκος Moody's σε σημείωμά του «η έξοδος της Ελλάδας στις διεθνείς κεφαλαιαγορές είναι θετική για το αξιόχρεο, καθώς αντανάκλα τη βελτιούμενη εμπιστοσύνη των επενδυτών και ανοίγει τον δρόμο για την επιστροφή της Ελλάδας στην πλήρη χρηματοδότησή της από τις αγορές»

Σχετικά το τραπεζικό σύστημα, οι βελτιωμένες προοπτικές για την οικονομία ενίσχυσαν το οικονομικό κλίμα, συμβάλλοντας στην αύξηση των καταθέσεων και βελτίωσαν την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της εξάρτησης των τραπεζών από το μηχανισμό έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA). Η ενίσχυση της ρευστότητας των τραπεζών και η βελτίωση του κλίματος εμπιστοσύνης επέτρεψαν την άρση των περισσότερων περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Παρά το ότι οι τράπεζες σημείωσαν αξιόλογη πρόοδο στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων τους το απόθεμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων των τραπεζών παραμένει υψηλό.

Σε σχέση με την κεφαλαιακή επάρκεια, ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (Common Equity Tier 1 – CET1) σε ενοποιημένη βάση και ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, σύμφωνα με στοιχεία της ΤτΕ για το τρίτο τρίμηνο του 2018, παραμένουν σε ικανοποιητικό επίπεδο (15,6% και 16,2%).

7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Τα βασικά όργανα του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης αναφορικά με την Διαχείριση Κινδύνων του Ομίλου είναι τα εξής:

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο όργανο του Ομίλου και είναι αρμόδια, μεταξύ άλλων, για την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι διαδικασίες και οι κανόνες σύγκλησης, συμμετοχής και λήψης αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, καθώς και οι αρμοδιότητες αυτής ρυθμίζονται αναλυτικά από τις διατάξεις του Καταστατικού του Ομίλου.

Το **Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)** λογοδοτεί στην Γενική Συνέλευση και αποτελεί το ανώτατο όργανο Διοίκησης του ομίλου. Ορίζει τον CEO ως ανώτατο αρμόδιο στέλεχος της εκτελεστικής πυραμίδας καθώς και ένα μη εκτελεστικό μέλος για την επιστασία του Διοικητικού Οργάνου Καθυστερήσεων (ΔΟΚ) σύμφωνα με την ΠΕΕ 42/2014. Το ΔΣ στελεχώνεται από μέλη με κατάλληλο υπόβαθρο και επαγγελματική εμπειρία προκειμένου να ανταποκρίνονται στα καθήκοντά τους. Τα μέλη του διαθέτουν συλλογικά εμπειρία και κατανόηση αναφορικά με τις έννοιες διαχείρισης κινδύνου.

Εξουσιοδοτεί και αναθέτει σε αρμόδιες επιτροπές όπως την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) και την Επιτροπή Ελέγχου, την εποπτεία και έλεγχο των κρίσιμων λειτουργιών του Ομίλου όπως απαιτείται από την ΠΔΤΕ 2577/06, αναθέτοντας την προεδρεία αυτών σε ειδικά επιλεγμένα μη εκτελεστικά πρόσωπα που αποδεδειγμένα έχουν τόσο την εμπειρία όσο και την ικανότητα να ανταπεξέλθουν στις σχετικές απαιτήσεις. Ορίζει τον CRO, κατόπιν υπόδειξης τόσο του CEO όσο και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων. Τέλος το ΔΣ παρακολουθεί την εξέλιξη του προφίλ κινδύνου του Ομίλου μέσω της Έκθεσης του CRO και της τριμηνιαίας αναφοράς Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου αλλά και της ανεξάρτητης αξιολόγησης του Προέδρου της ΕΔΚ, που παρουσιάζονται ξεχωριστά στις συνεδριάσεις του ΔΣ.

Η **Εκτελεστική Επιτροπή** παρακολουθεί και διασφαλίζει την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του Ομίλου για την υλοποίηση της στρατηγικής, του επιχειρηματικού πλάνου και του προϋπολογισμού, όπως έχουν εγκριθεί από το Δ.Σ.

Η **Επιτροπή Ελέγχου** είναι υπεύθυνη για την υποστήριξη και την εποπτεία του πλαισίου Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου (ΣΕΕ). Στην Επιτροπή αναφέρεται ο Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου με σκοπό την διασφάλιση της εφαρμογής του τρίτου (3ου) επιπέδου άμυνας που ορίζεται και απαιτείται από την ΠΔΤΕ 2577. Εποπτεύει τη συμμόρφωση των Επιχειρηματικών Μονάδων με τις συστάσεις της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης (ΔΕΑ).

Η **Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ)** έχει την συνολική ευθύνη του δεύτερου (2ου) επιπέδου άμυνας του Ομίλου. Ορίζει, από κοινού με τον CEO, τον CRO ως θεσμικό ρόλο και υπεύθυνο της κρίσιμης λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, σύμφωνα με την ΠΔΤΕ 2577. Ο CRO αναφέρεται απευθείας στην ΕΔΚ αλλά και στον CEO, καθώς έχει στην υπευθυνότητά του, όλο τον εκτελεστικό μηχανισμό Αναγνώρισης, Αξιολόγησης, Ποσοτικοποίησης Παρακολούθησης και Διαχείρισης των Κινδύνων του Ομίλου.

Η ΕΔΚ εγκρίνει μετά από εισήγηση του CRO, το προφίλ κινδύνου του Ομίλου το οποίο αποτυπώνεται αναλυτικά στο Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνων (ΠΑΚ) καθώς και την περιοδική αναθεώρηση αυτού. Εγκρίνει επίσης τις πολιτικές και τις διαδικασίες λειτουργίας σε σχέση με την Διαχείριση Κινδύνων, καθώς και οτιδήποτε ορίζεται από αυτές και απαιτεί την ενημέρωση, επικύρωση ή έγκριση της ΕΔΚ.

Οι βασικοί στόχοι της ΕΔΚ είναι οι εξής:

- Συμμόρφωση του Ομίλου με το νομικό και θεσμικό πλαίσιο αναφορικά με την Διαχείριση Κινδύνων.
- Διαμόρφωση της στρατηγικής ανάληψης πάσης μορφής κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που ανταποκρίνεται στους επιχειρηματικούς στόχους του Ομίλου της Attica Bank (Ομιλος) και στην επάρκεια των διαθέσιμων πόρων, σε τεχνικά μέσα και προσωπικό.
- Έλεγχος της επάρκειας, ανεξαρτησίας και αποτελεσματικότητας της Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου.
- ΔΑΕΕΚ – ΔΑΕΕΡ 2018
- Διασφάλιση ότι η διάθεση ανάληψης κινδύνων έχει γνωστοποιηθεί σε όλο το εύρος των επιχειρησιακών μονάδων του Ομίλου και αποτελεί την βάση καθορισμού ορίων ελέγχου κινδύνου.

Στο πλαίσιο αυτό και μεταξύ άλλων, η ΕΔΚ:

- Επιβλέπει την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός κατάλληλου πλαισίου ανάληψης κινδύνων, που να περιλαμβάνει συγκεκριμένα όρια ανοχής ανάληψης κινδύνων. Η Επιτροπή εισηγείται σε ετήσια βάση στο Δ.Σ. το πλαίσιο ανάληψης κινδύνων για εκτενή συζήτηση και έγκριση, καθώς και την αξιολόγηση της καταλληλότητας του επιχειρηματικού σχεδίου. Εισηγείται τροποποιήσεις των παραπάνω, όποτε το κρίνει απαραίτητο. Στη περίπτωση που διαπιστωθεί ασυμφωνία μεταξύ επιχειρηματικού σχεδίου και πλαισίου ανάληψης κινδύνων, η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων υποβάλλει διορθωτικό σχέδιο στο Δ.Σ.
- Εισηγείται στο Δ.Σ., όποτε κρίνει σκόπιμο, την αναθεώρηση των πολιτικών και των διαδικασιών σε σχέση με την Διαχείριση Κινδύνων, καθώς και της Πιστωτικής Πολιτικής του Ομίλου, κατόπιν εισήγησης του CRO.
- Αξιολογεί σε ετήσια βάση την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας και Ομίλου και ιδίως τη συμμόρφωση προς το καθορισμένο επίπεδο ανοχής κινδύνου, την καταλληλότητα των ορίων, την επάρκεια των προβλέψεων και την εν γένει επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων, τουλάχιστον με βάση την ετήσια έκθεση της ΔΑΕΕΚ-ΔΑΕΕΡ και του σχετικού αποσπάσματος της έκθεσης της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου.
- Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στο Δ.Σ. σε περίπτωση που διαπιστώνει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της.
- Λαμβάνει γνωστοποιήσεις του CRO αναφορικά με οποιαδήποτε απόκλιση από την τήρηση των εγκεκριμένων ορίων ανάληψης κινδύνων, θέματα μη συμμόρφωσης με τα κατώτατα επίπεδα κεφαλαιακής επάρκειας καθώς και αρνητικές εξελίξεις αναφορικά με το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο του Ομίλου.
- Καθορίζει τις αρχές οι οποίες πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των κινδύνων ως προς την αναγνώριση, πρόβλεψη, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αντιμετώπισή τους, σε συνέπεια με το εκάστοτε ισχύον επιχειρηματικό σχέδιο και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων. Στην περίπτωση ελλείψεων στην υλικοτεχνική υποδομή και στελέχωση της Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου, εισηγείται στο Δ.Σ. την ενίσχυση της ώστε να ανταποκρίνεται στο έργο της.

Βασικοί στόχοι και δράσεις που διέπουν τον ρόλο του Chief Risk Officer (CRO):

- Διασφαλίζει κατάλληλους μηχανισμούς εποπτείας και ελέγχου για την παρακολούθηση και την αποτελεσματική διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων.
- Διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται διορθωτικές ενέργειες στην ΕΔΚ του Δ.Σ. σε περίπτωση που διαπιστώνει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της.
- Επιλαμβάνεται των θεμάτων τα οποία αφορούν στην σχέση του Ομίλου με Συνδεδεμένα Πρόσωπα.
- Διασφαλίζει την ανάπτυξη εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων το οποίο και ενσωματώνει στη διαδικασία λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων (π.χ. αποφάσεων που αφορούν στην εισαγωγή νέων προϊόντων και υπηρεσιών, στην προσαρμοσμένη ανάλογα με τον κίνδυνο τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και στον υπολογισμό της αποδοτικότητας και την κατανομή κεφαλαίων σε συνάρτηση με τον κίνδυνο) σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
- Καθορίζει τις αρχές οι οποίες πρέπει να διέπουν τη διαχείριση των κινδύνων του Ομίλου ως προς την αναγνώριση, αξιολόγηση, ποσοτικοποίηση/μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και διαχείρισή τους, σε συνέπεια με το εκάστοτε ισχύον επιχειρηματικό σχέδιο και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων.
- Προβλέπει για τη διενέργεια τουλάχιστον ετήσιων προσομοιώσεων καταστάσεων κρίσης (stress tests) για τους κινδύνους αγοράς, πιστωτικό και ρευστότητας, και ανάλογων τεχνικών για το λειτουργικό κίνδυνο.
- Διασφαλίζει την ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και μηχανισμών εποπτείας και ελέγχου για την παρακολούθηση και αποτελεσματική διαχείριση των πιστοδοτήσεων υψηλού κινδύνου. Τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης καλύπτουν όλους τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο Όμιλος και έχουν συγκεκριμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες κινδύνου, η παραβίαση των οποίων συνεπάγεται την ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών προς επαναφορά αυτών στο αποδεκτό επίπεδο που προσδιορίζεται από το ΠΑΚ
- Συμμετέχει ο ίδιος ή θα εξουσιοδοτεί εκπροσώπους των δύο Διευθύνσεων Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου να συμμετάσχουν σε διάφορες ανώτατες επιτροπές όπως : Εκτελεστική Επιτροπή,

ALCO, Εγκριτικές Επιτροπές Πιστοδοτήσεων, Επιτροπή Προβλέψεων & Διαγραφών, Επιτροπή Πληροφορικής κλπ.

- Συνεργάζεται στενά με τις Οικονομικές Υπηρεσίες της Τράπεζας για την ορθή αποτύπωση των χρηματοοικονομικών κινδύνων στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας / Ομίλου.

Η Επιτροπή Προβλέψεων, Διαγραφών & Αποσβέσεων

Έργο της Επιτροπής ορίζεται:

- Η επισκόπηση της κατάρτισης των εξατομικευμένων ελέγχων απομείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και του ύψους και της κατανομής των προβλέψεων. Οι αποφάσεις της Επιτροπής εισάγονται στην Εκτελεστική Επιτροπή για την έγκριση του τελικού ύψους των προβλέψεων.
- Η επισκόπηση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τη συλλογική αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου δανείων, συμπεριλαμβανομένης της μεθοδολογίας και των παραδοχών. Οι αποφάσεις της Επιτροπής εισάγονται στην Εκτελεστική Επιτροπή για την έγκριση του τελικού ύψους των προβλέψεων.
- Η εξέταση και έγκριση των εισηγήσεων των αρμοδίων Μονάδων για Μερική Διαγραφή Οφειλής, στο πλαίσιο της εκάστοτε πολιτικής διαγραφών της Τράπεζας.
- Η εξέταση των εισηγήσεων των αρμοδίων Μονάδων για Ολική Διαγραφή Οφειλής, σύμφωνα με την εκάστοτε πολιτική διαγραφών της Τράπεζας και υποβολή σχετικής εισήγησης στο Διοικητικό Συμβούλιο.
- Η εξέταση των ανοιγμάτων προς απόσβεση και υποβολή σχετικής εισήγησης προς έγκριση στην Εκτελεστική Επιτροπή.
- Η εξέταση της προτεινόμενης από τη Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνου Αγορών Ομίλου απομείωσης των χρεογράφων του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας και εισήγηση προς έγκριση στην Εκτελεστική Επιτροπή.

Η **Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου** διενεργεί ελέγχους αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου στον Όμιλο. Ειδικότερα, διενεργεί ελέγχους με βάση το ετήσιο Πρόγραμμα Εσωτερικού Ελέγχου. Στο εν λόγω αποτυπώνονται οι περιοχές ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη τη στάθμιση κινδύνου που αποδίδεται σε εκάστη περιοχή και μεριμνώντας για τον τακτικό έλεγχο περιοχών υψηλού κινδύνου εντός της 3-ετίας. Επιπλέον, παρακολουθεί τη συμμόρφωση των μονάδων με τα ευρήματα/παρατηρήσεις που αποτυπώνονται στις εκθέσεις της και τις εκθέσεις εξωτερικών ελέγχων. Τα αποτελέσματα των ελέγχων αξιολογούνται από την Διοίκηση και λαμβάνονται υπόψη στα πλαίσια αναπροσαρμογής της στρατηγικής του Ομίλου αναφορικά με όλες τις επιχειρηματικές λειτουργίες αλλά και των κρίσιμων λειτουργιών όπως αυτό της Διαχείρισης Κινδύνων. Η εν λόγω Διεύθυνση είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση ή λογιστικοποίηση συναλλαγών ενώ αναφέρεται, για τα θέματα αρμοδιότητάς της, στην Επιτροπή Ελέγχου.

Η **Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης** παρακολουθεί τον κίνδυνο συμμόρφωσης όπως νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημίας ή επιπτώσεων στη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα μη συμμορφώσεως με το κανονιστικό πλαίσιο και τους κώδικες δεοντολογίας.

Η **Διεύθυνση Πιστοδοτήσεων** μαζί με τις πελατειακές μονάδες αποτελεί το πρώτο (1^ο) επίπεδο άμυνας μέσα από την κατάρτιση αλλά και σωστή εφαρμογή της Πιστωτικής Πολιτικής του Ομίλου στους τομείς Επιχειρηματικής Πίστης και Πίστης Ιδιωτών. Έχει την κεντρική εποπτεία και το συντονισμό της εγκριτικής αρμοδιότητας των πιστοδοτήσεων και προϊόντων σε όλες τις επιχειρήσεις, οργανισμούς και ιδιώτες, καθώς και τη μέριμνα για την ορθή σύνταξη - επικαιροποίηση των Κανονισμών Πιστοδοτήσεων και των διαδικασιών πιστοδοτήσεων. Οι βασικές αρμοδιότητες της περιοχής ευθύνης είναι οι εξής:

- Η κεντρική ευθύνη του καθορισμού κριτηρίων έγκαιρου εντοπισμού πιστωτικού κινδύνου και η μέριμνα για την κατάρτιση εισηγήσεων προκειμένου να υιοθετηθούν κατάλληλες διαδικασίες και μέτρα αυξημένης παρακολούθησης.
- Η ευθύνη για την κατάρτιση και επικαιροποίηση του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων σε συνεργασία και την σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου (Δ.Δ.Π.Κ) του Ομίλου (βλ. Οργανόγραμμα Διαχείρισης Κινδύνων) και από κοινού να μεριμνούν για την έγκαιρη έγκριση του από το αρμόδιο όργανο του Ομίλου.
- Ο συντονισμός των διαδικασιών αξιολόγησης και έγκρισης πιστοδοτήσεων προς φυσικά και νομικά πρόσωπα.
- Η ενεργή συμμετοχή στη διαμόρφωση στρατηγικής διαχείρισης πιστοδοτήσεων που παρουσιάζουν σημεία συναγεμμού.

- Η ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία των Οργανωτικών Δομών που αναφέρονται σε αυτή, δηλαδή οι Υποδιευθύνσεις Πίστης Επιχειρήσεων, Πίστης Ιδιωτών και Διαχείρισης Προγραμμάτων και Εναλλακτικών Πηγών Χρηματοδότησης.

Δομή Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου:

Τον Απρίλιο του 2018 η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου με την προ υπάρχουσα μορφή της καταργήθηκε δημιουργώντας δύο διευθύνσεις, όπως αναφέρονται παρακάτω, οι οποίες διαχειρίζονται τους κινδύνους του Ομίλου και αποτελούν την Ομιλική Διαχείριση Κινδύνων.

Η ανάγκη αποτελεσματικής κάλυψης των δράσεων διαχείρισης αλλά και η ανάγκη δημιουργίας ξεχωριστών υπεύθυνων τομέων για κάθε ενότητα κινδύνου, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, οδήγησε στην θεσμοθέτηση του ρόλου του CRO και την νέα οργανωτική δομή του Ομίλου. Με βάση τα παραπάνω ο CRO προχώρησε στην εξειδίκευση και στην αναδόμηση του νέου οργανογράμματος της Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου.

Οι σημαντικότερες αλλαγές της νέας οργανωτικής δομής και οι βασικοί της στόχοι συνοψίζονται στα εξής:

- Το νέο οργανωτικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς πρακτικές αλλά και την ΠΔΤΕ 2577, βελτιστοποιεί τη λειτουργία και τις δράσεις, για κάθε μια ενότητα κινδύνου ξεχωριστά, καθώς διασφαλίζει την απαραίτητη επικέντρωση σε κάθε μία από αυτές.
- Η οργανωτική σύνδεση μεταξύ τους καθώς και το απαραίτητα υψηλό ιεραρχικό επίπεδο διοίκησης (Διευθυντές, Υποδιευθυντές, Τμηματάρχες) εκτός από την απαραίτητη τεχνογνωσία και εμπειρία μεγιστοποιεί την αποτελεσματικότητα πίσω από τις δράσεις, αναγνώρισης, αξιολόγησης, μέτρησης και παρακολούθησης.
- Δημιουργήθηκαν μονάδες για τις ενότητες του Πιστωτικού Κινδύνου, του Επιχειρηματικού & Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνου Αγοράς, οι οποίες συμβάλλουν στη αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη λειτουργία του Ομίλου αναφορικά με τις στις περιοχές αρμοδιοτήτων τους και στην εξειδικευμένη εκπροσώπηση της Διαχείρισης Κινδύνων στις διάφορες λειτουργικές και εγκριτικές επιτροπές του Ομίλου.
- Θεσμοθετήθηκε η Ομιλική διαχείριση κινδύνων σε κάθε μια ξεχωριστή ενότητα. Έτσι π.χ. ο Διευθυντής Πιστωτικού Κινδύνου έχει στην δικαιοδοσία του την αντίστοιχη διαχείριση πιστωτικού κινδύνου των θυγατρικών ή και άλλων συμμετοχών που θα έχει ο Όμιλος. Η αντίστοιχες μονάδες των θυγατρικών θα αναφέρονται απευθείας στον υπεύθυνο της ενότητας κινδύνου του Ομίλου.
- Δημιουργήθηκε η Γραμματεία CRO για την αποτελεσματική συγκέντρωση αλλά και συντονισμό των πολλαπλών ενότητων με τον θεσμικό ρόλο του CRO. Η γραμματεία θα διασφαλίζει την κοινή διάχυση της πληροφορίας σε όλα τα στρώματα και ενότητες κινδύνων και θα οργανώνει εβδομαδιαίες συναντήσεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνολικού έργου.

Υπό την νέα οργανογραμματική δομή της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου και επιπροσθέτως των όσων έχουν προαναφερθεί σε προηγούμενο εδάφιο, ο CRO:

- Λαμβάνει γνωστοποιήσεις του Διευθυντή Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου (Δ.Δ.Π.Κ) και του Διευθυντή Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνου Αγορών Ομίλου (ΔΕΛΚ&ΚΑΟ) αναφορικά με οποιαδήποτε απόκλιση από την τήρηση των εγκεκριμένων ορίων ανάληψης κινδύνων, θέματα μη συμμόρφωσης με τα κατώτατα επίπεδα κεφαλαιακής επάρκειας καθώς και αρνητικές εξελίξεις αναφορικά με το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Σχέδιο του Ομίλου.
- Καθοδηγεί τη **Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνων Αγοράς Ομίλου (ΔΕΛΚ&ΚΑΟ)** στην προετοιμασία Τριμηνιαίας Αναφοράς Κινδύνων η οποία θα καλύπτει όλους τους κινδύνους στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο Τραπεζικός Όμιλος, αποτυπώνοντας τόσο το σχετικό όσο και το απόλυτο VAR του Ομίλου.

Συνοπτική παρουσίαση των αρμοδιοτήτων των νέων Διευθύνσεων Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου, όπως προβλέπονται από το νέο οργανόγραμμα:

- Η **Διεύθυνση Πιστωτικού Κινδύνου** Ομίλου (**Δ.Π.Κ.Ο**) παρακολουθεί σε μεμονωμένη και ενοποιημένη βάση τον Πιστωτικό Κίνδυνο που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η Διεύθυνση οργανωτικά θα αναφέρεται στον CRO.

Οι βασικές αρμοδιότητες της είναι οι εξής:

- Εισηγείται την Πολιτική του Ομίλου επί θεμάτων πιστωτικού κινδύνου και πιστωτικής πολιτικής, καθώς και το πλαίσιο του πιστωτικού ελέγχου, μέσω του οποίου διασφαλίζεται η εφαρμογή της πολιτικής, σε επίπεδο Ομίλου και συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές απαιτήσεις.

- Σε συνεργασία με τις αρμόδιες Μονάδες της Τράπεζας συμμετέχει στη διαμόρφωση της πολιτικής διαχείρισης οφειλών σε καθυστέρηση ενώ παράλληλα διασφαλίζει το πλαίσιο του πιστωτικού ελέγχου αυτών.
 - Συμμετέχει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, στην διαμόρφωση του Πλαισίου Ανάληψης Πιστωτικού Κινδύνου του Ομίλου και υποβάλλει τις προτάσεις της στον CRO.
 - Διαμορφώνει την πολιτική εγκαίρου ελέγχου (Early Warning) σε Επίπεδο Πελάτη και αξιολογεί την επάρκεια και ακρίβεια του.
 - Έχει την ευθύνη κατάρτισης και επικαιροποίησης των Κανονισμών Πιστοδοτήσεων Λιανικής Τραπεζικής και Επιχειρηματικής Τραπεζικής, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Μονάδες και συντάσσει τις Εγκυκλίους και τις λοιπές οδηγίες για τα θέματα πιστωτικής πολιτικής σε επίπεδο Ομίλου.
 - Παρακολουθεί τη σχετική νομοθεσία, καθώς και τις οδηγίες των Εποπτικών αρχών για θέματα πολιτικής πιστοδοτήσεων Λιανικής Τραπεζικής και Wholesale Banking, σε συνεργασία με την Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνου Αγορών Ομίλου (ΔΕΛΚ&ΚΑΟ) και μεριμνά για την ενσωμάτωση τους στο πλαίσιο των κανόνων και διαδικασιών της Τράπεζας.
 - Επικυρώνει τους υπολογισμούς των εξατομικευμένων απομειώσεων των επιχειρηματικών μονάδων.
- **Η Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνων Αγοράς Ομίλου (ΔΕΛΚ&ΚΑΟ)** η οποία οργανωτικά αναφέρεται στον CRO, απαρτίζεται από διακριτές μονάδες και ως αντικείμενο έχει
 - Την κατάρτιση των Πολιτικών, των Κανονισμών, των Μεθοδολογιών και των Διαδικασιών του Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και των Κινδύνων Αγοράς Ομίλου.
 - Την ευθύνη της κατάρτισης του Πλαισίου και των μεθοδολογιών των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων των διαφόρων κινδύνων που παρακολουθεί και της αντίστοιχης διενέργειάς τους.
 - Την κεντρική παρακολούθηση και η ανάλυση δεικτών για την διαχείριση του κινδύνου κεφαλαίων, ρευστότητας, κερδοφορίας, συγκέντρωσης και λοιπών κινδύνων.
 - Τη συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο.
 - Το συντονισμό υποβολής εποπτικών εκθέσεων, εποπτικών αναφορών και των αναφορών προς την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.
 - Την εισήγηση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας διενέργειας των Προβλέψεων Απομείωσης στην αρμόδια Επιτροπές Προβλέψεων, και ΕΔΚ.

8. ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Αναφορικά με τη διαβάθμιση των Εποπτικών Κεφαλαίων, ο Όμιλος εφαρμόζει τις οδηγίες του Κανονισμού 575/2013. Σύμφωνα με τις διατάξεις τα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου αναλύονται στις εξής κατηγορίες:

- **Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier 1)** τα οποία αναλύονται ως εξής:
 - **Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 – CET 1)**: τα οποία περιλαμβάνουν το μετοχικό κεφάλαιο, τα αποθεματικά, τα κέρδη περιόδου καθώς και τις προνομιούχες μετοχές οι οποίες αφορούν στην συμμετοχή του Ομίλου στο Νόμο Ν. 3723/2008 για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Από την κατηγορία κεφαλαίων αυτή αφαιρούνται διάφορες εποπτικές προσαρμογές.
 - **Πρόσθετα κεφάλαια της Κατηγορίας 1**
- **Κεφάλαια της κατηγορίας 2 (Tier 2)** τα οποία περιλαμβάνουν δανειακά κεφάλαια μειωμένης εξασφάλισης.

Η Διεύθυνση Κινδύνων Ομίλου παρακολουθεί την κεφαλαιακή επάρκεια σε τακτά χρονικά διαστήματα και υποβάλλει τα στοιχεία υπολογισμού αυτής ανά τρίμηνο στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία αποτελεί και την εποπτεύουσα αρχή των Πιστωτικών Ιδρυμάτων.

Η μεταβολή στους Δείκτες Κεφαλαιακής Επάρκειας από την 31/12/2017 οφείλεται στην εφαρμογή του νέου προτύπου ΔΠΧΑ (IFRS 9). Η τράπεζα κάνει χρήση των μεταβατικών διατάξεων που προβλέπονται στον Κανονισμό ΕΕ 2395/2017.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα βασικά καθώς και τα συμπληρωματικά Ίδια κεφάλαια, καθώς και οι εποπτικές αναπροσαρμογές στις οποίες αυτά υπόκεινται πριν το στάδιο του οριστικού υπολογισμού τους.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	IFRS 9		IFRS 9	
	ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ		ΜΕ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
	ΑΤΟΜΙΚΑ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ	ΑΤΟΜΙΚΑ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ
	31/12/2018		31/12/2018	
(ποσά σε χιλ. ευρώ)				
Μετοχικό Κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	96.245,79	96.245,79	96.245,79	96.245,79
0,1% για FV	(548,16)	(548,16)	(548,16)	(548,16)
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	0,00	0,00	0,00	0,00
Αποθεματικά	450.338,76	450.544,60	450.338,76	450.544,60
Αποτελέσματα εις νέον	(98.438,59)	(98.024,00)	(98.438,59)	(98.024,00)
Αποθεματικό στην εύλογη αξία διαθεσίμων προς πώληση επενδύσεων (αποθεματικό ομολόγων μείον αναβαλλόμενο φόρο)	0,00	0,00	0,00	0,00
Δικαιώματα μειοψηφίας	0,00	0,00	0,00	0,00
Υβριδικό τίτλο & λοιπά στοιχεία εξομοιούμενα με μετοχικό κεφάλαιο	0,00	0,00	0,00	0,00
Αφαιρετικά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων				
Αξία άυλων παγίων στοιχείων	(42.737,99)	(42.760,92)	(42.737,99)	(42.760,92)
Μικτή αξία των περιουσιακών στοιχείων του συνταξιοδοτικού ταμείου προκαθορισμένων παροχών	0,00	0,00	0,00	0,00
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	(49.650,97)	(49.650,97)	(49.650,97)	(49.650,97)
Μέσα Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών για υπολογισμό ορίου 10%	355.208,84	355.806,35	317.679,96	318.277,46
Αφαιρετικά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων				
Σημαντικές επενδύσεις σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα > 10% CET I	0,00	0,00	0,00	0,00
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ IFRS 9			91.881,06	91.881,06
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές > 10% CET I	(59.724,70)	(59.666,71)	(25.948,71)	(25.890,71)
Σύνολο εξαιρούμενων στοιχείων > 15% CET I	0,00	0,00	0,00	0,00
CET1 - 'Σύνολο Μέσων Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (Common Equity Tier I Capital)	295.484,14	296.139,64	421.141,20	421.796,70
Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	0,00	0,00	0,00	0,00
Αφαιρετικά Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων	0,00	0,00	0,00	0,00
T1L - Πρόσθετα Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Lower Tier I Capital)	0,00	0,00	0,00	0,00
T1 - Σύνολο Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier I Capital)	295.484,14	296.139,64	421.141,20	421.796,70
T2U - Κύρια Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (Upper Tier II Capital)				
T2L - Πρόσθετα Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια (Lower Tier II Capital)				
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης ορισμένης διάρκειας	99.676,32	99.676,32	99.676,32	99.676,32
Αφαιρετικά στοιχεία Συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων				
Μετοχές πιστωτικών & χρηματοδοτικών ιδρυμάτων ποσοστού άνω του 10% του κεφαλαίου των ιδρυμάτων αυτών	0,00	0,00	0,00	0,00
T2 - Σύνολο Συμπληρωματικών Ιδίων Κεφαλαίων (Tier II Capital)	99.676,32	99.676,32	99.676,32	99.676,32

Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων	395.160,46	395.815,95	520.817,52	521.473,02
Σταθμισμένα έναντι πιστωτικού κινδύνου	2.959.861,44	2.949.527,29	3.023.103,77	3.012.769,62
Σταθμισμένα έναντι κινδύνου αγοράς	1.583,39	1.583,39	1.583,39	1.583,39
Σταθμισμένα έναντι λειτουργικού κινδύνου	192.246,25	197.722,50	192.246,25	197.722,50
	3.153.691,08	3.148.833,18	3.216.933,41	3.212.075,51
CET I CAPITAL	295.484,14	296.139,64	421.141,20	421.796,70
ΔΕΙΚΤΗΣ CET I	9,37%	9,40%	13,09%	13,13%
TIER I CAPITAL	295.484,14	296.139,64	421.141,20	421.796,70
ΔΕΙΚΤΗΣ TIER I	9,37%	9,40%	13,09%	13,13%
TOTAL CAPITAL	395.160,46	395.815,95	520.817,52	521.473,02
TOTAL CAPITAL RATIO	12,5%	12,6%	16,19%	16,23%

Πίνακας 3: Πίνακας Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου

9. ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ως Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας, ορίζεται ο λόγος των εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων προς τα στοιχεία του Ενεργητικού καθώς και τα εκτός Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στοιχεία, σταθμισμένα κατά τον κίνδυνο που αυτά περικλείουν. Ως Δείκτης Tier 1 ορίζεται αντίστοιχα ο λόγος των Κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1) προς τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού (εντός και εκτός ισολογισμού) ενώ με αντίστοιχο τρόπο ορίζεται και ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 και την ΕΠΑΘ 114/ 04.08.2014 οι τράπεζες πρέπει σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση να πληρούν κατ' ελάχιστον δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) 4,5%, δείκτη κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER 1) 6% και συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας (Total Capital Ratio) 8%.

Σημειώνουμε ότι η εν λόγω ΕΠΑΘ κατήργησε την ΠΕΕ 13/ 28.3.2013 ενώ προβλέπει ακόμα μεταβατικές διατάξεις αναφορικά με την εφαρμογή εποπτικών αφαιρέσεων από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 – CET 1). Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται σταδιακή εφαρμογή έως το 2024 της αφαίρεσης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων οι οποίες βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία. Επιπλέον η ΕΠΑΘ 114/ 04.08.2014 προβλέπει σταδιακή εφαρμογή έως το 2018 της αφαίρεσης από τα κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 των άυλων στοιχείων του ενεργητικού, των περιουσιακών στοιχείων του συνταξιοδοτικού ταμείου προκαθορισμένων παροχών και συγκεκριμένων τοποθετήσεων της Τράπεζας σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Επιπροσθέτως σύμφωνα με την Οδηγία 2013/36/ΕΕ οι τράπεζες, επίσης, θα υποχρεούνται να δημιουργήσουν σταδιακά ένα αποθεματικό διατήρησης κεφαλαίων (capital conservation buffer) 2,5% μέχρι την 01-01-2019 (0,625% την 01-01-2016, 1,25% την 01-01-2017 και 1,875% την 01-01-2018) πέραν των υφιστάμενων κεφαλαίων κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) και των ελάχιστων εποπτικών ιδίων κεφαλαίων.

Συνολικά οι ελάχιστοι δείκτες που πρέπει να τηρούνται συμπεριλαμβανομένου του αποθεματικού διατήρησης κεφαλαίων (capital conservation buffer) και οι οποίοι θα ισχύουν από 01-01-2019 είναι:

- Ελάχιστος δείκτης κοινών ιδίων κεφαλαίων 7%.
- Συνολικός δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας 10,5%.

Τέλος η Οδηγία 2013/36/ΕΕ προβλέπει την διακριτική ευχέρεια επιβολής από τα Κράτη Μέλη των εξής αποθεμάτων ασφαλείας

- Αντικυκλικό Κεφαλαιακό Απόθεμα Ασφαλείας (0% για το τέταρτο τρίμηνο του 2017 βάσει της ΠΕΕ 122/12.9.2017)
- Απόθεμα Ασφαλείας Συστημικού Κινδύνου.

Η αναλυτική σύνθεση των Δεικτών Κεφαλαιακής Επάρκειας είναι:

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

	IFRS 9 ΧΩΡΙΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ		IFRS 9 ΜΕ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
	ΑΤΟΜΙΚΑ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ	ΑΤΟΜΙΚΑ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ
	31/12/2018		31/12/2018	
ΔΕΙΚΤΗΣ CET I	9,37%	9,40%	13,09%	13,13%
ΔΕΙΚΤΗΣ TIER I	9,37%	9,40%	13,09%	13,13%
TOTAL CAPITAL RATIO	12,5%	12,6%	16,19%	16,23%

Πίνακας 4: Πίνακας Δεικτών Κεφαλαιακής Επάρκειας

Στις 21 Ιανουαρίου 2019, η Τράπεζα της Ελλάδος με αντίστοιχη απόφαση ενημέρωσε την ATTICA BANK ότι για το έτος 2019 το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων είναι 12,92%. Ο εν λόγω δείκτης αποτελείται από το ελάχιστο όριο του Συνολικού Δείκτη Ιδίων Κεφαλαίων (8%), σύμφωνα με το άρθρο 92(1) της CRR, τις πρόσθετες εποπτικές απαιτήσεις για τον Πυλώνα II καθώς επίσης και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις τήρησης αποθέματος ασφαλείας σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν.4261/2014. Ο ελάχιστος δείκτης θα πρέπει να τηρείται σε συνεχή βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβατικές διατάξεις της CRR / CRD IV. Η λογιστική αποαναγνώριση των μη εξυπηρετούμενων

ανοιγμάτων που ολοκληρώθηκε στο 4ο τρίμηνο του 2018, δεν οδήγησε σε μείωση του σταθμισμένου ενεργητικού της Τράπεζας.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ				
(σε εκατ.ευρώ)	31/12/2018	30/9/2018	30/6/2018	31/12/2017
Μέσα κεφαλαίου Κοινών Μετοχών	443,7	414,7	423,5	503,62
Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων	530,8	414,7	423,5	503,62
Σταθμισμένο έναντι κινδύνων Ενεργητικό	3.204	3.285	3.355	3.422,48
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (CET I)	13,50%	12,63%	12,63%	14,72%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΔΚΕ)	16,60%	12,63%	12,63%	14,72%

Πίνακας 5: Εξέλιξη Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας σε Ενοποιημένη βάση

Εφαρμογή IFRS 9

Ο Όμιλος εφαρμόζει τη σταδιακή μέθοδο (phase-in approach) σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία (Κανονισμός ΕΕ 2017/2395) για την άμβλυση των επιπτώσεων από την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9, στα εποπτικά κεφάλαια. Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, η μεταβατική περίοδος είναι πέντε έτη ενώ το ποσοστό της επίπτωσης που θα προστίθεται είναι 5% για το 2018 και 15%, 30%, 50% και 75% για τα επόμενα τέσσερα έτη.

Η επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 κατά την 1/1/2018 αναλύεται ως ακολούθως:

Επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9	31/12/2017	01/01/2018 Πλήρης εφαρμογή ΔΠΧΑ 9	01/01/2018 ΔΠΧΑ 9 μεταβατικές διατάξεις
(Ποσά σε χιλ. €)	ΔΛΠ 39		
Κεφάλαια κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier I)	503.618	375.060	497.190
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	3.421.731	3.314.907	3.419.318
Δείκτης Κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET 1)	14,7%	11,3%	14,5%

Πίνακας 6: Εποπτικά Κεφάλαια μετά από εφαρμογή ΔΠΧΑ 9

Ο Όμιλος για την εκτίμηση της επάρκειας των Ιδίων Κεφαλαίων εφαρμόζει τις διατάξεις του κανονιστικού πλαισίου. Πιο συγκεκριμένα ο Όμιλος κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 575/2013 υπολογίζει ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πιστωτικό Κίνδυνο, τον Κίνδυνο Αγοράς και τον Λειτουργικό Κίνδυνο αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι για τον Πιστωτικό Κίνδυνο εφαρμόζεται η Τυποποιημένη Προσέγγιση ενώ για τον Λειτουργικό Κίνδυνο ο Όμιλος εφαρμόζει την Μέθοδο του Βασικού Δείκτη. Στον κάτωθι πίνακα αναλύονται οι κεφαλαιακές απαιτήσεις του Ομίλου ανά κατηγορία κινδύνου σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013:

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

	2018	2017
Πιστωτικός Κίνδυνος: Κατηγορίες ανοιγμάτων - Τυποποιημένη Προσέγγιση	204.373	216.887
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	29.094	31.531
Περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	23	29
Οντότητες του δημοσίου τομέα	1.287	1.371
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	0	0
Διεθνείς Οργανισμοί	0	0
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	224	150
Επιχειρήσεις	75.670	93.072
Λιανική Τραπεζική	9.039	9.970
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	9.156	11.331
Αθέτηση	65.350	55.936
Στοιχεία που υπάγονται εποπτικά σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	0	0
Καλυμμένα Ομόλογα	0	0
Απαιτήσεις έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	0	0
Μερίδια Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων Κινητών Αξιών (ΟΣΕΚΑ)	0	0
Ανοίγματα σε μετοχές	983	1.559
Λοιπά ανοίγματα	13.546	11.940
Κίνδυνος Τιτλοποίησης	36.648	39.192
Κίνδυνος Αγοράς	127	330
Εμπορεύσιμοι πιστωτικοί τίτλοι	88	41
Μετοχές	39	289
Συνάλλαγμα	0	0
Λειτουργικός Κίνδυνος: Προσέγγιση Βασικού Δείκτη (BIA)	15.818	17.329

Πίνακας 7: Σύνολο κεφαλαιακών απαιτήσεων

Πλέον των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων ο Όμιλος διαθέτει αξιόπιστες, αποτελεσματικές και ολοκληρωμένες στρατηγικές και διαδικασίες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση σε διαρκή βάση του ύψους, της σύνθεσης και της κατανομής των ιδίων κεφαλαίων που θεωρούνται επαρκή για την κάλυψη της φύσης και του επιπέδου των κινδύνων που αναλαμβάνει (εσωτερικό κεφάλαιο).

10. ΔΑΕΕΚ / ΔΑΕΕΡ

Ο Όμιλος, στα πλαίσια των εποπτικών του υποχρεώσεων, έχει σε ισχύ και αναθεωρεί σε ετήσια βάση τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) και τη Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ). Οι παραπάνω διαδικασίες συνάδουν με το προφίλ κινδύνων που έχει αναλάβει και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της λειτουργίας του και της ευρύτερης πολιτικής λήψης αποφάσεων. Υπό αυτό το πλαίσιο, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι κίνδυνοι αναλυτικά και αναπτύσσονται διαρκώς οι κατάλληλες μεθοδολογίες ώστε να εξασφαλίζεται η αξιοπιστία των παραγόμενων αποτελεσμάτων.

Η άσκηση των ΔΑΕΕΚ-ΔΑΕΕΡ αποβλέπει σε ετήσια επικαιροποίηση της επίδρασης στην εσωτερική επάρκεια κεφαλαίου και ρευστότητας αφού ληφθεί υπόψη η σύνδεση και αλληλοεπίδραση όλων των παραπάνω ενοτήτων ή και δράσεων. Η άσκηση λαμβάνει υπόψη τόσο συστημικά όσο και ιδιοσυγκρασιακά σενάρια σε βάθος της τριετίας 2019-2021 και υπό διαχωρισμό Βασικού και Δυσμενές σεναρίου.

Στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) εξετάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Επίπεδο, δομή και σταθερότητα των εποπτικών κεφαλαίων.
- Αναμενόμενες και μη αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου.
- Κίνδυνος συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου.
- Κίνδυνος Αγοράς και επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.
- Κίνδυνος Ρευστότητας.
- Λειτουργικός Κίνδυνος.
- Κίνδυνος Μόχλευσης.
- Λοιποί Κίνδυνοι.
- Επίπεδο και κατανομή του εσωτερικού κεφαλαίου.

Από την αξιολόγηση των ανωτέρω προσδιορίζονται επιπλέον κεφαλαιακές απαιτήσεις για την περαιτέρω κάλυψη των εξής:

- Υποεκτίμηση Πιστωτικού Κινδύνου κατά την χρήση της τυποποιημένης μεθοδολογίας.
- Υποεκτίμηση του Κινδύνου Αγοράς.
- Υποεκτίμηση Λειτουργικού Κινδύνου κατά την χρήση της μεθοδολογίας του Βασικού Δείκτη.
- Λοιποί Κίνδυνοι όπως ο κίνδυνος επιτοκίου, κίνδυνος συγκέντρωσης, κίνδυνος ρευστότητας, κίνδυνος κερδοφορίας, κίνδυνος κεφαλαίων και κίνδυνος φήμης.

Το εσωτερικό κεφάλαιο υπολογίζεται ως το άθροισμα των επιμέρους αξιολογήσεων για την κάλυψη κάθε μορφής κινδύνου.

Ο σκοπός της παρούσας ΔΑΕΕΡ είναι να παράσχει λεπτομέρειες σχετικά με τα εργαλεία και τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου που χρησιμοποιούνται από την Attica Bank για την παρακολούθηση και τη διαχείριση της ρευστότητας σε επίπεδο Ομίλου.

Εντός του πεδίου εφαρμογής της ΔΑΕΕΡ, ο Όμιλος αξιολογεί τη λειτουργία διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας της, συμπεριλαμβανομένων μετρήσεων αριθμοδεικτών ρευστότητας, ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, περιγραφή της σχετικής με τη διαχείριση ρευστότητας διακυβέρνησης, το σχέδιο έκτακτης χρηματοδότησης (Contingency Funding Plan) και τη γενικότερη στρατηγική χρηματοδότησής της.

11. ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (ΠΑΚ)

Το Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνων (ΠΑΚ) εκφράζει τη διάθεση του Ομίλου για την ανάληψη κινδύνου στο πλαίσιο της Στρατηγικής για την επίτευξη των βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων στόχων του, τα επιχειρηματικά σχέδια και την κουλτούρα της εταιρείας. Αποτελεί βασικό εργαλείο παρακολούθησης και ελέγχου για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ), της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) και των οργάνων της Ανώτατης Διοίκησης (ΕΕ).

Καθορίζει με σαφήνεια τα όρια μέσα στα οποία αναμένεται να λειτουργήσει η Διοίκηση με απώτερο σκοπό την επιδίωξη της επιχειρηματικής στρατηγικής, λαμβάνοντας υπόψη πάντοτε περιορισμούς ή οδηγίες του εποπτικού πλαισίου.

Συντίθεται από επιμέρους Δηλώσεις Ανάλυσης Κινδύνων (ΔΑΚ)/(Risk Appetite Statements) με ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία και προκαθορισμένα όρια και σημεία συναγερμού (Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης / Early Warning System).

Μετά την εξέταση και αποδοχή του ΠΑΚ από την Εκτελεστική Επιτροπή, εγκρίνεται αρχικά από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και τελικά από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας.

Η αναθεώρηση του ΠΑΚ γίνεται σε ετήσια βάση και εκτάκτως όποτε ειδικές συνθήκες το απαιτούν.

Το εγκεκριμένο ΠΑΚ από το ΔΣ της Τράπεζας ΠΑΚ γνωστοποιείται σε ολόκληρο τον οργανισμό μέσω της διοίκησης της Τράπεζας, της ΔΚΟ και των εκτελεστικών λειτουργιών. Η ΔΚΟ εξασφαλίζει ότι όλες οι ενέργειες είναι σύμφωνες με την επιθυμία του ΔΣ για την ανάληψη κινδύνων.

12. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Ορισμός Πιστωτικού Κινδύνου

Πιστωτικός κίνδυνος είναι η οικονομική ζημία που προκύπτει από την αθέτηση των υποχρεώσεων των δανειοληπτών και των πιστούχων γενικότερα. Ο πιστωτικός κίνδυνος αυτός τη σημαντικότερη πηγή κινδύνου και η συστηματική παρακολούθηση και διαχείρισή του, θεωρείται πρωταρχικός στόχος του Ομίλου. Η συνολική έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο προέρχεται κυρίως από δάνεια της επιχειρηματικής και ιδιωτικής πίστης. Η Διοίκηση του Ομίλου δίνει ιδιαίτερη σημασία στην ορθή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου αξιολογώντας την πιστοληπτική ικανότητα κάθε αντισυμβαλλόμενου, σύμφωνα με το ισχύον, κάθε φορά κανονιστικό, πλαίσιο.

Παρακολούθηση και διαχείριση Πιστωτικού Κινδύνου

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση των στόχων της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων του Πιστωτικού Ιδρύματος όπως ορίζονται από τη Διοίκηση. Αρμόδια για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου είναι η Διεύθυνση Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου (ΔΠΚΟ). Η ΔΠΚΟ έχει τη μέριμνα της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, μέσω της ανάπτυξης πολιτικών και διαδικασιών, πληροφοριακών συστημάτων μέτρησης και παρακολούθησης και μέτρων αντιμετώπισης και αντιστάθμισης.

Πολιτικές και Διαδικασίες

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον πιστωτικό κίνδυνο σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα Πολιτική Διαχείρισης Πιστωτικού κινδύνου, της οποίας κύριος στόχος είναι να περιγράψει το βασικό πλαίσιο των αρχών και των μεθόδων στις οποίες βασίζεται ο Όμιλος προκειμένου να επιτύχει αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου στον οποίο είναι εκτεθειμένος. Η Πολιτική Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου θεσπίζεται στα πλαίσια της Επιχειρησιακής στρατηγικής του Ομίλου και εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Πολιτική εξειδικεύεται και διαχέεται στον επιχειρησιακό μηχανισμό μέσω του Κανονισμού Πιστοδοτήσεων και της Στρατηγικής Διαχείρισης Καθυστερήσεων.

Η εν λόγω πολιτική προσδιορίζει μεταξύ άλλων σε σχέση με τον πιστωτικό κίνδυνο και τα κατωτέρω:

- Την οργανωτική δομή διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου.
- Τα συστήματα και τις μεθόδους μέτρησης του.
- Τους περιορισμούς πιστοδοτήσεων και τα όρια ανάληψης κινδύνου, σύμφωνα και με το εκάστοτε ισχύον Πλαίσιο Ανάληψης Κινδύνων.
- Τα πιστοδοτικά κριτήρια.
- Την εισηγητική και εγκριτική διαδικασία και τα αρμόδια κλιμάκια
- Την πολιτική τιμολόγησης του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου.
- Την πολιτική λήψης εξασφαλίσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου.
- Την πολιτική εξαιρέσεων και η διαδικασία έγκρισής τους.
- Τη διαδικασία παρακολούθησης των Πιστοδοτήσεων.
- Το πλαίσιο κριτηρίων για τον έγκαιρο εντοπισμό και την διαχείριση πιστούχων με ενδείξεις αδυναμίας. Σημεία συναγερμού και ένταξη σε λίστα παρακολούθησης.
- Τις διαδικασίες Διαχείρισης Καθυστερήσεων και Εμπλοκών
- Την κατηγοριοποίηση και το διαχωρισμό του χαρτοφυλακίου καθυστερήσεων και εμπλοκών και τις αντίστοιχες μονάδες διαχείρισης.
- Το πλαίσιο ρύθμισης προβληματικών ανοιγμάτων.

Ο Όμιλος μεριμνά για τη συνεχή επικαιροποίηση των Πολιτικών, Κανονισμών και διαδικασιών που διέπουν τη διαχείριση του Πιστωτικού Κινδύνου, όπως και για την έγκαιρη ενημέρωση της Διοίκησης.

Πληροφοριακά Συστήματα

Early Warning System

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικότερης και ενεργητικής “pro-active” διαχείρισης των πιστοδοτήσεων και δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον έγκαιρο εντοπισμό των πιστούχων που εμφανίζουν χαρακτηριστικά

(σημεία συναγερμού) που καθιστούν πιθανή την αθέτηση των υποχρεώσεων τους προς τον Τραπεζικό Όμιλο, αναπτύχθηκε Σύστημα Early Warning System για την κατηγοριοποίηση, βάσει του κινδύνου που φέρουν, των πιστούχων επιχειρηματικής πίστης και την λήψη προληπτικών μέτρων και δράσεων. Σε μηνιαία βάση το χαρτοφυλάκιο Επιχειρηματικής Πίστης του Ομίλου (ενήμερο ή με καθυστέρηση < 90 ημερών), χωρίζεται στις κάτωθι κατηγορίες:

- **Ενήμεροι λογαριασμοί**

Νοούνται οι λογαριασμοί που δεν παρουσιάζουν καμία καθυστέρηση και επιπλέον δεν εμφανίζουν κανένα σημείο συναγερμού.

- **Λογαριασμοί σε στάδιο προ καθυστέρησης (ενήμερες οφειλές)**

Στο συγκεκριμένο στάδιο εντάσσονται οφειλές που ενώ δεν παρουσιάζουν καθυστέρηση και βρίσκονται στην περίοδο ομαλής εξέλιξης της χρηματοδότησης, παρουσιάζουν σημεία συναγερμού ή και διαχειριστικές δυσκολίες.

- **Λογαριασμοί σε στάδιο αρχικής καθυστέρησης**

Στο στάδιο αρχικής καθυστέρησης εντάσσονται οφειλές από μία (1) έως τριάντα (30) ημέρες καθυστέρησης ή λογαριασμοί με καθυστερημένες οφειλές άνω των τριάντα (30) ημερών οι οποίες ωστόσο κρίνονται ως μη σημαντικές.

- **Λογαριασμοί αυξημένης προσοχής**

Θεωρούνται οι λογαριασμοί που είτε α) παρουσιάζουν σοβαρά σημεία συναγερμού, είτε β) παρουσιάζουν σημαντικές διαχειριστικές δυσκολίες, είτε γ) εμφανίζουν καθυστερήσεις από τριάντα μία (31) ημέρες έως ογδόντα εννέα (89) ημέρες ή και συνδυασμό των παραπάνω.

- **Λογαριασμοί που εντάσσονται στη watch list**

Όλοι οι λογαριασμοί οι οποίοι βάσει θεσμοθετημένων κριτηρίων – σεναρίων, συγκεντρώνουν ισχυρές ενδείξεις «προβληματικότητας» και απαιτούν άμεση εξέταση, προκειμένου να κριθεί η ενδεχόμενη μεταφορά τους ή σε καθεστώς ειδικής διαχείρισης ή στη Γενική Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης Πιστώσεων ή παραμονή τους στον υφιστάμενο διαχειριστή και μεταφορά τους σε λίστα λογαριασμών «αυξημένης προσοχής».

Η παραπάνω κατηγοριοποίηση εφαρμόζεται προκειμένου να αναλυθούν και να δρομολογηθούν οι απαραίτητες διαχειριστικές ενέργειες, που περιγράφονται στον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων για κάθε μια κατηγορία πιστούχων. Σε κάθε περίπτωση οι σχετικές ενέργειες αποσκοπούν στην επαναφορά των πιστούχων στην ομαλή εξυπηρέτηση.

Στο πλαίσιο της ανωτέρω διαδικασίας εντάσσεται η κατάρτιση της Watch list, η οποία λαμβάνει υπόψη της όλα τα παραπάνω αναφερόμενα και κοινοποιείται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, μέσω της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων. Η ένταξη ενός πελάτη στην watch list, επισύρει άμεσες ενέργειες και απόφαση από τα Εγκριτικά Κλιμάκια (σήμερα Επιτροπή Πιστοδοτήσεων, Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων) για την αλλαγή του διαχειριστή του πελάτη ή όχι.

Υπηρεσία Credit Watch

Ο Όμιλος κάνει επίσης χρήση της υπηρεσίας Credit Watch της εταιρείας ICAP, κατά την οποία λαμβάνει άμεση ενημέρωση για όλες τις μεταβολές στην πιστωτική αξιολόγηση συγκεκριμένης ομάδας πελατών της.

Συστήματα Πιστοληπτικής Αξιολόγησης (Rating Systems)

Ο Όμιλος αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα των πιστούχων ανάλογα την ιδιότητά τους (ιδιώτες, επιχειρήσεις), ανάμεσα σε άλλα χαρακτηριστικά, κάνοντας χρήση εσωτερικών και εξωτερικών συστημάτων πιστοληπτικής Αξιολόγησης (Rating Systems). Σε χορηγήσεις της καταναλωτικής πίστης εφαρμόζεται σύστημα αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων ιδιωτών (credit scoring) που καλύπτει τις πιστωτικές κάρτες και τα δανειακά προϊόντα. Το εν λόγω σύστημα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου είναι 7-βάθμιας κλίμακας (A/B/C/D/E/F/G) και κατατάσσει τους πιστούχους σε βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας προσδίδοντας αντίστοιχα πιθανότητες αθέτησης (PDs).

Για τις επιχειρήσεις με δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία, λαμβάνονται υπόψη οι εξωτερικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις του Ε.Ο.Π.Α «ICAP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» ο οποίος έχει αναγνωρισθεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 262/8/26.6.2008. Το συγκεκριμένο υπόδειγμα αξιολόγησης είναι 11-βάθμιας κλίμακας (AA/A/BB/B/C/D/E/F/G/H/NR/NC/NT) και κατατάσσει τις εταιρείες σε βαθμίδες πιστοληπτικής ικανότητας (rating) εξυπηρετώντας αντίστοιχα σε ορθολογική τιμολόγηση ανάλογη με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο. Επιπλέον το 2017 αναπτύχθηκε, σε συνεργασία με την εταιρεία ICAP, εσωτερικό μοντέλο για τη διαβάθμιση στην ανωτέρω κλίμακα μικρών επιχειρήσεων χωρίς δημοσιευμένο ισολογισμό καθώς και για την πιστωτική αξιολόγηση και διαβάθμιση εταιρειών ειδικού σκοπού. Με τις παραπάνω δράσεις ο Όμιλος διαθέτει αξιόπιστη εκτίμηση της πιθανότητας αθέτησης για το μεγαλύτερο μέρος του δανειακού της χαρτοφυλακίου.

Οι σχετικές πιστοληπτικές διαβαθμίσεις αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της διαδικασίας πιστοδοτήσεων, καθώς η αξιολόγηση κάθε πιστοδοτικής σχέσης είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκρισή της από τα αρμόδια εγκριτικά κλιμάκια. Έγκριση μη ταξινομημένης πιστοδοτικής σχέσης δεν ισχύει και δεν μπορεί να εκτελεστεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Μέτρα αντιμετώπισης και αντιστάθμισης του Πιστωτικού Κινδύνου

Διαχείριση Μη-Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Ο Όμιλος έχει προσαρμόσει τη Στρατηγική Διαχείρισης Καθυστερήσεων σε στάδια διαχείρισης και ανάλυσης του μη εξυπηρετούμενου χαρτοφυλακίου της, σύμφωνα και με τα όσα ορίζονται στην Π.Ε.Ε. 42/30.5.2014, όπως τροποποιήθηκε με την ΠΕΕ 47/9.2.2015 και στην συνέχεια με την ΠΕΕ 102/30.8.2016.

Στα πλαίσια της ευρύτερης στρατηγικής και για την επίτευξη των στόχων της Τράπεζας, η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων στις 29/3/2019 κατέθεσε στην ΤτΕ αναθεωρημένη επιχειρησιακή στρατηγική για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, η οποία αποσκοπεί στην αποτελεσματική εκτέλεση του σχεδίου μείωσης των μη-εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (ΜΕΑ).

Αναφορικά με τη συνεχή προσπάθεια εξυγίανσης του δανειακού της χαρτοφυλακίου, ενισχύθηκαν περαιτέρω οι υποδομές διαχείρισης του προβληματικού χαρτοφυλακίου αλλά και οι ανθρώπινοι πόροι που απασχολούνται με τη διαχείριση του εν λόγω χαρτοφυλακίου, υλοποιώντας μεταξύ άλλων προγράμματα εκπαίδευσης του προσωπικού.

Παράλληλα τροποποιείται η διαδικασία προγραμμάτων πλειστηριασμών από φυσικούς σε ηλεκτρονικούς όπου αυτό είναι εφικτό προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία ρευστοποίησης των ακινήτων που εξασφαλίζουν τα προβληματικά δάνεια.

Επιδίδεται η επίτευξη ρυθμίσεων, μέσω του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων, με στόχο όσες επιχειρήσεις είναι βιώσιμες, σε συνεργασία και με τους υπόλοιπους πιστωτές, να τακτοποιήσουν τις οφειλές τους και να συνεχίσουν ή ακόμα και να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους.

Τέλος ενισχύθηκε περαιτέρω ο μηχανισμός διακυβέρνησης και παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας του μοντέλου διαχείρισης των οφειλών σε καθυστέρηση, εμπλουτίζοντας, μεταξύ άλλων, την τακτική πληροφόρηση της Διοίκησης του Ομίλου με εξειδικευμένους δείκτες μέτρησης της απόδοσης του μηχανισμού. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα ουσιαστικής και εντατικής

παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού διαχείρισης καθυστερήσεων και έγκαιρου εντοπισμού σημείων προς βελτίωση του μηχανισμού.

Αναφορικά με τα Μη-Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, ο Όμιλος προχώρησε σε συνεργασία με εξωτερικό πάροχο για την παροχή υποστήριξης στη διαχείριση τους. Με την κίνηση αυτή προσδοκά αποδοτικότερη διαχείριση και αυξημένη εισπραξιμότητα από τα σχετικά ανοίγματα. Ο τομέας διαχείρισης των οφειλών σε καθυστέρηση αποτέλεσε για τον Όμιλο και κατά το τελευταίο έτος σημείο εστίασης καθώς η συνεχής βελτίωση των υποδομών του σε συνδυασμό με τη σταθεροποίηση του εξωτερικού περιβάλλοντος αναμένεται να συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση του προβληματικού χαρτοφυλακίου της. Επιπλέον και προς την κατεύθυνση της βέλτιστης διαχείρισης των ΜΕΑ πραγματοποιήθηκαν οι κάτωθι ενέργειες το αποτέλεσμα των οποίων έχει άμεσο αποτέλεσμα στα μεγέθη του Ομίλου.

Εξασφαλίσεις – Εγγυήσεις

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την λήψη εξασφαλίσεων και εγγυήσεων ως τεχνική για τον περιορισμό της πιστωτικής ζημιάς σε περίπτωση αθέτησης του πιστούχου. Με την εμπράγματη εξασφάλιση παρέχεται στον Όμιλο δικαίωμα επί πράγματος (περιουσιακού στοιχείου, κινητού ή ακινήτου), που ανήκει στην κυριότητα του πιστούχου ή τρίτου, με στόχο την προνομιακή ικανοποίησή της από το προϊόν της εκποιήσεως του. Οι εμπράγματες εξασφαλίσεις διακρίνονται σε υποθήκες και προσημειώσεις υποθηκών που εγγράφονται επί ακινήτων, καθώς και σε ενέχυρα που συστήνονται επί κινητών (π.χ. εμπορεύματα, επιταγές) ή επί απαιτήσεων. Αντίστοιχα οι εγγυήσεις αναφέρονται σε ενοχικές εξασφαλίσεις (συμβατικές συμφωνίες με τις οποίες ένα πρόσωπο ή μια οικονομική οντότητα αναλαμβάνει την ευθύνη για την εξόφληση των οφειλών κάποιου άλλου).

Τα κυριότερα είδη εξασφαλίσεων που ο Όμιλος αποδέχεται σύμφωνα με την πολιτική πιστοδοτήσεων αναλύονται στις κάτωθι κατηγορίες:

- Υποθηκοπροσημειώσεις σε αστικά και εντός σχεδίου ακίνητα που να καλύπτουν το ύψος των χρηματοδοτήσεων.
- Μετρητά ή Καταθέσεις.
- Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, Τραπεζών, ΕΤΕΑΝ και εταιρειών υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.
- Συναλλαγματικές και επιταγές πελατείας.
- Εκχωρημένα φορτωτικά έγγραφα εξαγωγών.
- Ενεχυρίαση εμπορευμάτων με τίτλους Γενικών Αποθηκών .
- Ενεχυρίαση γεγεννημένων απαιτήσεων με βάση τιμολόγια-πιστοποιήσεις που προέρχονται από Συμβάσεις με Δημόσιο, Δημόσιους Οργανισμούς ή και Ν.Π.Δ.Δ .
- Ναυτικές προσημειώσεις.
- Ενεχυρίαση Χρεογράφων: Τραπεζικές μετοχές, Τραπεζικά Ομόλογα, Ομόλογα του Δημοσίου, Έντοκα Γραμμάτια του Δημοσίου, Εταιρικά Ομόλογα, Μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο μεγάλων Ανωνύμων Εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Οι εξασφαλίσεις παρακολουθούνται τακτικά ώστε να διασφαλίζεται ότι παραμένουν νομικά έγκυρες, εκτελεστές και επαρκούς αξίας ενώ η διαχείριση και η αποτίμηση τους βασίζεται σε αξιόπιστες εκτιμήσεις. Η παρακολούθηση των εξασφαλίσεων καλύπτει τη νομική τους κατοχύρωση, την τρέχουσα κατάσταση, αξία και την ασφάλισή τους. Η συχνότητα της επανεκτίμησης εξαρτάται μεταξύ άλλων από τη μεταβλητότητα της αξίας των εξασφαλίσεων, τις σημαντικές μεταβολές της αγοράς ή τη σημαντική μείωση της πιστοληπτικής ικανότητας του αντισυμβαλλόμενου.

Η συχνότητα των αποτιμήσεων είναι ένας βασικός παράγοντας για τον υπολογισμό της ζημιάς απομείωσης. Αν για τα δάνεια έχουν ληφθεί εξασφαλίσεις, κατά την εκτίμηση της ανάγκης για πρόβλεψη απομείωσης λαμβάνεται υπόψη η τρέχουσα καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων. Επιπλέον, στις προβλέψεις των ταμειακών ροών λαμβάνονται υπόψη όλες οι σχετικές δαπάνες που συνδέονται με την εκποίηση της εξασφάλισης καθώς και άλλες εισροές, όπως η προσφυγή σε άλλα περιουσιακά στοιχεία. Το μέγεθος της οποιασδήποτε προκύπτουσας μείωσης της αξίας της εξασφάλισης σε σχέση με την αξία της αρχικής αποτίμησης επηρεάζεται από το είδος της εξασφάλισης π.χ. γη, αξιοποιημένη γη ή επενδυτικά ακίνητα καθώς και από την τοποθεσία.

Στη διάρκεια της χρήσης 2018 δεν έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Ομίλου νέα ακίνητα.

Τα ακίνητα περιέρχονται στον Όμιλο μέσω πλειστηριασμού για το διακανονισμό μη εισπρακτέων απαιτήσεων από χορηγήσεις.

Αναφορές Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου

Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου καταρτίζει σε μηνιαία βάση αναλυτική αναφορά η οποία καλύπτει την εξέλιξη του συνόλου των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος. Η αναφορά συνοδεύεται από έκθεση του Chief Risk Officer, με τα αντίστοιχα σχόλιά του επί των στοιχείων αυτής και επί του συνόλου των εξελίξεων σχετικών με τους σημαντικότερους κινδύνους. Το παραπάνω έγγραφο κατατίθεται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, όπου και συζητείται διεξοδικά. Ακολούθως η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και ο CRO τοποθετούνται ανεξάρτητα μεταξύ τους στην επόμενη προγραμματισμένη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εγκριτικά Κλιμάκια

Για τις εγκρίσεις πιστοδοτήσεων ιδιωτών και επιχειρήσεων, ο Όμιλος έχει καθορίσει ειδικά εγκριτικά κλιμάκια και έχει θεσπίσει όρια ανά κλιμάκιο. Τα εγκριτικά κλιμάκια, η εγκριτική διαδικασία και η εγκριτική αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Πιστοδοτήσεων και των αντιστοίχων Επιτροπών παρουσιάζονται παρακάτω:

Εγκριτικά Κλιμάκια	Βραχυπρόθεσμες πιστοδοτήσεις		Μεσομακροπρόθεσμα δάνεια	
	Καλυμμένα	Ακάλυπτα	Καλυμμένα	Ακάλυπτα
Υποδιεύθυνση Πιστοδοτήσεων Ιδιωτών				
Καταναλωτική Πίστη	500.000	100.000	0	0
Στεγαστική Πίστη			700.000	0
Υποδιεύθυνση Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων	1.000.000	200.000	500.000	150.000
Επιτροπή Πιστοδοτήσεων	4.000.000	700.000	3.000.000	500.000
Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων	Άνω των €4.000.000 καλυμμένων και άνω του ποσού των € 700.000 ακαλύπτων και μέχρι του ποσού που επιτρέπεται από τις εποπτικές και νομισματικές αρχές και το θεσμικό πλαίσιο της χώρας μας, καθώς και αιτήματα που είναι εκτός των προκαθορισμένων ορίων ανάληψης κινδύνων.		Άνω των €3.000.000 καλυμμένων και άνω του ποσού των € 500.000 ακαλύπτων και μέχρι του ποσού που επιτρέπεται από τις εποπτικές και νομισματικές αρχές και το θεσμικό πλαίσιο της χώρας μας, καθώς και αιτήματα που είναι εκτός των προκαθορισμένων ορίων ανάληψης κινδύνων	

Στις περιπτώσεις πιστούχων που ανήκουν σε Όμιλο, τα παραπάνω ποσά αφορούν το σύνολο των εταιρειών του Ομίλου.
Πίνακας 8: Εγκριτικά Κλιμάκια

Οι εισηγήσεις προς την Επιτροπή Πιστοδοτήσεων θα υποβάλλονται ανά πιστούχο ή Όμιλο Επιχειρήσεων με την θετική ή αρνητική εισήγηση των:

- Υποδιεύθυνσης Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων για αιτήματα αρμοδιότητας της και
- Υποδιεύθυνσης Πιστοδοτήσεων Ιδιωτών για αιτήματα αρμοδιότητας της.

Οι εισηγήσεις προς την Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων θα υποβάλλονται ανά πιστούχο ή Όμιλο Επιχειρήσεων, με τη θετική ή αρνητική εισήγηση των :

- Υποδιεύθυνσης Πιστοδοτήσεων Επιχειρήσεων για αιτήματα αρμοδιότητας της και
- Υποδιεύθυνσης Πιστοδοτήσεων Ιδιωτών για αιτήματα αρμοδιότητας της.

Διαδικασίες διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου

Για σκοπούς καλύτερης διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου υπάρχει συνεχής αναθεώρηση των πιστωτικών πολιτικών του Ομίλου και παρακολούθηση συμμόρφωσης των σχετικών υπηρεσιακών μονάδων με τις πολιτικές αυτές.

Ο Όμιλος προσδίδει σημαντική προτεραιότητα στην ανάπτυξη εργαλείων εσωτερικής αξιολόγησης των κινδύνων βάσει συγκεκριμένων χαρακτηριστικών ανά είδος χρηματοδοτικού ανοίγματος. Η προσπάθεια αυτή είναι ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις που επιβάλλονται από το εποπτικό πλαίσιο περί υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας για τις τράπεζες (Basel III, CRD IV).

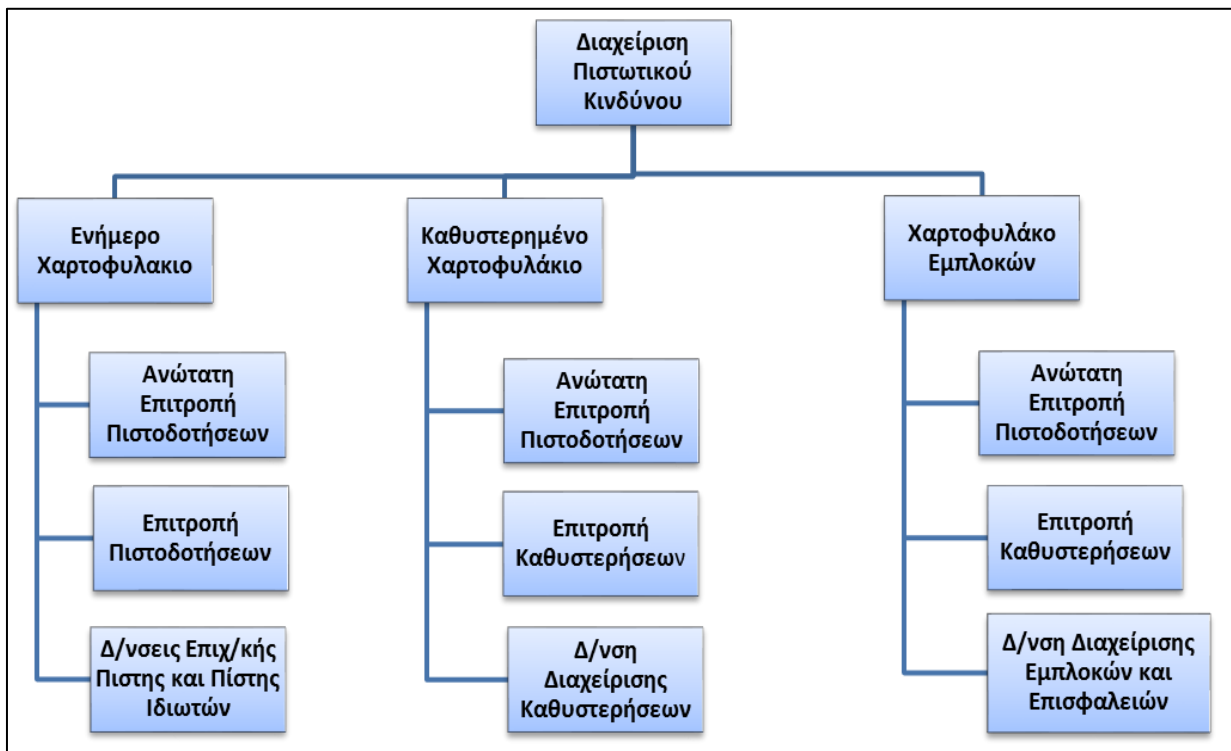
Η Διεύθυνση Πιστοδοτήσεων έχει την κεντρική ευθύνη υλοποίησης της πιστωτικής πολιτικής της Τράπεζας στους τομείς Επιχειρηματικής Πίστης και Πίστης Ιδιωτών, την κεντρική εποπτεία και το συντονισμό της εγκριτικής αρμοδιότητας των πιστοδοτήσεων και προϊόντων σε όλες τις επιχειρήσεις, οργανισμούς και ιδιώτες, καθώς και τη μέριμνα για την ορθή σύνταξη - επικαιροποίηση των Κανονισμών Πιστοδοτήσεων και των διαδικασιών πιστοδοτήσεων.

Η έγκριση αναφορικά με τις ενήμερες πιστοδοτήσεις του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου γίνεται από τη Διεύθυνση Πιστοδοτήσεων, η οποία είναι ανεξάρτητη από τις επιχειρησιακές μονάδες εσόδων του Ομίλου. Για χορηγήσεις που υπερβαίνουν τα εγκριτικά όρια της Διεύθυνσης η έγκριση δίνεται από την Επιτροπή Πιστοδοτήσεων ή την Ανώτατη Εγκριτική Επιτροπή.

Αναφορικά με την διαχείριση του καθυστερημένου χαρτοφυλακίου, αρμόδια είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων. Για τους πελάτες Επιχειρηματικής Πίστης η Υποδιεύθυνση Καθυστερήσεων Επιχειρήσεων και το Τμήμα Καθυστερήσεων Β. Ελλάδας υποβάλλουν εισηγήσεις για οφειλές σε στάδιο προσωρινής καθυστέρησης και βρίσκονται στην αρμοδιότητά τους, καθώς επίσης και για εισηγήσεις μεταφοράς ενός λογαριασμού σε οριστική καθυστέρηση. Η Υποδιεύθυνση Εμπλοκών Επιχειρήσεων και το Τμήμα Εμπλοκών Β. Ελλάδας υποβάλλουν εισηγήσεις που αφορούν σε πλειστηριασμούς, ρυθμίσεις οφειλών, άρσεις βαρών, απαλλαγή εγγυητών για οφειλές σε στάδιο εμπλοκής, ανοιγμάτων επιχειρηματικής πίστης. Για τους πελάτες της Πίστης Ιδιωτών, τις παραπάνω αρμοδιότητες έχει η Υποδιεύθυνση Καθυστερήσεων και Εμπλοκών Ιδιωτών. Για την έγκριση των εισηγήσεων των μονάδων της Διεύθυνσης Διαχείρισης Καθυστερήσεων αρμοδιότητα έχουν οι Επιτροπή Διαχείρισης Καθυστερήσεων και η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων οι οποίες εμπλέκονται σε αιτήματα αναφορικά με λογαριασμούς Επιχειρήσεων και Ιδιωτών, σε στάδιο προσωρινής καθυστέρησης και για θέματα που αφορούν στην διαχείριση και γενικότερη αναδιάρθρωση του λογαριασμού, στην διενέργεια ρυθμίσεων, σε άρσεις βαρών, σε απαλλαγή εγγυητών, στον περιορισμό ή και στη διαγραφή οφειλών, στη μεταφορά στις Εμπλοκές (έγκριση κλεισίματος λογαριασμού) κ.λ.π. Επιπλέον εξετάζουν αιτήματα αναφορικά με λογαριασμούς Επιχειρήσεων και Ιδιωτών σε στάδιο οριστικής καθυστέρησης (εμπλοκής) με αντίστοιχα θέματα (πχ ρυθμίσεις οφειλών, άρσεις βαρών κλπ.) και μεταφοράς οφειλών στις επισφάλειες ή και στις αποσβέσεις.

Τέλος ο Όμιλος έχει ήδη προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για ενίσχυση του ρόλου της Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου στην καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας. Σύμφωνα με αυτές, έχει ενισχυθεί ο ρόλος του CRO στην πιστοδοτική διαδικασία, με την συμμετοχή του στην Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων για πιστοδοτήσεις εκτός προκαθορισμένων ορίων ανάληψης κινδύνων καθώς για τις πιστοδοτήσεις σε καθυστέρηση πέραν ενός συγκεκριμένου ύψους. Στις δύο χαμηλότερου επιπέδου επιτροπές υπάρχει συμμετοχή της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων, μέσω της Διεύθυνσης Πιστωτικού Κινδύνου Ομίλου (ΔΠΚΟ).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η εμπλοκή των αρμόδιων εγκριτικών κλιμακίων στην διαχείριση του δανειακού χαρτοφυλακίου, καθορίζεται σε ιεραρχική διάταξη σύμφωνα με κάτωθι Γράφημα.

Διαγρ. 9: Εγκριτικά Κλιμάκια του Ομίλου σύμφωνα με τον Κανονισμό Πιστοδοτήσεων.

Στα πλαίσια της εναρμόνισης με των Πράξεων της Εκτελεστικής Επιτροπής (ΠΕΕ) της ΤτΕ, αρ. 42/30.05.2014, 47/09.02.2015 και 102/30.08.2016, έχει συσταθεί και λειτουργεί διοικητικό όργανο για την παρακολούθηση καθυστερήσεων (ΔΟΚ). Αποτελείται από τέσσερα εκτελεστικά μέλη και διαθέτει τον κατάλληλο βαθμό ανεξαρτησίας σε σχέση με τις υπόλοιπες λειτουργικές δομές της Τράπεζας και ιδίως σε σχέση με τις λειτουργίες χορήγησης πιστώσεων και διαχείρισης του ομαλά εξυπηρετούμενου τμήματος του χαρτοφυλακίου. Οι αρμοδιότητές του περιγράφονται από το κανονιστικό πλαίσιο Εποπτικών υποχρεώσεων για τη διαχείριση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, όπως αυτό εκάστοτε ισχύει, στις οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνονται:

- Η κεντροποιημένη επεξεργασία όλων των εσωτερικών αναφορών που αφορούν στη λειτουργία των καθυστερήσεων
- Η διαμόρφωση των διαθέσιμων τύπων ρύθμισης και οριστικής διευθέτησης ανά υπό-χαρτοφυλάκιο δανείων και η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητάς τους, μέσω κατάλληλων δεικτών απόδοσης.
- Η διαμόρφωση και τεκμηρίωση των κριτηρίων, με βάση τα οποία θα εξετάζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα εκάστου τύπου ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης (ανάπτυξη και χρήση ειδικών δένδρο-διαγραμμάτων)
- Ο καθορισμός των παραμέτρων και του εύρους αρμοδιοτήτων των οργάνων και προσώπων που εμπλέκονται στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας και καταλληλότητας του προτεινόμενου τύπου ρύθμισης και στην μετέπειτα παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Ο σχεδιασμός, παρακολούθηση και αξιολόγηση, σε συνεργασία με τις επιχειρησιακές μονάδες, των πιλοτικών προγραμμάτων ρυθμίσεων.
- Η λήψη ενημέρωσης για το περιεχόμενο των υποβαλλόμενων προς την Τράπεζα της Ελλάδος αναφορών, προτού αποσταλούν σε αυτήν και η επισκόπηση των στοιχείων αυτών.

Το Δ.Ο.Κ. συνεδριάζει κατόπιν συνεννόησης των μελών του, μία φορά το τρίμηνο ή εκτάκτως οποτεδήποτε κριθεί σκόπιμο για ιδιαίτερα θέματα, με αντίστοιχη πρόσκληση από τον Πρόεδρο του. Το Συμβούλιο συνεδριάζει εγκύρως με απαρτία δύο εκ των τριών μελών του είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία αυτών στο χώρο συνεδρίασης της είτε σε άλλο χώρο με τη χρήση τεχνολογιών διάσκεψης / τηλεφωνικής κλήσης. Επιπλέον, το Δ.Ο.Κ. έχει τη δυνατότητα να προσκαλεί στις συνεδριάσεις του και στελέχη της Τράπεζας που δεν αποτελούν μέλη της σύνθεσής του προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο του.

Πιστοδοτήσεις οι οποίες υπάγονται σε καθεστώς αναδιάρθρωσης

Για ορισμένα από τα δάνεια για τα οποία, λόγω κάποιας δυσμενούς αλλαγής στην οικονομική κατάσταση του οφειλέτη, διαφαίνεται ότι είναι ευλόγως πιθανό να μην αποπληρωθούν σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της σύμβασης, ο Όμιλος προβαίνει σε τροποποίηση των όρων τους, προσφέροντας στον οφειλέτη όρους τους οποίους δεν θα πρόσφερε για νέα δάνεια με τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου. Η μεταβολή αυτή των όρων (παραχώρηση) δεν δικαιολογείται από κάποια βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου ή από μεταβολές στις τιμές της αγοράς ή στην πιστοδοτική πολιτική του πιστωτικού ιδρύματος, καθόσον η ρύθμιση αποσκοπεί στη διευκόλυνση της αποπληρωμής τμήματος τουλάχιστον των οφειλών του πιστούχου. Τα **ανοίγματα με ανοχή** είναι δανειακές συμβάσεις ως προς τις οποίες έχουν εφαρμοστεί **μέτρα ανοχής**, τα οποία συνίστανται σε παραχωρήσεις προς έναν οφειλέτη που αντιμετωπίζει ή πρόκειται να αντιμετωπίσει δυσχέρειες όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών του υποχρεώσεων («οικονομικές δυσχέρειες»).

Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα θεωρούνται ως **ανοίγματα με ανοχή**, όταν έχουν γίνει παραχωρήσεις, ανεξάρτητα από την ύπαρξη οποιουδήποτε καθυστερούμενου ποσού ή την ταξινόμηση των ανοιγμάτων ως απομειωμένης αξίας, σύμφωνα με το εφαρμοστέο λογιστικό πλαίσιο, ή ως σε αθέτηση.

Αυτές οι **παραχωρήσεις** αφορούν στα εξής:

- Τροποποίηση των προηγούμενων όρων και προϋποθέσεων μιας σύμβασης τους οποίους θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να τηρήσει ο οφειλέτης, λόγω των οικονομικών του δυσχερειών, με αποτέλεσμα την ανεπαρκή ικανότητα εξυπηρέτησης του χρέους. Η τροποποίηση αυτή δεν θα είχε παραχωρηθεί εάν ο οφειλέτης δεν αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες.
- Συνολική ή μερική αναχρηματοδότηση μιας σύμβασης προβληματικού χρέους, η οποία δεν θα είχε χορηγηθεί εάν ο οφειλέτης δεν αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες. Ως αναχρηματοδότηση νοείται η χρήση δανειακών συμβάσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης ή μερική αποπληρωμή άλλων δανειακών συμβάσεων, με ισχύοντες όρους τους οποίους δεν είναι σε θέση να τηρήσει οφειλέτης.
- Διαφορά υπέρ του οφειλέτη μεταξύ των τροποποιημένων όρων της σύμβασης και των προηγούμενων όρων της σύμβασης·
- Συμπερίληψη, σε τροποποιημένη σύμβαση, ευνοϊκότερων όρων απ' ό,τι θα μπορούσαν να είχαν λάβει άλλοι οφειλέτες με παρόμοιο προφίλ κινδύνου εκείνη τη χρονική στιγμή.
- Η τροποποίηση που έχει επέλθει σε μια σύμβαση συνεπάγεται ολική ή μερική ακύρωση με διαγραφή του χρέους·
- Η Τράπεζα εγκρίνει τη χρήση ενσωματωμένων ρητρών ανοχής για έναν οφειλέτη, ο οποίος αδυνατεί να εξυπηρετήσει το άνοιγμα ή που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αδυνατεί να εξυπηρετήσει το άνοιγμα χωρίς τη χρήση των εν λόγω ρητρών.

Τα ανοίγματα δεν αντιμετωπίζονται ως ανοίγματα με ανοχή, όταν ο οφειλέτης δεν αντιμετωπίζει **οικονομικές δυσχέρειες**. Παραδείγματα **ενδείξεων δυσχερειών** όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών υποχρεώσεων και χειροτέρευσης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου, περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ουσιαστική χειροτέρευση των οικονομικών στοιχείων του οφειλέτη (μείωση του εισοδήματος, των κερδών/ του κύκλου εργασιών), ιδιαίτερα αν παρουσιάζουν και τάση επιδείνωσης.
- Ύπαρξη γεγονότων που έχουν επηρεάσει δυσμενώς την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη (ενδεικτικά αναφέρονται η παύση εργασιών βασικού πελάτη του οφειλέτη, καταστροφή εγκαταστάσεων, απόλυση από εργασία κ.α.)
- Μικρές επαναλαμβανόμενες ουσιαστικές καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση του δανείου που δημιουργούν αρνητική εικόνα στη συμπεριφορά του πιστούχου.
- Ουσιαστική υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του πιστούχου (credit rating downgrade).
- Ύπαρξη άλλων ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το πιστωτικό ίδρυμα.

Στην περίπτωση εφαρμογής μέτρων ανοχής σε **μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα**, τα ανοίγματα αυτά θεωρείται ότι έχουν **παύσει να είναι μη εξυπηρετούμενα**, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η ρύθμιση δεν συνεπάγεται την αναγνώριση απομείωσης ή αθέτησης·
- έχει παρέλθει ένα έτος από την ρύθμιση

- Δεν υπάρχει μετά την ρύθμιση κανένα καθυστερούμενο ποσό πληρωμής ή ανησυχία όσον αφορά την πλήρη αποπληρωμή του ανοίγματος, σύμφωνα με τους όρους κατόπιν της ανοχής. Η μη ύπαρξη ανησυχιών προσδιορίζεται μετά από ανάλυση της χρηματοοικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Μπορεί να θεωρηθεί ότι παύουν να υφίστανται ανησυχίες όταν ο οφειλέτης έχει καταβάλει, μέσω των τακτικών πληρωμών του, σύμφωνα με τους όρους της ρύθμισης, συνολικό ποσό ύψους ίσου με το ποσό που ήταν προηγουμένως καθυστερούμενο (όπου υπήρχαν καθυστερούμενα ποσά) ή που έχει διαγραφεί (όπου δεν υπήρχαν καθυστερούμενα ποσά) στα πλαίσια της ρύθμισης, ή ο οφειλέτης έχει καταδείξει με άλλον τρόπο την ικανότητά του να συμμορφωθεί με τους όρους της ρύθμισης.

Για τα δάνεια με μέτρα ανοχής ο Όμιλος ακολουθεί παρόμοιες διαδικασίες αξιολόγησης της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου με αυτές που ακολουθεί για δάνεια που δίνονται για πρώτη φορά, ενώ η παρακολούθηση των οφειλών γίνεται πιο συστηματικά. Αυτό σημαίνει ότι ο Όμιλος διενεργεί τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- Κατά την επαναδιαπραγμάτευση των όρων, προβαίνει σε επαναξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη λαμβάνοντας υπόψη όλες τις οικονομικές ή άλλες παραμέτρους που επηρεάζουν την πιστοληπτική του ικανότητα.
- Ελέγχει το δείκτη δανειακών υποχρεώσεων προς το εισόδημα (PTI) και τον δείκτη Δάνειο προς Αξία Εξασφάλισης (LTV).
- Παρακολουθεί συστηματικά τυχόν μεταβολές στα οικονομικά και λοιπά στοιχεία του δανειολήπτη ή αντίστοιχα τη συναλλακτική συμπεριφορά του πελάτη στην περίπτωση της λιανικής τραπεζικής, τουλάχιστον για τρία έτη ή μέχρι να εξαλειφθούν οι λόγοι που υπαγόρευαν την αναδιάρθρωση.
- Διαθέτει καταγεγραμμένες πολιτικές και διαδικασίες για την παρακολούθηση των δανείων που τελούν υπό ρύθμιση και υιοθετεί ασφαλιστικές δικλείδες που διασφαλίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό ότι οι πολιτικές και οι διαδικασίες αυτές ακολουθούνται.
- Τα δάνεια που έχουν ρυθμιστεί παρακολουθούνται ως ειδικές κατηγορίες, διακριτά στο μηχανογραφικό σύστημα του Ομίλου ενώ αντιμετωπίζονται όπως τα δάνεια που έχουν περιέλθει σε προσωρινή καθυστέρηση.

Η ταξινόμηση στα ανοίγματα με μέτρα ανοχής διακόπτεται, όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Η σύμβαση θεωρείται εξυπηρετούμενη, ακόμη και όταν έχει αναταξινομηθεί από την κατηγορία μη εξυπηρετούμενων, αφού η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη έδειξε ότι δεν πληρούσε πλέον τις προϋποθέσεις για να θεωρείται μη εξυπηρετούμενη·
- Έχει παρέλθει ελάχιστη διετής περίοδος αναστολής από την ημερομηνία που το άνοιγμα σε ρύθμιση θεωρήθηκε εξυπηρετούμενο·
- Έχουν πραγματοποιηθεί τακτικές πληρωμές περισσότερο σημαντικού συνολικού ποσού κεφαλαίου ή τόκων, τουλάχιστον κατά το ήμισυ της περιόδου αναστολής·
- Κανένα από τα ανοίγματα έναντι του οφειλέτη δεν εμφανίζει καθυστέρηση άνω των 30 ημερών στο τέλος της περιόδου αναστολής.

Στην περίπτωση που δεν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις στο τέλος της περιόδου αναστολής, το άνοιγμα εξακολουθεί να προσδιορίζεται ως ρυθμισμένο εξυπηρετούμενο υπό αναστολή, έως ότου εκπληρωθούν όλες οι προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αξιολογούνται τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση.

Ένα άνοιγμα με ανοχή μπορεί να θεωρηθεί ως εξυπηρετούμενο από την ημερομηνία που εφαρμόστηκαν τα μέτρα ανοχής, εφόσον πληρείται κάποια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η παράταση αυτή δεν οδήγησε στην ταξινόμηση του ανοίγματος ως μη εξυπηρετούμενου·

β) το άνοιγμα δεν θεωρήθηκε μη εξυπηρετούμενο άνοιγμα κατά την ημερομηνία που παρατάθηκαν τα μέτρα ανοχής.

Επίσης, σε περίπτωση που εφαρμοστούν πρόσθετα μέτρα ανοχής σε εξυπηρετούμενη σύμβαση με ανοχή υπό αναστολή ή εάν η σύμβαση εμφανίσει καθυστέρηση άνω των 30 ημερών, ταξινομείται ως μη εξυπηρετούμενη. Τα αναδιάρθρωμένα δάνεια ταξινομούνται με βάση την ίδια κλίμακα πιστοληπτικής αξιολόγησης με το υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Στον κάτωθι πίνακα αναλύονται τα ποσά της συγκεκριμένης κατηγορίας δανείων ανά χαρτοφυλάκιο.

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

	2018	2017
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	392.419	716.458
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	326.493	575.254
ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	52.044	112.489
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΗ	13.882	28.715
Τοκοχρεωλυτικά Δάνεια	10.517	27.159
Πιστωτικές Κάρτες	3.365	1.555

Πίνακας 10: Ποσά ανοιγμάτων που υπάγονται κανονιστικά σε καθεστώς αναδιάρθρωσης

Κίνδυνος Απομείωσης Αξίας

Ο Όμιλος διενεργεί τακτικούς ελέγχους απομείωσης της αξίας των χαρτοφυλακίων του, δανειακών και μη, σε τριμηνιαία βάση για κάθε ημερομηνία συντάξεως οικονομικών καταστάσεων, αλλά και εκτάκτως για σκοπούς Stress Testing. Η διαδικασία εκτίμησης επισφάλειας στηρίζεται απόλυτα σε στατιστικά στοιχεία της Τράπεζας ενώ επίσης τηρούνται ιστορικά στοιχεία αθέτησης πληρωμής και διασφαλιστικής αξίας των καλυμμάτων όπως προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο και σύμφωνα με τις υποδείξεις της Τράπεζας της Ελλάδος. Επιπρόσθετα ο Όμιλος έχει προβεί στις απαιτούμενες ενέργειες για την πλήρη συμμόρφωσή του στις εποπτικές απαιτήσεις που θέτει το λογιστικό πρότυπο IFRS 9.

Μετάβαση από το ΔΛΠ 39 στο ΔΠΧΑ 9

Βάσει του ΔΛΠ 39, οι πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται εφόσον έχει ήδη πραγματοποιηθεί γεγονός αθέτησης, ενώ κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 9 η Τράπεζα υποχρεούται να εκτιμήσει και να αναγνωρίσει αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (Expected Credit Loss –ECL), σε όλη τη διάρκεια της ζωής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, ανεξαρτήτως της ύπαρξης πιστωτικού γεγονότος.

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εκτελείται σε κάθε περίοδο αναφοράς προκειμένου να αντικατοπτρίζει μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο του χρηματοοικονομικού στοιχείου συγκριτικά με την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης του. Για το λόγο αυτό, ο υπολογισμός της απομείωσης ενσωματώνει ιστορικά και τρέχοντα δεδομένα για το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο καθώς και μελλοντικές προσδοκίες σε σχέση με αυτό. Αναλυτικές πληροφορίες αναφέρονται στη σχετική σημείωση.

Ως αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (**Expected Credit Losses, “ECL”**) ορίζεται ο σταθμισμένος μέσος όρος των πιστωτικών ζημιών στη βάση διαφορετικών σεναρίων, με συντελεστές στάθμισης τις αντίστοιχες πιθανότητες πραγματοποίησης του κάθε σεναρίου.

Βάσει του ΔΠΧΑ 9, παρ. B5.5.29 ως πιστωτική ζημία ορίζεται η παρούσα αξία της διαφοράς μεταξύ:

- Των συμβατικών ταμειακών ροών,
- Των ταμειακών ροών που η Τράπεζα αναμένει να εισπράξει.

Η επιμέτρηση της απομείωσης πραγματοποιείται σε επίπεδο δανείου λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικούς και ποσοτικούς παράγοντες. Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εκτιμά την απομείωση της αξίας των περιουσιακών της στοιχείων και δη των δανειακών της προϊόντων με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Η Τράπεζα, κατά την εφαρμογή των ΔΠΧΑ 9 και για τις ανάγκες υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (Expected Credit Loss – ECL) των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της, κατατάσσει τα δάνεια και τα χρεόγραφα της σε τρία (3) στάδια πιστωτικού κινδύνου. Η κατάταξη λαμβάνει υπόψη τα επίπεδα πιστωτικού κινδύνου τόσο κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης του εκάστοτε ανοίγματος όσο και την περίοδο αναφοράς θέτοντας ως βασικό κριτήριο τη σημαντικότητα της αύξησης του πιστωτικού κινδύνου (Significant Increase in credit risk – SICR) κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Στόχος της διαδικασίας κατάταξης σε στάδια είναι να διαχωρίσει τα ανοίγματα της Τράπεζας ως προς τον πιστωτικό κίνδυνο που φέρουν και να προσδιορίσει το χρονικό ορίζοντα στον οποίο υπολογίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Η Τράπεζα σε κάθε περίοδο αναφοράς αξιολογεί το στάδιο κατάταξης του κάθε δανείου. Η μεταβολή του σταδίου εφαρμόζεται εφ' όσον παύσουν να ισχύουν τα κριτήρια βάσει των οποίων έγινε η αρχική κατάταξη του και έχει παρέλθει επιτυχώς η περίοδος επιτήρησης.

Τα στάδια στα οποία γίνεται η κατάταξη των δανείων είναι τα εξής:

Στάδιο 1 (Stage 1): Στο Στάδιο 1 κατατάσσεται κάθε δάνειο στο οποίο δεν παρατηρείται σημαντική αύξηση στον πιστωτικό του κίνδυνο την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την ημερομηνία αναγνώρισης του.

Συγκεκριμένα, στο Στάδιο 1 κατατάσσονται δάνεια τα οποία:

- είναι ενήμερα και εξυπηρετούνται ομαλά (Performing Exposures – PE),
- βρίσκονται σε καθυστέρηση έως 30 ημερών (≤ 30 , PE – Performing Exposures) και δεν είναι Forborne,
- είναι ανοίγματα που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το δεύτερο probation period (24 μήνες - status curing).

Στάδιο 2 (Stage 2): Η Τράπεζα κατατάσσει στο Στάδιο 2 κάθε δάνειο στο οποίο παρατηρείται σημαντική αύξηση στον πιστωτικό του κίνδυνο (SICR - Significant Increase in Credit Risk) την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την ημερομηνία αναγνώρισης του.

Συγκεκριμένα, στο Στάδιο 2 κατατάσσονται δάνεια τα οποία:

- βρίσκονται σε καθυστέρηση 31 – 90 ημερών, ή
- έχουν υποστεί σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο (SICR – Significant Increase in Credit Risk) από την ημερομηνία δημιουργίας τους, συγκεκριμένα, ανοίγματα τα οποία έχουν μεταβολή στη βαθμίδα κινδύνου ή/και των οποίων η πιστοληπτική διαβάθμιση έχει μειωθεί από την ημερομηνία δημιουργίας τους τουλάχιστον κατά 2 βαθμίδες (notches) και άνω, σύμφωνα με το τρέχον σύστημα πιστοληπτικής αξιολόγησης που χρησιμοποιεί η Τράπεζα (ICAP) (βλ. Παράρτημα 2), ή
- είναι FP (Forborne Performing) ανοίγματα, τα οποία έχουν υποστεί τροποποίηση (Forbearance measures) και FNP (Forborne Non Performing) ανοίγματα που χαρακτηρίζονται ως curing, συγκεκριμένα, έχουν τηρήσει τους όρους του πρώτου probation period (12 μήνες) και διανύουν το δεύτερο probation period (24 μήνες).

Στάδιο 3 (Stage 3): Στο Στάδιο 3 κατατάσσεται κάθε δάνειο που:

- βρίσκεται σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών (> 90 , NPL - Non Performing Loans), ή
- είναι NPF – Non Performing Forborne, ή
- είναι χαρακτηρισμένο ως UTP (Unlikely to Pay) ή
- βρίσκεται σε δικαστική διεκδίκηση των απαιτήσεων της (denounced loans), ή
- ανήκει σε όριο πιστούχου που περιλαμβάνει Ε/Ε που έχουν καταπέσει.

Τα ανωτέρω αναφερόμενα κριτήρια δεν είναι περιοριστικά και υπόκεινται σε αναθεώρηση σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες από τις Κανονιστικές Αρχές.

Εφαρμογή της τυποποιημένης μεθόδου

Ο Όμιλος υπολογίζει τα ελάχιστα εποπτικά του κεφάλαια (Πυλώνας 1) για τον πιστωτικό κίνδυνο χρησιμοποιώντας την Τυποποιημένη Προσέγγιση όπως περιγράφεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 - CRR (Capital Requirements Regulation).

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι για τον πιστωτικό κίνδυνο υπολογίζονται ανά κατηγορία ανοίγματος ως το 8% του σταθμισμένου ενεργητικού σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση. Στον κάτωθι πίνακα παρουσιάζονται για κάθε κατηγορία ανοίγματος το σταθμισμένο ενεργητικό και η ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση.

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

	2018		2017	
	Σταθμισμένο Ενεργητικό	Κεφαλαιακή Απαίτηση	Σταθμισμένο Ενεργητικό	Κεφαλαιακή Απαίτηση
	2,554,666	204,372	2,711,090	216,887
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	363,679	29,094	394,134	31,531
Περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	287	23	362	29
Οντότητες του δημοσίου τομέα	16,090	1,287	17,137	1,371
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	0	0	0	0
Διεθνείς Οργανισμοί	0	0	0	0
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	2,794	224	1,879	150
Επιχειρήσεις	945,876	75,670	1,163,397	93,072
Λιανική Τραπεζική	112,992	9,039	124,628	9,970
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	114,455	9,156	141,632	11,331
Αθέτηση	816,878	65,350	699,194	55,936
Στοιχεία που υπάγονται σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	0	0	0	0
Καλυμμένα ομόλογα	0	0	0	0
Απαιτήσεις με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	0	0	0	0
Μερίδια ΟΣΕΚΑ	0	0	0	0
Ανοίγματα σε μετοχές	12,290	983	19,483	1,559
Λοιπά ανοίγματα	169,325	13,546	149,245	11,940

Πίνακας 11: Σταθμισμένο Ενεργητικό και Κεφαλαιακή Απαίτηση ανά κατηγορία ανοίγματος

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

	2018		2017	
	Αξία προ προβλέψεων απομείωσης	Αξία μετά προβλέψεων απομείωσης	Αξία προ προβλέψεων απομείωσης	Αξία μετά προβλέψεων απομείωσης
	3,817,650	3,155,269	4,061,816	3,587,149
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	500,630	500,630	434,663	434,663
Περιφερειακές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές	1,438	1,437	1,817	1,812
Οντότητες του δημοσίου τομέα	98,465	98,276	104,732	104,626
Διεθνείς Οργανισμοί	0	0	0	0
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	52,024	52,001	103,695	103,573
Επιχειρήσεις	1,009,109	936,139	1,413,710	1,408,187
Λιανική Τραπεζική	264,418	249,325	276,270	271,529
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	291,060	291,060	351,356	351,356
Αθέτηση	1,374,762	800,657	1,189,185	725,015
Στοιχεία που υπάγονται σε κατηγορίες υψηλού κινδύνου	0	0	0	0
Ανοίγματα σε μετοχές	7,149	7,149	9,347	9,347
Λοιπά ανοίγματα	218,595	218,595	177,041	177,041

Πίνακας 12: Ποσά ανοιγμάτων προ και μετά προβλέψεων απομείωσης

Πληροφοριακοί πίνακες για τον Πιστωτικό Κίνδυνο

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

	Σύνολο Χορηγήσεων	Μη εξυπηρετούμενα (EBA Definition)	Εκ των οποίων : σε οριστική καθυστέρηση	Προβλέψεις απομείωσης
Σύνολο Τράπεζας	1.843.323	747.204	205.047	269.295
Επιχειρηματική Πίστη	1.301.786	407.819	73.836	170.763
-Μεγάλες Επιχειρήσεις	837.063	129.033	40.277	80.417
-Μικρομεσαίες	320.399	179.460	9.553	66.582
-Λοιπές Επιχειρήσεις	144.324	99.325	24.005	23.763
Στεγαστική Πίστη	423.147	274.202	101.719	64.466
Καταναλωτική Πίστη	118.390	65.184	29.492	34.066
Νότιος Ελλάδα	1.612.619	597.799	145.097	220.953
Επιχειρηματική Πίστη	1.216.900	357.461	57.123	149.027
-Μεγάλες Επιχειρήσεις	825.445	125.571	38.007	77.963
-Μικρομεσαίες	274.911	149.104	3.791	51.593
-Λοιπές Επιχειρήσεις	116.543	82.786	15.325	19.471
Στεγαστική Πίστη	303.269	190.197	66.538	45.176
Καταναλωτική Πίστη	92.450	50.141	21.436	26.750
Βόρειος Ελλάδα	230.704	149.405	59.950	48.342
Επιχειρηματική Πίστη	84.886	50.358	16.712	21.735
-Μεγάλες Επιχειρήσεις	11.618	3.462	2.270	2.455
-Μικρομεσαίες	45.488	30.356	5.762	14.989
-Λοιπές Επιχειρήσεις	27.781	16.539	8.680	4.292
Στεγαστική Πίστη	119.878	84.004	35.181	19.290
Καταναλωτική Πίστη	25.940	15.043	8.056	7.317

Πίνακας 13: Κατανομή δανειακού χαρτοφυλακίου Ομίλου

	Δάνεια σε Ιδιώτες	Δάνεια σε Επιχειρήσεις	Σύνολο
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2017	233.949,25	973.709,22	1.207.658,47
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	19.473,62	54.026,38	73.500,00
Μεταφορά από λοιπές προβλέψεις		803,61	803,61
Διαγραφές δανείων χρήσης	-248,18	-847,11	-1.095,29
Διαγραφές λόγω τιτλοποίησης	-115.855,62	-690344,3834	-806.200,00
Διαφορές συναλλάγματος			
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2017	137.319,07	337.347,72	474.666,79
Υπόλοιπο 1ης Ιανουαρίου 2018	137.319,07	337.347,72	474.666,79
Πρόβλεψη για απομείωση δανείων	-10.293,00	33.060,00	22.767,00
Ανακατάταξη λόγω εφαρμογής IFRS9	10.340,00	87.821,00	98.161,00
Διαγραφές δανείων χρήσης	-18,00	-3.207,00	-3.225,00
Διαγραφές λόγω τιτλοποίησης	-38.816,00	-300.559,00	-339.375,00
Διαφορές συναλλάγματος			
Υπόλοιπο 31ης Δεκεμβρίου 2018	98.532,07	154.462,72	252.994,79

Πίνακας 14: Εξέλιξη προβλέψεων για απομείωση αξίας δανείων κατά πελατών

Εσωτερικό Κεφάλαιο για τον Πιστωτικό Κίνδυνο

Πλέον των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Πιστωτικό Κίνδυνο όπως υπολογίζονται σύμφωνα με την Τυποποιημένη προσέγγιση ο Όμιλος, στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ), υπολογίζει εσωτερικό κεφάλαιο για το ενδεχόμενο υποεκτίμησης του συγκεκριμένου κινδύνου. Ειδικότερα στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ, ο Όμιλος υπολογίζει την αναμενόμενη και μη αναμενόμενη ζημιά του χαρτοφυλακίου του καθώς και το απαραίτητο εποπτικό κεφάλαιο που θα απαιτούνταν για να καλυφθεί αυτή.

Κατά τη διαδικασία αυτή αξιολογούνται επιπλέον ποσοτικά και ποιοτικά μεγέθη αναφορικά με την εξέλιξη της αποδοτικότητας του κάθε χαρτοφυλακίου σε σχέση με την εξέλιξη του συνολικού κινδύνου ανά χαρτοφυλάκιο, τη διαχρονική εξέλιξη της ποιότητας των ανοιγμάτων, την εξέλιξη των ανοιγμάτων που έχουν χαρακτηριστεί αμφιβόλου είσπραξης και την πολιτική προβλέψεων-διαγραφών

Τέλος ο Όμιλος με βάση τις βασικές παραμέτρους που υπολογίζει με την χρήση ιστορικών δεδομένων (Πιθανότητες Αθέτησης (PD), Ζημιές Δεδομένης Αθέτησης (LGD)) προβαίνει στην υλοποίηση και εφαρμογή ασκήσεων ακραίων καταστάσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο (stress-testing). Οι εν λόγω ασκήσεις συμπεριλαμβάνουν τη δημιουργία μακροοικονομικών σεναρίων, την μέτρηση της επίπτωσης τους στις βασικές παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου και τέλος την επίπτωση των ακραίων αναμενόμενων και μη-αναμενόμενων ζημιών που εκτιμήθηκαν στους βασικούς κεφαλαιακούς δείκτες του Ομίλου.

13. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Ο Κίνδυνος Συγκέντρωσης μπορεί να δημιουργηθεί από ανοίγματα σε συγκεκριμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών καθώς και σε σημαντικά ανοίγματα σε συγκεκριμένες ομάδες αντισυμβαλλομένων, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης επηρεάζεται από κοινούς παράγοντες, όπως ο κλάδος δραστηριότητας, το μακροοικονομικό περιβάλλον, η γεωγραφική θέση, το νόμισμα, η χρησιμοποίηση τεχνικών μείωσης κινδύνου κλπ.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τον Κίνδυνο Συγκέντρωσης που προέρχεται:

- από τα Μεγάλα Χρηματοδοτικά Ανοίγματα (ΜΧΑ) προς έναν αντισυμβαλλόμενο ή όμιλο συνδεδεμένων πελατών.
- από τη συγκέντρωση σε έναν Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας που συνδέεται με την εμφάνιση αυξημένης πιθανότητας αθέτησης αντισυμβαλλομένων οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον

κλάδο ή σε συμπληρωματικό/ούς με αυτόν κλάδο/ους εφόσον πραγματοποιηθεί κρίση στον κλάδο αυτό

- στην περίπτωση του Κινδύνου Γεωγραφικής θέσης, ο κίνδυνος θεωρείται αμελητέος.

Σύμφωνα με τη νέα οργανωτική δομή, η παρακολούθηση και η διαχείριση του Κινδύνου Συγκέντρωσης πραγματοποιείται στα πλαίσια του Πιστωτικού Κινδύνου. Επιπρόσθετα, έχουν θεσπιστεί μέσω του Πλαισίου Ανάλυσης Κινδύνων (βλ. συνημμένο έγγραφο Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνων 2019 / Ενότητα Δ.2) ποσοτικοί δείκτες παρακολούθησης για τον εν λόγω κίνδυνο, ο τρόπος υπολογισμού τους καθώς και τα εσωτερικά αποδεκτά όρια.

Ο Κίνδυνος αυτός θεωρείται σημαντικός για τον Όμιλο. Ο Όμιλος υπολογίζει εσωτερικό κεφάλαιο για την κάλυψη του Κινδύνου Συγκέντρωσης, σύμφωνα με την μεθοδολογία που περιγράφεται στο επόμενο κεφάλαιο της παρούσης.

Για την παρακολούθηση των διαφορετικών κατηγοριών του Κινδύνου Συγκέντρωσης, ο Όμιλος έχει προβεί σε σχετική ανάλυση, ως παρακάτω.

Συγκέντρωση χρηματοδοτήσεων Πελατών

Απόρροια κατά κύριο λόγο της φύσης της τράπεζας φαίνεται να είναι και ο κίνδυνος συγκέντρωσης χρηματοδοτήσεων προς συγκεκριμένους, μεγάλους Πελάτες. Επίσης, εκτός των ΜΧΑ ο κίνδυνος μπορεί να προέλθει από συγκέντρωση σε ειδικές κατηγορίες πελατών όπως Συνδεδεμένοι Πελάτες, με Ειδική Σχέση κτλ.

Για την αντιμετώπιση του κινδύνου έχουν θεσπιστεί πληρέστερα και τακτικότερα όρια παρακολούθησης της των ανοιγμάτων των διαφόρων ομάδων.

Συγκέντρωση κλάδων δραστηριότητας

Αυτό το είδος κινδύνου είναι σημαντικό για τη Τράπεζα, εξαιτίας της διάρθρωσης του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων, όπου διαφαίνεται η άμεση επίπτωσή της σε συγκεκριμένους κλάδους (π.χ. κατασκευές).

Για τον επιπλέον περιορισμό του κινδύνου αυτού έχουν ληφθεί επιχειρηματικές αποφάσεις σχετικά με την χρηματοδότηση των πελατών συγκεκριμένων κλάδων ή για την γενικότερη διασπορά σε κλάδους δραστηριότητας των Χορηγητικών πελατών.

Συγκέντρωση γεωγραφικής θέσης

Το γεγονός ότι σχεδόν η πλειοψηφία των χορηγήσεων προέρχεται από τη Π.Ε. Αττικής δημιουργεί εξ ορισμού κίνδυνο συγκέντρωσης. Συγκεκριμένα, δημιουργούνται (ή επιτείνονται) τουλάχιστον οι δύο παρακάτω μορφές κινδύνου:

- Συστημικός κίνδυνος έναντι κοινών παραγόντων που αφορούν τη Π.Ε. Αττικής. Ενδεικτικά αναφέρουμε:
 - Σημαντική κοινή έκθεση των επιχειρήσεων του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα σε συνθήκες κρίσεις.
 - Σημαντική κοινή έκθεση σε απώλεια χρηματοδοτήσεων – πόρων, όπως μεταβολές Ευρωπαϊκής Κ.Α.Π., μεταβολές στον πολιτικό σχεδιασμό – χρηματοδότηση, κλπ.
- Δομικός κίνδυνος έναντι αλληλο-εξαρτώμενων κλάδων, κλάδων δηλαδή όπου τα έσοδα του ενός προκύπτουν ως έξοδα (ή κόστος) του άλλου. Για παράδειγμα:
 - Σημαντική μείωση στα έσοδα του κλάδου των κατασκευών λόγω μείωσης της ζήτησης για νέες κατοικίες που επήλθε από απώλεια εισοδήματος σε συγκεκριμένες κοινωνικές / οικονομικές ομάδες.
 - Σημαντική μείωση στα έσοδα του κλάδου του λιανεμπορίου λόγω μείωσης της ζήτησης για καταναλωτικά αγαθά που επήλθε από απώλεια εισοδήματος σε συγκεκριμένες κοινωνικές / οικονομικές ομάδες.

Συνολικά, θεωρούμε τον κίνδυνο γεωγραφικής συγκέντρωσης διαχειρίσιμο για την Attica Bank.

Ο ορισμός της συγκέντρωσης έχει διάφορες συνιστώσες, εκ των οποίων οι πιο σχετικές με το χαρτοφυλάκιο της τράπεζας είναι:

- ονομαστική συγκέντρωση: προκύπτει όταν υπάρχουν περιορισμένοι πελάτες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο ή / και όταν λίγοι πιστούχοι συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσό των χορηγήσεων.

- κλαδική συγκέντρωση: προκύπτει όταν η πλειοψηφία των χορηγήσεων είναι σε περιορισμένους κλάδους.
- γεωγραφική συγκέντρωση: προκύπτει όταν η πλειοψηφία των χορηγήσεων είναι σε περιορισμένες γεωγραφικές περιοχές.

Είναι λοιπόν προφανές ότι από τη φύση των εργασιών της, ότι το πιστωτικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας είναι εκτεθειμένο σε κίνδυνο συγκέντρωσης ο οποίος λοιπόν πρέπει να εκτιμηθεί προσεκτικά.

Όπως και για τον πιστωτικό κίνδυνο, για την ποσοτικοποίηση του κινδύνου συγκέντρωσης χρησιμοποιήθηκαν μεθοδολογίες οι οποίες ταυτόχρονα:

- Διαθέτουν ικανοποιητική μαθηματική τεκμηρίωση
- Έχουν εφαρμοστεί με επιτυχία και από Τράπεζες σε άλλες χώρες και έχουν την αποδοχή των αντίστοιχων εποπτικών οργάνων
- Οι προαπαιτούμενοι παράμετροί τους μπορούν να προσδιοριστούν αξιόπιστα για την Attica Bank, και γενικότερα αρμόζουν στη φύση των εργασιών της.

Οι Κεφαλαιακές Απαιτήσεις έναντι Κινδύνου Συγκέντρωσης υπολογίζονται ως άθροισμα των προσαυξήσεων δύο επιμέρους δεικτών:

- A) Sectoral Concentration Index (Κλαδικού Κινδύνου Συγκέντρωσης) και
- B) Individual Concentration Index (Ατομικού Κινδύνου Συγκέντρωσης).

Για τον υπολογισμό των κλαδικών και ατομικών δεικτών συγκέντρωσης, θα λαμβάνονται υπόψη όλα τα ανοίγματα με άμεσο κίνδυνο του ιδρύματος (πιστωτικές γραμμές, δάνεια, τίτλους σταθερού εισοδήματος, μετοχές, ρευστά περιουσιακά στοιχεία, εκτός ισολογισμού ανοίγματα, εγγυήσεις και οποιαδήποτε άλλη μορφή ανοίγματος), ανεξάρτητα από το χαρτοφυλάκιο (συναλλαγών, διαθέσιμα προς πώληση ή μακροχρόνια) στα οποία καταγράφονται. Οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι στη γενική κυβέρνηση, τα τιτλοποιημένα περιουσιακά στοιχεία και τα ανοίγματα σε παράγωγα προϊόντα δεν θα πρέπει να συμπεριληφθούν στους υπολογισμούς του Κινδύνου Συγκέντρωσης. Τα λογιστικά υπόλοιπα δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν προβλέψεις.

Η προσαύξηση Κεφαλαίου υπολογίζεται στις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις έναντι Πιστωτικού Κινδύνου, μόνο για το σύνολο των Ανοιγμάτων που χρησιμοποιήθηκαν και όχι για το όλο το σύνολο των Ανοιγμάτων (όπως αναφέραμε παραπάνω υπάρχουν εξαιρέσεις από τον υπολογισμό).

Για την αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο συγκέντρωσης στο δανειακό χαρτοφυλάκιο ο Όμιλος εφαρμόζει τις κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με την Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου, όπως αυτές περιγράφονται στον ιστότοπο της BANCODESPANΑ.

Το υπολογισμένο RWA παραμένει διαχρονικά σταθερό, δεν μεταβάλλεται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες δράσεις που έχει θέσει στο ΠΑΚ η τράπεζα για την άμβλυνση του απλά προστίθεται και προσαυξάνει το συνολικό RWA κάθε έτους.

Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με την απλοποιημένη προσέγγιση ο Όμιλος υπολογίζει τον Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης του χαρτοφυλακίου του σύμφωνα με την παρακάτω σχέση:

$$\Delta ΚΣ = \frac{\sum x^2}{(\sum x)^2} * 100$$

Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης

Όπου, x: είναι η αξία σε κίνδυνο προς κάθε κλάδο της οικονομίας χωριστά.

Ο πίνακας υπολογισμού του Δείκτη Κλαδικής Συγκέντρωσης στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο σύμφωνα με τον κλαδικό διαχωρισμό απεικονίζεται στον κάτωθι Πίνακα.

Κλάδος	Συνολική έκθεση %	Συνολική Έκθεση €
Τεχνικές - Οικοδομικές	30,07%	483.761.964,53 €
Ενέργεια - Νερό	20,31%	326.799.764,14 €
Ξενοδοχεία-Εστιατόρια	7,12%	114.499.651,59 €
Ακίνητη Περιουσία	6,17%	99.193.148,32 €
Είδη διατροφής-Ποτά -Καπνός	5,29%	85.170.470,82 €
Γενικό Εμπόριο	5,16%	82.977.022,42 €
Πετρέλαιο-άνθρακας	4,33%	69.702.570,26 €
Λοιπές Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	4,10%	65.938.213,16 €
Μεταφορές-επικοινωνίες	3,89%	62.595.043,32 €
Λοιπές υπηρεσίες	3,29%	52.990.276,91 €
Χημικά	3,25%	52.298.830,39 €
Μέταλλα	1,98%	31.841.745,92 €
Λοιποί βιομηχανικοί κλάδοι	1,86%	29.945.918,45 €
Γενική κυβέρνηση	0,89%	14.303.224,37 €
Γυαλί-Κεραμικά-Υλικά κατασκευών	0,70%	11.182.480,43 €
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	0,64%	10.300.803,13 €
Μεταφορικά μέσα-ναυπηγεία	0,52%	8.406.941,72 €
Λοιπές κοινωνικές υπηρεσίες	0,24%	3.918.839,16 €
Γεωργία-Αλιεία	0,09%	1.383.797,54 €
Ορυχεία	0,06%	973.787,64 €
Αλλοδαπές Εταιρίες	0,02%	393.671,53 €
Ασφάλειες	0,01%	204.315,19 €
Τράπεζες	0,00%	11.239,36 €
Grand Total	100,00%	1.608.793.720,30 €
Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης (ΔΚΣ)		15,42%

Με βάση την πρόσφατη αναθεώρηση της μεθοδολογίας από τους υπολογισμούς δεν προκύπτει η αναγκαιότητα για διακράτηση επιπρόσθετου κεφαλαίου για την Κλαδική Συγκέντρωση. Παρόλα αυτά ένα λάβουμε υπόψη την διάρθρωση του πιστοδοτικού χαρτοφυλακίου της τράπεζας και ανατρέξουμε στην προηγούμενη μεθοδολογία τότε χρησιμοποιώντας την τιμή του δείκτη και ανάλογα με το εύρος τιμών του, όπως αυτό προσδιορίζεται από τον κατωτέρω πίνακα, ο Όμιλος προσαυξάνει το εποπτικό κεφάλαιο το οποίο έχει υπολογίσει για τον πιστωτικό κίνδυνο στα πλαίσια του Πυλώνα Ι σύμφωνα με τον εκάστοτε πολλαπλασιαστή. Με αυτόν τον τρόπο υπολογίζεται το επιπλέον εσωτερικό κεφάλαιο το οποίο κρίνεται απαραίτητο για την κάλυψη του κινδύνου ο οποίος προκύπτει από υπερβολική συγκέντρωση σε ορισμένους κλάδους στο δανειακό χαρτοφυλάκιο του.

Πολλαπλασιαστές Δεικτών Κλαδικής Συγκέντρωσης

Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης (Δ.Κ.Σ.)	Πο/στης
0<ΔΚΣ<=12	0,00%
12<ΔΚΣ<=15	2,00%
15<ΔΚΣ<=20	4,00%
20<ΔΚΣ<=25	6,00%
25<ΔΚΣ<=100	8,00%

Individual Concentration Index

$$\Delta\text{ΑΣ} = \frac{\sum x^2}{(\sum y)^2} * 100$$

Δείκτης Ατομικής Συγκέντρωσης (ΔΑΣ)

όπου x είναι η αξία σε κίνδυνο για κάθε πιστούχο του Ομίλου (στα αθροίσματα περιλαμβάνονται οι 1000 μεγαλύτεροι πιστούχοι σε επίπεδο ομίλου) και η συνολική έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο. Μέσω γραμμικής παρεμβολής στις τιμές του παρακάτω Πίνακα, ο Όμιλος προσαυξάνει το εποπτικό κεφάλαιο το οποίο έχει υπολογίσει για τον πιστωτικό κίνδυνο στα πλαίσια του Πυλώνα Ι, για τους 1000 μεγαλύτερους πιστούχους σε επίπεδο ομίλου, σύμφωνα με τον εκάστοτε πολλαπλασιαστή. Με αυτόν τον τρόπο υπολογίζεται το επιπλέον εσωτερικό κεφάλαιο το οποίο κρίνεται απαραίτητο για την κάλυψη του κινδύνου ο οποίος προκύπτει από υπερβολική συγκέντρωση σε ορισμένους πιστούχους στο δανειακό χαρτοφυλάκιο του.

Πολλαπλασιαστές Δεικτών Ατομικής Συγκέντρωσης

Δείκτης Ατομικής Συγκέντρωσης (ΔΑΣ)	Πολ/στης
0,1	0,00%
0,15	1,40%
0,3	5,60%
0,6	12,30%
1,2	21,80%
2,4	41,50%
4,8	83,70%
9,6	166,20%
>=36,54	915,20%

Ο Όμιλος σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο παρακολουθεί τα Μεγάλα Χρηματοδοτικά Ανοίγματα (ΜΧΑ) ανά ομάδα συνδεδεμένων πελατών. Ως χρηματοδοτικό άνοιγμα νοείται το σύνολο των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων ενός πιστωτικού ιδρύματος (δάνεια, εγγυητικές επιστολές, ενέγγυες πιστώσεις κλπ.) που αφορούν σε μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών (Όμιλος). Τα παραπάνω μαζί με την κλαδική συγκέντρωση του χαρτοφυλακίου παρακολουθούνται μέσω κατάλληλων δεικτών συγκέντρωσης. Ο υπολογισμός του εσωτερικού κεφαλαίου για τον κίνδυνο συγκέντρωσης γίνεται αθροιστικά για τους 2 δείκτες όπως φαίνεται στον κάτωθι Πίνακα.

Εσωτερικό Κεφάλαιο-Κίνδυνος Συγκέντρωσης	
Δείκτης Κλαδικής Συγκέντρωσης	15,42%
Κεφαλαιακή Απαιτήση βάση ΔΚΣ	2.589
RWA βάση ΔΚΣ	32.362
Δείκτης Ατομικής Συγκέντρωσης (ΔΑΣ) %	1,44
Κεφαλαιακή Απαιτήση βάση ΔΑΣ	28.220
RWA βάση ΔΑΣ	352.751

14. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ

Ο Όμιλος στα πλαίσια του κανονιστικού πλαισίου της Βασιλείας III υπολογίζει τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Πιστωτικό κίνδυνο σύμφωνα με την Τυποποιημένη προσέγγιση. Στα πλαίσια της πράξης αυτής το πιστωτικό ίδρυμα έχει επιλέξει ως Εξωτερικό Οργανισμό Πιστοληπτικής Αξιολόγησης την εταιρεία «ICAP ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» η οποία έχει αναγνωρισθεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 262/8/26.6.2008. Οι πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του ΕΟΠΑ χρησιμοποιούνται για τα ανοίγματα που υπάγονται στην κατηγορία «Ανοίγματα έναντι Επιχειρήσεων». Η μεταφορά των πιστοληπτικών αξιολογήσεων για στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του Συστήματος Μέτρησης Πιστωτικού Κινδύνου το οποίο έχει αναπτυχθεί και συνδέεται απευθείας με το πληροφοριακό σύστημα του ως άνω αναφερόμενου ΕΟΠΑ.

Για τα ανοίγματα της κατηγορίας ιδρυμάτων του χρηματοπιστωτικού τομέα η Τράπεζα χρησιμοποιεί τις διαθέσιμες αξιολογήσεις των αναγνωρισμένων ΕΟΠΑ Moody's Investors Service, Standard & Poor's Rating Services και Fitch Ratings οι οποίοι έχουν αναγνωρισθεί από την ΤτΕ σύμφωνα με την απόφαση 250/4/25.9.2007. Οι διαβαθμίσεις των ανωτέρω ΕΟΠΑ χρησιμοποιούνται και για εκδότες τίτλων οι οποίοι δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

Η πολιτική του Ομίλου είναι όπως το ύψος των παρεχόμενων πιστωτικών διευκολύνσεων να μην ξεπερνά την ικανότητα αποπληρωμής των αντισυμβαλλομένων. Για τον λόγο αυτό εφαρμόζονται πολιτικές για την αντιστάθμιση και μείωση των πιστωτικών κινδύνων μέσω της λήψης εξασφαλίσεων. Οι πολιτικές αυτές καθορίζουν τα είδη των εξασφαλίσεων που αναγνωρίζονται ως εμπράγματα εξασφαλίσεις και τις μεθόδους για την αποτίμησή τους.

Όσον αφορά στην χρήση τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου η Τράπεζα εφαρμόζει την Αναλυτική Μέθοδο Χρηματοοικονομικών Εξασφαλίσεων (Κανονισμός 575/2013). Στους κάτωθι πίνακες εμφανίζονται τα ανοίγματα του Ομίλου ανά στάθμιση καθώς και η επίπτωση της εφαρμογής μεθόδων μείωσης πιστωτικού κινδύνου (CRM) και συντελεστών μετατροπής στοιχείων εκτός ισολογισμού (CCF).

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

Κατηγορίες ανοιγμάτων	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	221,342					283,973		31,883
Τοπική Αυτοδιοίκηση		1,436						
Οντότητες του δημοσίου τομέα		80,090				86		
Πολυμερείς Τράπ εζες Ανάπτυξης								
Διεθνείς Οργανισμοί								
Τράπ εζες και χρημ/κά ιδρύματα	38,992	13,467				102		
Επιχειρήσεις				51,894		504,421	348,776	
Λιανική Τραπεζική					230,514			
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία			168,108	122,952				
Αθέτηση						705,033	74,563	
Στοιχεία υψηλού κινδύνου								
Καλυμμένα ομόλογα								
Βραχυπρόθεσμη πιστολ αξιολόγηση								
Μερίδια ΟΣΕΚΑ								
Ανοίγματα σε μετοχές						3,722		3,427
Λοιπά ανοίγματα	26,609	28,327				163,659		
Σύνολο	286,943	123,320	168,108	174,846	230,514	1,660,996	423,339	35,310

Πίνακας 15: Αξίες ανοιγμάτων σύμφωνα με τους συντελεστές στάθμισης της Τυποποιημένης Προσέγγισης

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

Κατηγορίες ανοιγμάτων	Ανοίγματα προ CCF & CRM		Ανοίγματα μετά CCF & CRM		Σταθμισμένο Ενεργητικό
	Εντός Ισολογισμού	Εκτός Ισολογισμού	Εντός Ισολογισμού.	Εκτός Ισολογισμού	
Κεντρικές κυβερνήσεις ή κεντρικές τράπεζες	500,630	0	537,082	116	363,679
Τοπική Αυτοδιοίκηση	1,436	2	1,436	0	287
Οντότητες του δημοσίου τομέα	97,184	1,093	80,042	68	16,090
Πολυμερείς Τράπεζες Ανάπτυξης	0	0	0	0	0
Διεθνείς Οργανισμοί	0	0	0	0	0
Τράπεζες και χρημ/κά ιδρύματα	51,557	113	52,217	8	2,794
Επιχειρήσεις	721,134	214,984	695,953	115,647	945,876
Λιανική Τραπεζική	143,684	105,640	132,812	37,743	112,992
Εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	279,166	11,893	279,166	8,123	114,455
Αθέτηση	800,657	0	779,596	0	816,878
Στοιχεία υψηλού κινδύνου	0	0	0	0	0
Καλυμμένα ομόλογα	0	0	0	0	0
Βραχυπρόθεσμη αξιολόγηση	0	0	0	0	0
Μερίδια ΟΣΕΚΑ	0	0	0	0	0
Ανοίγματα σε μετοχές	7,149	0	7,149	0	12,290
Λοιπά ανοίγματα	218,595	0	218,595	0	169,325
Σύνολο	2,821,192	333,725	2,784,048	161,705	2,554,666

Πίνακας 16: Αξίες ανοιγμάτων πριν και μετά την εφαρμογή μεθόδων μείωσης πιστωτικού κινδύνου (CRM) και συντελεστών μετατροπής στοιχείων εκτός ισολογισμού (CCF).

15. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ο Όμιλος κάνει χρήση της Τυποποιημένης Προσέγγισης για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο. Στα πλαίσια αυτά ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί εντός και εκτός ισολογισμού συμψηφισμό στοιχείων.

Η διαχείριση όλων των εξασφαλίσεων γίνεται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Δανείων σε συνεργασία με το δίκτυο καταστημάτων. Αναφορικά με τις πολιτικές και τις διαδικασίες αποτίμησης των εξασφαλίσεων ισχύουν τα εξής ανά κατηγορία:

- Για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις η αποτίμηση για κεφαλαιακούς σκοπούς γίνεται με την χρήση της κατάλληλης προσαρμογής όπως προβλέπεται στον Κανονισμό 575/2013, άρθρα 223-224.
- Για τις εμπράγματα εξασφαλίσεις (ακίνητα), αναφορικά με τα εμπορικά ακίνητα των οποίων η ημερομηνία εκτίμησης τους είναι παλαιότερη του ενός έτος και τις κατοικίες των οποίων οι ημερομηνίες εκτίμησης είναι παλαιότερες των 3 ετών ο Όμιλος προσαρμόζει την αξία των εξασφαλίσεων σύμφωνα με στατιστικές μεθόδους (Κανονισμός 575/2013, άρθρο 208). Η αξία κάθε εξασφάλισης λογίζεται ως το μικρότερο ποσό μεταξύ της καταναγκαστικής τιμής πώλησης του ακινήτου και του ποσού της υποθήκης.
- Για την μη-χρηματοδοτούμενη προστασία ισχύουν τα κάτωθι. Για τα επιχειρηματικά δάνεια λαμβάνονται εταιρικές εγγυήσεις οι οποίες οδηγούν σε στάθμιση σύμφωνα με τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις των αναγνωρισμένων από την ΤτΕ ΕΟΠΑ (αποφάσεις 262/8/26.6.2008 και 250/4/25.9.2007). Δεν χρησιμοποιούνται στην παρούσα φάση από την Τράπεζα ως τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου Πιστωτικά παράγωγα.

Τα κυριότερα είδη εξασφαλίσεων που ο Όμιλος αποδέχεται σύμφωνα με την πολιτική πιστοδοτήσεων αναλύονται στις κάτωθι κατηγορίες.

- Υποθηκοπροσημειώσεις σε αστικά και εντός σχεδίου ακίνητα που να καλύπτουν το ύψος των χρηματοδοτήσεων.
- Μετρητά ή Καταθέσεις.
- Εγγυήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, Τραπεζών, ΕΤΕΑΝ και εταιρειών υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης.
- Συναλλαγματικές και επιταγές πελατείας.

- Εκχωρημένα φορτωτικά έγγραφα εξαγωγών.
- Ενεχυρίαση εμπορευμάτων με τίτλους Γενικών Αποθηκών .
- Ενεχυρίαση γεγεννημένων απαιτήσεων με βάση τιμολόγια-πιστοποιήσεις που προέρχονται από Συμβάσεις με Δημόσιο, Δημόσιους Οργανισμούς ή και Ν.Π.Δ.Δ .
- Ενεχυρίαση Χρεογράφων: Τραπεζικές μετοχές, Τραπεζικά Ομόλογα, Ομόλογα του Δημοσίου, Έντοκα Γραμμάτια του Δημοσίου, Εταιρικά Ομόλογα, Μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο μεγάλων Ανωνύμων Εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Πολιτική του Ομίλου αποτελεί η επαρκής διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου των καλυμμάτων που λαμβάνει προκειμένου να αποφευχθούν οι συγκεντρώσεις κινδύνου αγοράς ή πιστωτικού κινδύνου στα χρησιμοποιούμενα μέσα πιστωτικού κινδύνου. Σημειώνεται ότι το σύνολο του καλυμμένου χαρτοφυλακίου με χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτελείται σχεδόν εξ ολοκλήρου από καταθέσεις. Η συνολική αξία ανοίγματος που καλύπτεται – μετά την εφαρμογή προσαρμογών μεταβλητότητας - από αποδεκτές χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις και από εγγυήσεις αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα.

31/12/2018	Αξία εξασφαλίσεων			Σύνολο εξασφαλίσεων	Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις		
Όμιλος και Τράπεζα (ποσά σε χιλ. €)					
Ιδιώτες	404.197	6.889	802	411.888	699
Επιχειρηματικά	341.994	59.329	227.733	629.056	126.358
Δημόσιος τομέας	6.262	18.586	0	24.848	18.586
Σύνολο	752.453	84.803	228.535	1.065.791	145.643

Πίνακας 17: Συνολικές αξίες ανοιγμάτων με εξασφάλιση

16. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΥ

Τα ανοίγματα για τα οποία υπολογίζεται πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου προέρχονται από συναλλαγές:

- Εξω-χρηματιστηριακών πράξεων επί παραγώγων μέσων.
- Πράξεων χρηματοδότησης τίτλων ή βασικών εμπορευμάτων.
- Πράξεων με μακριά προθεσμία διακανονισμού.

Το Πιστωτικό Ίδρυμα προσδιορίζει την αξία ανοίγματος για τις ανωτέρω συναλλαγές με την χρήση της μεθόδου Αποτίμησης με Βάση Τρέχουσες Τιμές Αγοράς (Mark to Market Method) όπως καθορίζεται στο άρθρο 274 του Κανονισμού 575/2013. Σύμφωνα με την μεθοδολογία αυτή η αξία του ανοίγματος για κάθε σύμβαση υπολογίζεται ως το άνοιγμα του τρέχοντος κόστους αντικατάστασης, εφόσον είναι θετικό, και του δυνητικού μελλοντικού ανοίγματος. Το τρέχον κόστος αντικατάστασης της σύμβασης είναι η τρέχουσα αγοραία αξία της σύμβασης ενώ η αξία του δυνητικού μελλοντικού πιστωτικού ανοίγματος υπολογίζεται με την χρήση πολλαπλασιαστών ανά κατηγορία και διάρκεια σύμβασης σύμφωνα με προκαθορισμένους συντελεστές. Ο υπολογισμός των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου γίνεται σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση.

Ο Όμιλος έχει ορίσει εσωτερικές διαδικασίες για τα όρια διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων αναφορικά με τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου. Τα όρια διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το οργανόγραμμα της Τράπεζας παρακολουθούνται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων η οποία μετρά τον κίνδυνο και ενημερώνει αρμοδίως.

Για την συνομολόγηση πράξεων για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες της Τράπεζας απαιτείται έγκριση του Συμβουλίου Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO). Η αξία των ανοιγμάτων του Ομίλου που υπόκεινται σε κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, ανά κατηγορία ανοίγματος, εμφανίζεται συγκεντρωτικά στον παρακάτω πίνακα:

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

	2018	2017	2016
Σύνολο κατηγοριών ανοιγμάτων - Τυποποιημένη Προσέγγιση	237	237	268
Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα	330	232	268
Επιχειρήσεις	21	5	0

Πίνακας 18 : Ανοίγματα του Ομίλου τα οποία υπόκεινται σε κίνδυνο αντισυμβαλλομένου

17. ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ: ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η Τράπεζα κατ' εφαρμογή του Νόμου 3156/2003 μεταβίβασε χαρτοφυλάκιο δανείων σε οριστική καθυστέρηση (ποσού 1.331,2 εκατ. ευρώ) στην εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV) με την επωνυμία ARTEMIS SECURITISATION S.A. που εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Το SPV εξέδωσε και μεταβίβασε στην Τράπεζα ένα ομόλογο Σειράς Α ονομαστικής αξίας 525 εκατ. ευρώ (Senior Note) διάρκειας 10 ετών και με ετήσιο επιτόκιο 3% καθώς και ένα ομόλογο Σειράς Β ονομαστικής αξίας 806,2 εκατ. ευρώ (Junior Note), τα δε δύο αυτά ομόλογα προέκυψαν από την τιτλοποίηση του εν λόγω χαρτοφυλακίου δανείων.

Επιπρόσθετα, κατ' εφαρμογή του ίδιου Νόμου μεταβίβασε χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων δανείων / πιστώσεων συνολικού ποσού περίπου ευρώ 700,5 εκατ. στην εταιρεία ειδικού σκοπού (SPV) με την επωνυμία ABS METEXELIXIS S.A., που εδρεύει στο Λουξεμβούργο. Το SPV εξέδωσε και μεταβίβασε στην Τράπεζα ένα ομόλογο Σειράς Α ονομαστικής αξίας 343,25 εκατ. Ευρώ (Senior Note) και ένα ομόλογο Σειράς Β ονομαστικής αξίας 357,25 εκατ. Ευρώ (Junior Note). Για εποπτικούς σκοπούς η τράπεζα δεν έχει λάβει αναγνώριση μεταφοράς σημαντικού πιστωτικού κινδύνου (SRT) οπότε και η συγκεκριμένη τιτλοποίηση δεν περιλαμβάνεται εδώ.

	Θέσεις σε τιτλοποιήσεις (ανά συντελεστή στάθμησης κινδύνου)					Θέσεις σε τιτλοποιήσεις (ανά μέθοδο προσέγγισης)				Σταθμισμένο ποσό ανοίγματος (ανά μέθοδο προσέγγισης)				Κεφαλαιακή απαίτηση (μετά την εφαρμογή του ανώτατου σταθμισμένου ποσού ανοίγματος)			
	≤ 20% RW	20% - 50% RW	50% - 100% RW	100% - 1250% RW	1250% RW	IRB RBA (incl IAA)	IRB SFA	SA/SSFA	1250%	IRB RBA (incl IAA)	IRB SFA	SA/SSFA	1250%	IRB RBA (incl IAA)	IRB SFA	SA/SSFA	1250%
Σύνολο Ανοιγμάτων																	
Παραδοσιακή Τιτλοποίηση	-	-	525.000	-	-	-	-	525.000	-	-	-	458.103	-	-	-	36.648	-
εκ των οποίων θέσεις σε τιτλοποιήσεις απαιτήσεων	-	-	525.000	-	-	-	-	525.000	-	-	-	458.103	-	-	-	36.648	-
εκ των οποίων υποκείμενα ανοίγματα λιανικής	-	-	50.950	-	-	-	-	50.950	-	-	-	44.458	-	-	-	3.557	-
εκ των οποίων υποκείμενα ανοίγματα χονδρικής	-	-	474.050	-	-	-	-	474.050	-	-	-	413.645	-	-	-	33.092	-
εκ των οποίων θέσεις σε επανατιτλοποιήσεις απαιτήσεων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
εκ των οποίων υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
εκ των οποίων μη υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Πίνακας 19: Θέσεις σε τιτλοποίηση

18. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΓΟΡΑΣ, ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Ορισμός Κινδύνου Αγοράς

Ως Κίνδυνος Αγοράς, ορίζεται η πιθανότητα πραγματοποίησης ζημιάς από τη διαχείριση στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, καθώς και από τη διαχείριση χαρτοφυλακίων συναλλαγών, λόγω αντίθετης κίνησης των τιμών των προϊόντων που συμπεριλαμβάνονται στα εν λόγω χαρτοφυλάκια.

Έγκειται στον κίνδυνο απώλειας της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που προκύπτει από δυσμενείς αλλαγές στις μεταβλητές της αγοράς, όπως αλλαγές στα επιτόκια, στις χρηματιστηριακές αξίες και στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Ο κίνδυνος αγοράς αναλύεται στα παρακάτω είδη κινδύνου:

- **Κίνδυνος επιτοκίου:** Είναι ο κίνδυνος αυξομειώσεων των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης επιτοκίων (yield curve) και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου.
- **Συναλλαγματικός κίνδυνος:** Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και την επίπτωσή τους στα έσοδα του Ομίλου.
- **Κίνδυνος χρηματιστηριακών αξιών:** Είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές της χρηματιστηριακής αξίας των χρηματοοικονομικών αξιών που κατέχει ο Όμιλος.

Ο Όμιλος έχει ορίσει εσωτερικές διαδικασίες για τα όρια διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Χρηματαγορών και Κεφαλαιαγορών αναφορικά με τον έλεγχο του κινδύνου αγοράς αναπτύσσοντας τεχνικές για την αντιστάθμιση των κινδύνων και παρακολουθώντας την αποτελεσματικότητά τους στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού. Υπολογίζει τα ελάχιστα εποπτικά του κεφάλαια για τον πιστωτικό κίνδυνο χρησιμοποιώντας την Τυποποιημένη Προσέγγιση όπως περιγράφεται στον Κανονισμό CRR (Capital Requirements Regulation). Ο Κίνδυνος αυτός θεωρείται μεσαίας σημαντικότητας κίνδυνος για τον Όμιλο.

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

	2018	2017	2016
Κεφαλαιακές απαιτήσεις για Κίνδυνο θέσης, συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο εμπορευμάτων	330	330	264
Εμπορεύσιμοι χρεωστικοί τίτλοι	88	41	24
Μετοχές	39	289	241
Συνάλλαγμα	0	0	0
Εμπορεύματα	0	0	0

Πίνακας 20: Κεφαλαιακές απαιτήσεις ανά κατηγορία κινδύνου αγοράς

Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών (Trading Book)

Για τη διαχείριση του **συναλλαγματικού κινδύνου** έχει ορισθεί ένα πλαίσιο ορίων που έχει εγκριθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει όρια κέρδους-ζημιάς και ονομαστικά όρια (ανά νόμισμα, συνολικά, ημερήσια, ενδοημερήσια κα).

Για τον **Επιτοκιακό κίνδυνο** χρησιμοποιούνται μέθοδοι μέτρησης του κινδύνου επιτοκίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο επανατιμολόγησης (Repricing risk) και τον κίνδυνο καμπυλών απόδοσης (yield curve risk). Επιπλέον η Τράπεζα σε τακτά χρονικά διαστήματα, προβαίνει σε αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων και ανάλυση ευαισθησίας για την αλλαγή της **οικονομικής αξίας των χαρτοφυλακίων** που θα επέλθει σε διάφορα σενάρια αλλαγών της καμπύλης επιτοκίων. Η ανάλυση αυτή λαμβάνει υπόψη τον επιτοκιακό χρονικό ορίζοντα καθώς και αν τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου διαπραγματεύονται σε ανεπτυγμένες ή αναδυόμενες αγορές.

Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (Banking Book)

Στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνονται τα στοιχεία που δεν αγοράστηκαν με σκοπό την άμεση απόδοση κέρδους από βραχυπρόθεσμες αυξομειώσεις των τιμών. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον κίνδυνο αγοράς του τραπεζικού χαρτοφυλακίου μέσω πολιτικών και διαδικασιών παρακολούθησης ορίων όπως και για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

Το μεγαλύτερο μέρος του κινδύνου αγοράς στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο είναι ο επιτοκιακός κίνδυνος ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του Ομίλου. Επιπλέον σημειώνεται ότι ο συναλλαγματικός κίνδυνος για το Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο δεν είναι σημαντικός.

Οι μεταβολές τιμών των επιτοκίων μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική θέση του Ομίλου, αφού δύνανται να μεταβάλουν και:

- το καθαρό επιτοκιακό αποτέλεσμα.
- την αξία εσόδων και εξόδων, ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων.
- την αξία στοιχείων Ενεργητικού & Παθητικού, αφού η παρούσα αξία μελλοντικών χρηματοροών (και συχνά, των ιδίων χρηματοροών), μεταβάλλεται καθώς τα επιτόκια αλλάζουν.

Η μέτρηση του επιτοκιακού κινδύνου πραγματοποιείται τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Οι δυο βασικές μέθοδοι με τις οποίες ο Όμιλος διαχειρίζεται τον επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο είναι οι κάτωθι :

- **Επιτοκιακό Άνοιγμα (Interest Rate Gap):** Ο Όμιλος παρακολουθεί τα επιτοκιακά ανοίγματα ανά χρονικά διαστήματα και συνολικά. Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού κατατάσσονται σε διαφορετικές περιόδους ανάλογα με το διάστημα αναπροσαρμογής του επιτοκίου. Το επιτοκιακό άνοιγμα ανά χρονική περίοδο είναι η διαφορά των στοιχείων του ενεργητικού από τα στοιχεία του παθητικού στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- **Ανάλυση ευαισθησίας μεταβολής στα καθαρά έσοδα από μεταβολές των επιτοκίων:** Ο Όμιλος παρακολουθεί τον επιτοκιακό κίνδυνο μέσω της ευαισθησίας των καθαρών εσόδων του από τόκους υπό συνθήκες διαφορετικών σεναρίων αλλαγής επιτοκίων.

Επιπλέον ο Όμιλος σε τακτά χρονικά διαστήματα προβαίνει σε αναλύσεις σεναρίων ακραίων καταστάσεων για την αλλαγή της οικονομικής αξίας των χαρτοφυλακίων που θα επέλθει σε διάφορα σενάρια αλλαγών της καμπύλης επιτοκίων.

Σημειώνεται ότι στις ασκήσεις ακραίων καταστάσεων σε περιπτώσεις μείωσης επιτοκίου η μείωση φτάνει έως το μηδενικό επιτόκιο.

Ορισμός Κινδύνου Ρευστότητας

Ο Κίνδυνος Ρευστότητας αφορά την αδυναμία ενός Πιστωτικού Ιδρύματος να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του, ως συνέπεια σημαντικής μείωσης των κερδών, των κεφαλαίων και του ενεργητικού που μπορεί να οδηγήσουν σε έλλειψη ρευστών διαθέσιμων. Σε αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνεται και ο κίνδυνος αναχρηματοδότησης λόγω αύξησης των επιτοκίων.

Ο κίνδυνος ρευστότητας αναλύεται στους εξής κινδύνους:

- **Κίνδυνο άμεσης ρευστότητας,**
- **Δομικό κίνδυνο ρευστότητας,** που συνδέεται με την μεταβολή του κόστους χρηματοδότησης λόγω υποβάθμισης του πιστωτικού ιδρύματος και,
- **Κίνδυνο ρευστότητας αγοράς.**

Ο Όμιλος στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) αξιολογεί τις σχετικές με τον κίνδυνο ρευστότητας διαδικασίες, μέτρα, πολιτικές, μηχανισμούς ελέγχου, δοκιμές ακραίων καταστάσεων κρίσης και των σχεδίων αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης ρευστότητας. Επιπλέον η ΤτΕ, κατά την εποπτική διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης, εξετάζει τις στρατηγικές, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που εφαρμόζουν τα πιστωτικά ιδρύματα για τη συμμόρφωσή τους προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή του Ν4261/2014 και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ.575/2013 και αξιολογεί τους κινδύνους που έχουν ή πρόκειται να αναλάβουν.

Στα πλαίσια της Επιχειρησιακής Στρατηγικής του Ομίλου όπως έχει εγκριθεί από το ΔΣ και σύμφωνα με τους κανόνες της Βασιλείας, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Τράπεζας της Ελλάδος, ο όμιλος έχει θεσπίσει Πλαίσιο Ορίων Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας.

Η διαχείριση της ρευστότητας γίνεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων βάσει εγκεκριμένων – από την ALCO πολιτικών και διαδικασιών, ενώ στο πλαίσιο της παρακολούθησης της ρευστότητας υποβάλλονται στην ALCO τακτικές εκθέσεις για την κατάσταση ρευστότητας του Ομίλου, πιθανά μέτρα που πρέπει να ληφθούν, καθώς και εισηγήσεις για βελτίωση της παρακολούθησης της.

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας γίνεται από την Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνου Αγορών Ομίλου (ΔΕΛΚ&ΚΑΟ).

Επιλογή βασικών μεθοδολογιών και εργαλείων στα πλαίσια της ΔΑΕΕΡ

Προκειμένου ο όμιλος να αποφασίσει το βέλτιστο επίπεδο ρευστότητας για τη λειτουργία του εστιάζει στην παρακολούθηση των της συγκέντρωσης πηγών χρηματοδότησης καθώς και των παρακάτω παραγόντων:

- Ταμειακές ροές για το άμεσο μέλλον (1 χρόνο)
- Μη-δεσμευμένα διαθέσιμα στοιχεία ενεργητικού
- Συγκέντρωση πηγών χρηματοδότησης
- Διακυμάνσεις ρευστότητας προηγούμενων ετών (τουλάχιστον 2 χρόνια)
- Αναμενόμενη αύξηση-μείωση σε ζήτηση δανείων
- Απαιτήσεις εισοδήματος για το τρέχον έτος

- Όγκος αναλήψεων καταθέσεων
- Όγκος θεσμικών καταθέσεων και μεγάλων καταθέσεων
- Οποιοδήποτε άλλο παράγοντα ο οποίος μπορεί να έχει επίπτωση στη διαθέσιμη ρευστότητα.

Η συγκέντρωση των πηγών χρηματοδότησης σε μία συγκεκριμένη αγορά ή σε λίγους μεγάλους προμηθευτές ρευστότητας, ενέχει σημαντικό κίνδυνο ρευστότητας. Γεγονότα όπως η κατάρρευση των αγορών, ο αποκλεισμός από αυτές ή η απόσυρση μεγάλων ποσών καταθέσεων, μπορούν να προκαλέσουν στον Όμιλο σημαντικά προβλήματα ρευστότητας και αύξηση του κόστους χρηματοδότησης, εάν οι πηγές άντλησης ρευστότητας δεν είναι επαρκώς διαφοροποιημένες.

Παρατίθεται η Ανάλυση Ανοίγματος Ρευστότητας (Liquidity Gap Analysis) του Ομίλου για την 31/12/2017 ως απεικόνιση των αναμενόμενων χρηματοροών που προκύπτουν από τα στοιχεία Ενεργητικού & Παθητικού, ανά χρονική περίοδο. Σε περιπτώσεις υποχρεώσεων ή απαιτήσεων χωρίς συμβατική ημερομηνία λήξης αυτές κατατάσσονται στην χρονική περίοδο έως ένα μήνα.

Κίνδυνος Ρευστότητας

(Ποσά σε χιλ. €)

Περιγραφή	Όμιλος 31/12/2018					Σύνολο
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	
Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	60.860					60.860
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	9.429					9.429
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα – απαιτήσεις					87	87
Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			236	895	1.818	2.950
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	106.959	80.499	86.600	225.272	1.092.816	1.592.144
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (FVOCI)		85	1.015	25.391	882.797	909.288
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος				9.879		9.879
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις					3.427	3.427
Ίδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία					31.646	31.646
Επενδύσεις σε ακίνητα				57.862		57.862
Άυλα περιουσιακά στοιχεία					50.413	50.413
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις			(1.093)	139.202	282.248	420.357
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	49.675	5.988	21.210	28.214	97.074	202.162
Σύνολο ενεργητικού	226.923	86.572	107.968	486.716	2.442.327	3.350.505
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	248.902	175.747				424.649
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.426.583	364.312	452.105	38.876		2.281.875
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις		34				34
Εκδοθείσες ομολογίες					99.676	99.676
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού				5.150	7.775	12.925
Λοιπές προβλέψεις				21.575		21.575
Λοιπές υποχρεώσεις	13.101	4.757	961	16	40	18.874
Σύνολο υποχρεώσεων	1.688.586	544.850	453.066	65.616	107.491	2.859.609
Άνοιγμα Ρευστότητας	(1.461.662)	(458.279)	(345.098)	421.100	2.334.836	490.897

Πίνακας 21: Κίνδυνος Ρευστότητας

Συμμόρφωση με εποπτικές απαιτήσεις

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 η Τράπεζα οφείλει να διατηρεί ρευστά στοιχεία ενεργητικού, το άθροισμα των αξιών των οποίων να καλύπτει τις εκροές ρευστότητας υπό ακραίες συνθήκες. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται ότι η Τράπεζα διατηρεί επαρκή αποθέματα ρευστότητας για να αντιμετωπίσει πιθανές ανισορροπίες μεταξύ εισροών και εκροών ρευστότητας υπό ιδιαίτερα ακραίες συνθήκες για χρονικό διάστημα έως **30 ημερών**. Η ανωτέρω υποχρέωση εκφράζεται μέσω του **Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (LCR - Liquidity Coverage Ratio)** ο οποίος ορίζεται ως το πηλίκο των ρευστών διαθέσιμων ως προς τις καθαρές εκροές του Ομίλου¹.

Με βάση το εν λόγω πλαίσιο ο Όμιλος οφείλει να αναφέρει τακτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος τα **ρευστά στοιχεία του ενεργητικού** της. Ως τέτοια θεωρούνται τα μετρητά και τα ανοίγματα έναντι κεντρικών τραπεζών καθώς και άλλα μεταβιβάσιμα στοιχεία ενεργητικού εξαιρετικά υψηλής ρευστότητας και πιστωτικής ποιότητας. Επιπλέον στην εν λόγω κατηγορία υπάγονται και τα μεταβιβάσιμα στοιχεία ενεργητικού τα οποία αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις ή καλύπτονται από εγγύηση κεντρικής κυβέρνησης κράτους μέλους, κεντρικής τράπεζας, του Ομίλου Διεθνών Διακανονισμών, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και του ESM. Τέλος στην εν λόγω κατηγορία υπάγονται και οι ανοικτές πιστωτικές διευκολύνσεις οι οποίες χορηγούνται από την ΕΚΤ στο

¹ Καθαρές Εκροές = Εκροές – Εισροές.

πλαίσιο άσκησης νομισματικής πολιτικής. Τα στοιχεία ενεργητικού τα οποία εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα κατατάσσονται ως ρευστά διαθέσιμα υπό προϋποθέσεις.

Οι βασικές προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει σε κάθε περίπτωση να τηρούν τα ρευστά στοιχεία ενεργητικού είναι οι εξής:

- Δεν είναι δεσμευμένα για σκοπούς χρηματοδότησης της Τράπεζας.
- Δεν εκδίδονται από την ίδια την Τράπεζα ή εταιρείες του Ομίλου.
- Η τιμή τους μπορεί να προσδιοριστεί με ευκολία στην αγορά.
- Αποτελούν αποδεκτή εξασφάλιση για τις τακτικές πράξεις παροχής ρευστότητας της ΕΚΤ.
- Είναι εισηγμένα και διαπραγματεύονται σε αναγνωρισμένο χρηματιστήριο.
- Είναι επαρκώς διαφοροποιημένα στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας.
- Είναι νομίμως και πρακτικά άμεσα διαθέσιμα ανά πάσα στιγμή από την Τράπεζα για ρευστοποίηση εντός των επόμενων 30 ημερών.
- Βρίσκονται στην διάθεση της Διεύθυνση Χρηματαγορών και Κεφαλαιαγορών και δεν χρησιμοποιούνται σε λειτουργίες αντιστάθμισης, παροχής πιστωτικών ενισχύσεων ή κάλυψη λειτουργικών δαπανών.

Στα ίδιο πλαίσιο ο Όμιλος οφείλει να αναφέρει στην Τράπεζα της Ελλάδος τις **εκροές ρευστότητας** της, οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Εκροές από καταθέσεις λιανικής εντός των επόμενων 30 ημερών..
- Τρέχοντα ανεξόφλητα υπόλοιπα άλλων υποχρεώσεων οι οποίες καθίστανται ληξιπρόθεσμες ή απαιτητές εντός των επόμενων 30 ημερών..
- Το μέγιστο ποσό το οποίο μπορεί να αναληφθεί κατά την διάρκεια των επόμενων 30 ημερών από μη-αναληφθείσες δεσμευμένες πιστωτικές γραμμές.
- Άλλες πρόσθετες εκροές εντός των επόμενων 30 ημερών.

καθώς οι εισροές ρευστότητας της οι οποίες περιλαμβάνουν όλες τις συμβατικές εισροές από ανοίγματα τα οποία δεν είναι σε υπερημερία και για τα οποία ο Όμιλος δεν έχει λόγους να αναμένει μη-εκτέλεση εντός του χρονικού ορίζοντα των 30 ημερών.

Στοιχείο / Μέγεθος	Ημερομηνία Αναφοράς: 31.12.2018
Υψηλής Ποιότητας Ρευστά Στοιχεία Ενεργητικού (€ χιλ.)	0 - (36.310*)
Καθαρές Εκροές (€ χιλ.)	353.043
Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) (%)	0,00% - (9,87%)

Πίνακας 22: Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR) – (* Ποσό & δείκτης εφόσον δεν ληφθεί υπόψη ο ELA)

Ο LCR, είναι μηδενικός λόγω της αυξημένης εξάρτησης του Ομίλου από τον ELA.

Επιπλέον και σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013, ο Όμιλος πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της καλύπτονται κατά ενδεδειγμένο τρόπο, με ευρύ φάσμα μέσω σταθερής χρηματοδότησης, τόσο σε σταθερές όσο και σε ακραίες συνθήκες.

Η ανωτέρω υποχρέωση εκφράζεται μέσω του **Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR - Net Stable Funding Ratio)** ο οποίος ορίζεται ως το πηλίκο των στοιχείων που παρέχουν σταθερή χρηματοδότηση ως προς τα στοιχεία τα οποία απαιτούν σταθερή χρηματοδότηση. Υπολογίζεται και παρακολουθείται από τη Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνων Αγοράς Ομίλου. Παρατίθεται πίνακας με τη σύνθεση του NSFR με στοιχεία της 31.12.2018.

Στοιχείο / Μέγεθος	Ημερομηνία Αναφοράς: 31.12.2018
Διαθέσιμη Σταθερή Χρηματοδότηση	2.576.709
Απαραίτητη Σταθερή Χρηματοδότηση	2.547.247
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (NSFR) (%)	101,16%

Πίνακας 23 - Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (Net Stable Funding Ratio)

Στο πλαίσιο αυτό ο Όμιλος αναφέρει τακτικά στην Τράπεζα της Ελλάδος τα στοιχεία τα οποία της παρέχουν σταθερή χρηματοδότηση (στοιχεία Παθητικού) καθώς και τα στοιχεία τα οποία απαιτούν σταθερή χρηματοδότηση (στοιχεία Ενεργητικού) σύμφωνα με την ληκτότητα τους.

Λοιπές εποπτικές αναφορές

Παρατίθενται πίνακας με τους τίτλους αναφορών και τη συχνότητα υποβολής τους προς την ΤτΕ.

Εποπτικές Αναφορές στην ΤτΕ

	Ημερήσια	Εβδομαδιαία	Μηνιαία	3μηνιαία	Ετήσια
Μεταβολή Καταθέσεων	✓				
Στοιχεία ρευστότητας προς ΤτΕ		✓			
Στοιχεία προς ενεχυρίαση ELA/EKT		✓			
Στοιχεία Υπολογισμού Δείκτη LCR			✓		
Στοιχεία Υπολογισμού Δείκτη NSFR				✓	
Σχέδιο Χρηματοδότησης				✓	
Πολιτική Διαχείρισης Ρευστότητας					✓
Σχέδιο Ανάκαμψης					✓
Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας					✓
Εσωτερικά όρια ρευστότητας					✓

Ορισμός Λειτουργικού Κινδύνου

Ο Λειτουργικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από ανεπαρκείς εσωτερικές διαδικασίες ή παραβιάσεις των διαδικασιών αυτών, ανθρώπινη συμπεριφορά, συστήματα ή από εξωτερικούς παράγοντες. Αναφέρεται στην πιθανότητα εμφάνισης ζημιών λόγω αστοχίας στις εσωτερικές διαδικασίες, τα πληροφοριακά συστήματα, το ανθρώπινο δυναμικό, την πολιτική και στρατηγική του οργανισμού, το νομικό και θεσμικό περιβάλλον καθώς και οποιονδήποτε άλλο μη προβλεπόμενο εξωγενή κίνδυνο, ενώ η προληπτική διαχείριση του αποσκοπεί στην προστασία τόσο των πελατών του όσο και του ίδιου του οργανισμού.

Στο πεδίο των λειτουργικών κινδύνων εμπίπτουν και οι κίνδυνοι που απορρέουν από τη νομική κάλυψη των θεμάτων της Τράπεζας και την ευρύτερη εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου, ενώ δεν περιλαμβάνονται λοιποί κίνδυνοι, όπως ο κίνδυνος στρατηγικής και ο κίνδυνος φήμης.

Η Τράπεζα επιθυμεί μηδενική έκθεση σε ζημίες προερχόμενες από εσωτερική απάτη και την ελαχιστοποίηση της έκθεσης σε ζημίες προερχόμενες από παραλείψεις λειτουργιών. Για την επίτευξη των ως άνω στόχων της Τράπεζας είναι αναγκαία η πλήρης συμμόρφωση των Μονάδων με τους Οδηγούς Εργασιών και τις Διαδικασίες της, καθώς και η κάλυψη, όπου απαιτούνται αυτές στο σύνολο των εργασιών της Τράπεζας.

Επιπλέον, επιδιώκει την ενίσχυση των πλαισίων κινδύνων και συμμόρφωσης, του εσωτερικού ελέγχου και της εταιρικής διακυβέρνησης και της ανάπτυξης κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων σε όλες τις διευθύνσεις της Τράπεζας.

Τέλος, η Τράπεζα έχει δρομολογήσει ενέργειες προκειμένου να ενσωματώσει συστήματα και αυτοματοποίηση διαδικασιών για την αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση και διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου, με τη χρήση νέων συστημάτων, σε συνδυασμό με το υφιστάμενο μηχανογραφικό εξοπλισμό της Τράπεζας, καθώς και στην παρούσα φάση μεγάλη σημασία δίνεται στην εκπαίδευση του προσωπικού, στη διαχείριση των διαδικασιών, στην δημιουργία ορίων και σχεδίων εκτάκτου ανάγκης.

Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου

Για τη μέτρηση, αναγνώριση και τη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου, λαμβάνονται υπόψη, το Αρχείο Καταγραφής Συμβάντων Λειτουργικού Κινδύνου, οι Εκθέσεις της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου που αφορούν πιθανή ή εν δυνάμει ζημία, αναφορές εξωτερικών ελεγκτών, εκθέσεις της Διεύθυνσης Κανονιστικής Συμμόρφωσης και τα σχέδια δράσης που εκπονεί η Διεύθυνση Πληροφορικής και Τεχνολογίας (πχ. Σχέδιο Επιχειρησιακής Συνέχειας).

Επιπρόσθετα, έχουν θεσπιστεί μέσω του Πλαισίου Ανάλυσης Κινδύνων ποσοτικοί δείκτες παρακολούθησης για τον εν λόγω κίνδυνο, ο τρόπος υπολογισμού τους καθώς και τα εσωτερικά αποδεκτά όρια.

Υπεύθυνος για την αναγνώριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των Λειτουργικών Κινδύνων είναι η Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνου Αγορών Ομίλου (ΔΕΛΚ&ΚΑΟ).

Ο Όμιλος κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 575/2013 (άρθρα 315 - 316) υπολογίζει κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον Λειτουργικό Κίνδυνο χρησιμοποιώντας την Προσέγγιση του Βασικού Δείκτη.

Στα πλαίσια των απαιτήσεων που θέτει το σύγχρονο χρηματοπιστωτικό περιβάλλον είναι απαραίτητη η εφαρμογή πιο εξελιγμένων προσεγγίσεων για την μέτρηση, αναγνώριση και διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου.

Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν:

- Εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου.
- Βάση δεδομένων καταγραφής και παρακολούθησης κινδύνων.

Τα δεδομένα γεγονότων Λειτουργικού Κινδύνου τα οποία συγκεντρώνονται μέσω των ανωτέρω διαδικασιών, συμβάλλουν στην αναγνώριση, εντοπισμό, μέτρηση, αξιολόγηση, παρακολούθηση, έλεγχο, μείωση και αναφορά των Λειτουργικών Κινδύνων τους οποίους ο Όμιλος αναλαμβάνει ή ενδέχεται να αναλάβει καθώς και στον υπολογισμό των αντιστοίχων κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Η Διοίκηση του Ομίλου ενημερώνεται σε τακτή βάση στο πλαίσιο της Μηνιαίας Αναφοράς της Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου και εκτάκτως όποτε κρίνεται απαραίτητο, για το επίπεδο έκθεσης του Ομίλου σε Λειτουργικό Κίνδυνο και τη διαχρονική εξέλιξη του πλήθους και ύψους των Συμβάντων.

Ο Λειτουργικός Κίνδυνος θεωρείται μεσαίας σημαντικότητας κίνδυνος καθώς παρόλο το περιορισμένο εύρος των δραστηριοτήτων της Τράπεζας και το μικρό μέγεθος του Δικτύου Καταστημάτων, από την έναρξη της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα η διάθεση για πραγματοποίηση απάτης ('fraud incentive') έχει αυξηθεί σημαντικά. Ο Όμιλος υπολογίζει τα ελάχιστα εποπτικά του κεφάλαια για τον Λειτουργικό Κίνδυνο χρησιμοποιώντας την μεθοδολογία του Βασικού Δείκτη (Basic Indicator Index) όπως περιγράφεται στη CRR (Capital Requirements Regulation).

Παρακολούθηση και Διαχείριση Κινδύνου Αγοράς, Ρευστότητας και Λειτουργικού Κινδύνου

Η Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνου Αγορών Ομίλου (ΔΕΛΚ&ΚΑΟ) είναι υπεύθυνη για την αναγνώριση και την παρακολούθηση των Κινδύνων Αγοράς, Επιτοκίου, Ρευστότητας και του Λειτουργικού Κινδύνου. Εξελίσσει τα υφιστάμενα συστήματα και εγκαθιστά νέα εξειδικευμένα για την αντιστάθμιση και μείωση τους. Παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των αντισταθμίσεων και των τεχνικών μείωσης των αντιστοίχων κινδύνων στα πλαίσια της πολιτικής και της διαχείρισης των ορίων που έχουν καθορισθεί από το Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού (ALCO).

Πιο συγκεκριμένα:

Για τον Κίνδυνο Αγοράς :

- Καθορίζει τις βασικές αρχές αποτίμησης θέσεων.
- Συσχετίζει τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο με την απαιτούμενη απόδοση.
- Παρακολουθεί την ορθότητα των μεθόδων λογιστικοποίησης των πραγματοποιούμενων συναλλαγών από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων.
- Επεξεργάζεται και υποβάλλει στην ΤτΕ τα στοιχεία που αφορούν στην Κεφαλαιακή Επάρκεια της Τράπεζας για τον Κίνδυνο Αγοράς.
- Παρακολουθεί και ελέγχει καθημερινά την τήρηση των εγκεκριμένων από το «Συμβούλιο Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού και χάραξης Στρατηγικής και Πολιτικής» ορίων, που αφορούν την Διεύθυνση Χρηματαγορών και Διαχείρισης Διαθεσίμων και πληροφορεί τις αρμόδιες Διευθύνσεις για ενδεχόμενες υπερβάσεις.
- Εξειδικεύει (με τη συνεργασία των αρμόδιων εκτελεστικών μονάδων) τα όρια ανάληψης κινδύνων κατά είδος κινδύνου και ανά αντισυμβαλλόμενο, κλάδο, χώρα, νόμισμα, είδος πιστοδοτήσεων, μορφή χρηματοπιστωτικών τίτλων, παραγώγων κλπ. και παρακολουθεί την τήρησή τους, διατηρώντας το συνολικό επίπεδο κινδύνων σταθερό, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και τις ανάγκες της Τράπεζας.
- Προτείνει τον επαναπροσδιορισμό των ορίων ανάλογα με τις ανάγκες της Τράπεζας και τη συμπεριφορά της αγοράς.
- Εντοπίζει τυχόν συγκέντρωση κινδύνων και κάνει προτάσεις για τον επιμερισμό τους, μέσω διαφοροποίησης των χαρτοφυλακίων (diversification effect) ή αντιστάθμισής (hedging, risk mitigation) τους με στόχο τη μείωση του συνολικού κινδύνου της Τράπεζας.
- Επεξεργάζεται μεθοδολογίες και διαδικασίες για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου για την κάλυψη τυχόν υποεκτίμησης του Κινδύνου Αγοράς από τις διατάξεις της Βασιλείας.

Για τον Κίνδυνο Ρευστότητας:

- Επεξεργάζεται, παρακολουθεί και υποβάλλει στην ΤτΕ τα στοιχεία που αφορούν στους υποχρεωτικούς δείκτες ρευστότητας με τη μορφή ελάχιστων ορίων.
- Αναπτύσσει μεθόδους μέτρησης και παρακολούθησης του Κινδύνου Ρευστότητας και ειδικότερα παρακολουθεί την μεταβλητότητα των καταθέσεων και ιδίως των μεγάλων καταθετών, την σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο του ενεργητικού παθητικού και δανείων, την μέτρηση και παρακολούθηση του κόστους κάλυψης των ανοιχτών θέσεων (Repricing Gap), την διασπορά των πηγών χρηματοδότησης κατά αντισυμβαλλόμενο και οικονομικό κέντρο.
- Επιλαμβάνεται θεμάτων στρατηγικής για τον κίνδυνο ρευστότητας όπως την ρεαλιστική πολιτική του ιδρύματος σε σχέση με την κάλυψη έκτακτων αναγκών ρευστότητας από το Ευρώ-σύστημα και το σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτων προβλημάτων ρευστότητας.

Για τον κίνδυνο επιτοκίου:

- Χρησιμοποιεί μεθόδους μέτρησης του κινδύνου επιτοκίου που σχετίζονται με τον κίνδυνο επανατιμολόγησης (Repricing risk), τον κίνδυνο καμπυλών απόδοσης (yield curve risk), τον κίνδυνο βάσης (basis risk) και τον κίνδυνο προαίρεσης (optionality).

Για τον λειτουργικό κίνδυνο:

- Επεξεργάζεται και υποβάλλει στην ΤτΕ τα στοιχεία που αφορούν στην κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας για τον Λειτουργικό Κίνδυνο.
- Τηρεί βάση καταγραφής γεγονότων λειτουργικού κινδύνου και αναπτύσσει μεθοδολογίες αξιοποίησης των ευρημάτων στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ.
- Δίνει έμφαση στην ενσωμάτωση σημείων ελέγχου στις εσωτερικές διαδικασίες που καλύπτουν την αντιμετώπιση του λειτουργικού κινδύνου.

19. ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΜΟΧΛΕΥΣΗΣ

Δεδομένου ότι οι τράπεζες σε σχέση με άλλους επιχειρηματικούς κλάδους εμφανίζουν μεγάλο βαθμό μόχλευσης, το νέο κανονιστικό πλαίσιο Βασιλεία III τις υποχρεώνει να οριοθετούν και να διαχειρίζονται ενεργά πλέον τον κίνδυνο μόχλευσης μέσω της εισαγωγής το σχετικού δείκτη μόχλευσης. Ως δείκτης μόχλευσης ορίζεται ο λόγος των ιδίων κεφαλαίων Tier 1, ως προς το σύνολο των ανοιγμάτων του Ομίλου (συμπεριλαμβανομένων και των εκτός Ισολογισμού στοιχείων) και εκφράζεται ως ποσοστό, (όπως αναφέρει ο Κανονισμός της ΕΕ 575/2013, σελ. 253, Part Seven, article 429).

Η διαχείριση του κινδύνου μόχλευσης εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο της Επιχειρησιακής Στρατηγικής του Ομίλου αναφορικά με την διαχείριση κινδύνων. Αρμόδια για τον υπολογισμό και την γνωστοποίηση του δείκτη μόχλευσης στα επιχειρησιακά όργανα του Ομίλου είναι η Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου. Πέραν της συγκέντρωσης των στοιχείων για τον υπολογισμό του δείκτη η Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου εξετάζει και τα επιμέρους στοιχεία τα οποία διαμορφώνουν την έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο μόχλευσης και εισηγείται αρμοδίως στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνονται αποκλίσεις από τα αναληφθέντα επίπεδα ανοχής κινδύνου.

Ο Κίνδυνος αυτός θεωρείται μέτριας σημαντικότητας κίνδυνος για τον Όμιλο και συνεκτιμάται με τον κίνδυνο Ρευστότητας και Κεφαλαίων, στα πλαίσια της προσπάθειας για βέλτιστη διαχείριση των στοιχείων ενεργητικού, εντός και εκτός ισολογισμού και των στοιχείων του παθητικού.

Αναφορικά με τον υπολογισμό του δείκτη μόχλευσης ο Όμιλος χρησιμοποιεί την εξαίρεση του Άρθρου 499(3) του Κανονισμού 575/2013, υπολογίζοντας τον δείκτη στο τέλος του τριμήνου και όχι ως τον απλό αριθμητικό μέσο των μηνιαίων δεικτών μόχλευσης κατά την διάρκεια του τριμήνου.

Ο Όμιλος δεν υπολογίζει εσωτερικό κεφάλαιο για την κάλυψη του συγκεκριμένου κινδύνου.

(ποσά σε χιλ. ευρώ)

	2018	2017
Συμφωνία με Λογιστικές Καταστάσεις		
Δημοσιευμένο Σύνολο Ενεργητικού - Εντός & Εκτός Ισολογισμού	3.350.505	3.567.708
Προσαρμογές Στοιχείων Εκτός Ισολογισμού	161.704	242.556
Λοιπές Προσαρμογές	-146.172	-96,624
Αξία Ανοιγμάτων για σκοπούς Δείκτη Μόχλευσης	3.366.037	3.713.640
Στοιχεία Εντός Ισολογισμού		
Στοιχεία Εντός Ισολογισμού	3.322.284	3.470.847
Στοιχεία Ενεργητικού τα οποία αφαιρούνται από τα Κεφάλαια Tier 1	-118.303	0
Σύνολο Στοιχείων Εντός Ισολογισμού	3.203.982	3.470.847
Παράγωγα		
Παράγωγα – Αγοραία Αξία	351	237
Σύνολο Παραγώγων	351	237
Στοιχεία Εκτός Ισολογισμού		
Στοιχεία Εκτός Ισολογισμού	350.026	646.427
Προσαρμογές Στοιχείων Εκτός Ισολογισμού - Συντελεστές Μετατροπής Πιστωτικού Κινδύνου	-188.322	-403.870
Σύνολο Στοιχείων Εκτός Ισολογισμού	161.704	242.556
Στοιχεία Κεφαλαίων		
Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier 1)	421.797	503.618
Δείκτης Μόχλευσης		
Δείκτης Μόχλευσης		
Ορισμός κεφαλαίου	12,53%	13,60%
Μεταβατική εφαρμογή ορισμού κεφαλαίων		
Σύνολο Ανοιγμάτων Εντός Ισολογισμού		
Ανοίγματα Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου	3.322.286	3.470.847
Ανοίγματα Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου εκ των οποίων:	10.395	5.362
Καλυμμένα Ομόλογα	0	0
Κράτη-Κεντρικές Τράπεζες	537.198	565.904
Περιφερειακές Κυβερνήσεις, Ευρύτερος Δημόσιος Τομέας	81.480	0
Χρηματοοικονομικός Τομέας	52.218	18.622
Εξασφαλισμένα με Ακίνητα	279.166	345.474
Λιανική Τραπεζική	141.905	149.520
Επιχειρήσεις	715.802	966.759
Σε αθέτηση	787.798	707.818
Λοιπά Ανοίγματα	716.324	711.388

Πίνακας 24: Στοιχεία υπολογισμού δείκτη μόχλευσης.

20. ΛΟΙΠΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Η Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου επιλαμβάνεται των θεμάτων τα οποία αφορούν στους λοιπούς κινδύνους οι οποίοι εξετάζονται στα πλαίσια της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου.

Κίνδυνος Κερδοφορίας

Ο κίνδυνος Κερδοφορίας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από την διασπορά των πηγών λειτουργικών εσόδων από δραστηριότητες του Ομίλου ή τη διασπορά των εσόδων από μεμονωμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών.

Η αξιολόγηση του επιπέδου και της δομής των λειτουργικών εσόδων και των κερδών αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για τη διατήρηση της οικονομικής ευρωστίας του πιστωτικού ιδρύματος. Ο Όμιλος παρακολουθεί δυναμικά και στατικά τους βασικούς δείκτες κερδοφορίας του Ομίλου προβαίνοντας σε συγκριτικές και διαχρονικές αναλύσεις του επιπέδου και της εξέλιξης μεγεθών όπως:

- Καθαρά έσοδα από τόκους που αντιπροσωπεύουν το μικτό περιθώριο κέρδους,
- Καθαρά λειτουργικά έσοδα από τραπεζικές και μη εργασίες,
- Κέρδη προ φόρων και προβλέψεων απομείωσης αξίας απαιτήσεων,
- Κέρδη προ φόρων,
- Καθαρά κέρδη μετά από φόρους.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στη δομή των εσόδων (τακτικά και μη, από τραπεζικές ή μη εργασίες), στην κάλυψη των προβλέψεων από τα λειτουργικά κέρδη μετά την αφαίρεση των λειτουργικών δαπανών, στο επίπεδο και την εξέλιξη των λειτουργικών δαπανών και των προβλέψεων.

Ο Κίνδυνος κερδοφορίας είναι σημαντικός στο πλαίσιο της ΔΑΕΕΚ. Το εσωτερικό κεφάλαιο που υπολογίζει ο Όμιλος στον Πυλώνα II μεταφράζεται σε κίνδυνο για την κερδοφορία του Ομίλου. Ως εκ τούτου τα αποτελέσματα κοινοποιούνται στην ανώτατη διοίκηση και λαμβάνονται υπόψη στον κεφαλαιακό προγραμματισμό.

Κίνδυνος Συμμόρφωσης

Ως Κίνδυνος Συμμόρφωσης νοείται ο κίνδυνος νομικών ή εποπτικών κυρώσεων, οικονομικής ζημιάς ή επιπτώσεων στη φήμη του πιστωτικού ιδρύματος ως αποτέλεσμα της έλλειψης συμμόρφωσής του με τους νόμους, τους κανονισμούς ή και τους κώδικες δεοντολογίας. Οι ζημιές από τη μη συμμόρφωση με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνονται στον λειτουργικό κίνδυνο. Οι ζημιές όμως από τη μη ουσιαστική συμμόρφωση επεκτείνονται και στη φήμη του ιδρύματος με σοβαρές συνέπειες στην κερδοφορία του.

Σύμφωνα με την οργανωτική δομή-οργανόγραμμα της Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου, ο κίνδυνος κανονιστικής συμμόρφωσης (Risk Compliance), εντάσσεται και παρακολουθείται Διεύθυνση Επιχειρησιακού, Λειτουργικού Κινδύνου και Κινδύνου Αγορών Ομίλου (ΔΕΛΚ&ΚΑΟ) σε συνεργασία με τις αρμόδιες διευθύνσεις (π.χ. Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης).

Οι σημαντικότερες Κανονιστικές ρυθμίσεις για τον Όμιλο είναι οι εξής:

- AnaCredit – έργο σε εξέλιξη. Η επίσημη υποβολή στοιχείων είναι τον Απρίλιο του 2018.
- GDPR - Ολοκληρώθηκε έργο για συμμόρφωση με τον Κανονισμό Προστασίας δεδομένων εντός του 2017. Σε ισχύ στις 25-05-18.
- IFRS 9 – το έργο ολοκληρώθηκε εντός της προθεσμίας, και τέθηκε σε ισχύ από 1η Ιανουαρίου 2018.
- MiFID II – το έργο ολοκληρώθηκε εντός της προθεσμίας, και εφαρμόζεται από 3η Ιανουαρίου 2018.

Λεπτομερέστερα το Παράρτημα 7 διατυπώνει αναλυτικά το σύνολο των έργων του Κινδύνου Κανονιστικής Συμμόρφωσης, που αφορούν Κανονιστική Συμμόρφωση του Ομίλου ενώ περαιτέρω ανάλυση του Κινδύνου Κανονιστικής Συμμόρφωσης, πραγματοποιείται και κάτω από το πλαίσιο του Λειτουργικού Κινδύνου, ως αποτέλεσμα της νέας οργανωτικής δομής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.

Για παράδειγμα, οι ζημιές από μη συμμόρφωση με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο για τον Όμιλο είναι οι εξής:

- Για το έτος 2017, τα ποσά που σχετίζονται με συμβάντα λειτουργικού κινδύνου ανέρχονται σε € 772.774 έναντι € 239.670 για το προηγούμενο έτος.
- Η διαφορά προέρχεται από παραβίαση διαδικασιών και αφορά καταλογισμό προστίμων κατά το Α' τρίμηνο, κατόπιν υποβολής τροποποιητικών φορολογικών δηλώσεων, καθώς και πρόστιμο ποσού €

341.876 λόγω εκπρόθεσμων ηλεκτρονικών δηλώσεων κατασχέσεων τρίτου εις χείρας ΠΙ, το οποίο δεν επιβάρυνε τελικά τα αποτελέσματα του Ομίλου .

Ο Κίνδυνος αυτός θεωρείται ότι αντιμετωπίζεται επαρκώς από τις πολιτικές και τις εσωτερικές διαδικασίες του Ομίλου και δεν υπολογίζεται εσωτερικό Κεφάλαιο στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ.

Οι ανωτέρω κίνδυνοι δεν δημιουργούν κεφαλαιακή υποχρέωση σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων επιλαμβάνεται των μεθοδολογιών για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου, για την κάλυψη τυχόν απωλειών από τους ανωτέρω κινδύνους στους οποίους συνολικά υπόκειται το πιστωτικό ίδρυμα.

Νομικός Κίνδυνος

Ο Νομικός Κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος της μη συμμόρφωσης με τους νόμους και τους κανονισμούς, τους κανόνες συμπεριφοράς, τις συμβατικές υποχρεώσεις, για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και με τις αλλαγές στη νομοθεσία. Ο συγκεκριμένος κίνδυνος αποτελεί μέρος του λειτουργικού κινδύνου.

Εντός του 2017 έλαβε χώρα έργο για την τυποποίηση των συμβατικών εγγράφων. Έχουν αναμορφωθεί οι συμβάσεις Γενικών Όρων Συναλλαγών Επιχειρήσεων και Ιδιωτών και αναμορφώνονται σταδιακά οι συμβάσεις όλων των προϊόντων στη βάση των νέων προτύπων. Οι συμβάσεις είναι αναρτημένες και κλειδωμένες στο Intranet, το είδος και το ποσό της σύμβασης αναγράφεται στην εγκριτική απόφαση και πιθανή τροποποίηση της σύμβασης στη βάση των εγκριτικών αποφάσεων, ακολουθεί συγκεκριμένη διαδικασία. Τα συμβατικά έγγραφα πελατών με μεγάλη έκθεση, ελέγχθηκαν ως προς τον νομικό τους κίνδυνο και αντιμετωπίζονται οι περιπτώσεις μέτριου και σοβαρού κινδύνου.

Ο Κίνδυνος αυτός θεωρείται ότι αντιμετωπίζεται επαρκώς από τις πολιτικές και τις εσωτερικές διαδικασίες του Ομίλου και δεν υπολογίζεται εσωτερικό Κεφάλαιο στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ.

Κίνδυνος Φήμης

Ο κίνδυνος φήμης του Ομίλου είναι σημαντικό στοιχείο για τη Διοίκηση, τους μετόχους και όλο το ανθρώπινο δυναμικό της. Η ίδρυση του Ομίλου σε μία τοπική κοινωνία και ειδικά με συνεταιριστικό χαρακτήρα, έχει ως χαρακτηριστικό, η Τράπεζα να είναι εξαιρετικά εκτεθειμένη στο σχετικό κίνδυνο γι' αυτό και η φροντίδα όλων είναι αποφυγή ενεργειών που ενδεχομένως θα της δημιουργήσουν προβλήματα αυτής της μορφής. Δίνεται έμφαση στην ποιότητα, στην εξυπηρέτηση, τη δίκαιη μεταχείριση και στη διαφάνεια των συναλλαγών.

Ο κίνδυνο φήμης σύμφωνα με την υπό έγκριση οργανωτική δομή-οργανόγραμμα της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων, εμπεριέχεται στους λοιπούς κινδύνους. Η βασική άμυνα του Ομίλου στον κίνδυνο φήμης είναι οι πολιτικές και οι διαδικασίες, κάποιες από τις οποίες τροποποιήθηκαν πρόσφατα/ υπάρχει αντίστοιχο έργο σε ισχύ για την τροποποίηση τους, καθώς και τα εσωτερικά σημεία ελέγχου που έχει αναπτύξει. Το εν λόγω σύνολο κανονισμών και αρχών ακολουθείται με συνέπεια, ώστε να επιτευχθεί η πρόληψη σημαντικών γεγονότων που δύναται να επηρεάσουν αρνητικά φήμη του Ομίλου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου ενέκρινε τη θέσπιση νέας Πολιτικής για Πιστούχους με «Ειδική Σχέση» με την Τράπεζα και «Συνδεδεμένων Πιστούχων» (Connected Borrower). Η Πολιτική καταγράφει τους κανόνες που εφαρμόζονται από την Τράπεζα για τους πιστούχους που έχουν «Ειδική Σχέση» και τους «Συνδεδεμένους Πιστούχους» με την Τράπεζα, όπως ορίζεται στο ισχύον ρυθμιστικό (νομοθετικό, κανονιστικό, εποπτικό) πλαίσιο. Ορίζει τους πιστούχους με «Ειδική Σχέση» και τους «Συνδεδεμένους Πιστούχους» και περιγράφει τη διαδικασία εντοπισμού τους, τα κριτήρια αξιολόγησης, την εγκριτική διαδικασία και το πλαίσιο παρακολούθησης των πιστοδοτήσεών τους.

Επιπλέον, στα πλαίσια της συνολικότερης στρατηγικής του Ομίλου, έλαβαν χώρα πρωτοποριακές δράσεις σημαντικής μείωσης των Μη-Εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, με πολύ θετικό αντίκτυπο στην εικόνα του ομίλου διεθνώς.

Ο Κίνδυνος αυτός θεωρείται ότι αντιμετωπίζεται επαρκώς από τις πολιτικές και τις εσωτερικές διαδικασίες του Ομίλου και δεν υπολογίζεται εσωτερικό Κεφάλαιο στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ.

Κίνδυνος Στρατηγικής

Ο Κίνδυνος Στρατηγικής προκύπτει από τις αλλαγές στο επιχειρηματικό περιβάλλον, τις δυσμενείς επιχειρηματικές αποφάσεις και την κακή εφαρμογή των αποφάσεων.

Ο κίνδυνος αυτός αξιολογείται στα πλαίσια της ΔΑΕΕΚ υπό την μορφή της αξιολόγησης-επικύρωσης της επάρκειας κεφαλαίων, στη βάση των παραδοχών και της στόχευσης που ορίζει το επιχειρηματικό σχέδιο του Ομίλου.

Κίνδυνος Πληροφοριακών Συστημάτων

Ορίζεται ο κίνδυνος απωλειών λόγω της ακαταλληλότητας ή της αποτυχίας του λογισμικού και των προγραμμάτων, οι οποίες μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τη διαθεσιμότητα, την ακεραιότητα, την προσβασιμότητα και την ασφάλεια των εν λόγω υποδομών και των δεδομένων.

Ο Κίνδυνος αυτός θεωρείται ότι αποτελεί υποκατηγορία του λειτουργικού κινδύνου και προσμετράτε στον υπολογισμό του εσωτερικού κεφαλαίου για τον λειτουργικό κίνδυνο.

Κίνδυνος Διακανονισμού

Ο κίνδυνος διακανονισμού ορίζεται ως ο κίνδυνος κατά τον οποίο ένας συμβαλλόμενος δεν παραδίδει τους όρους της σύμβασης, με ένα άλλο μέρος, κατά την στιγμή του διακανονισμού και ο κίνδυνος ύπαρξης τυχόν χρονικών διαφορών στο διακανονισμό μεταξύ των δύο μερών.

Ο κίνδυνος για τον Όμιλο είναι αμελητέος επομένως δεν υπολογίζεται εσωτερικό κεφάλαιο για αυτόν τον κίνδυνο.

21. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Επιχειρησιακός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος μη αναμενόμενων ζημιών από στρατηγικές ή άλλες επιχειρησιακές αποφάσεις του Ομίλου όπως επέκταση σε άλλες αγορές, εξαγορές, εξάρτηση από ορισμένες πηγές δραστηριοτήτων.

Οι οποιοσδήποτε στρατηγικές αποφάσεις εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου, μετά από ενδελεχή μελέτη. Η πρόοδος της υλοποίησης των αποφάσεων αυτών παρακολουθείται στενά από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω ετήσιων προϋπολογισμών και μηνιαίων αναφορών καθώς και επίσης ανεξάρτητα από την Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου. Ο ανωτέρω κίνδυνος δεν δημιουργεί κεφαλαιακή υποχρέωση σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013. Η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου επιλαμβάνεται των μεθοδολογιών για την εκτίμηση του εσωτερικού κεφαλαίου, για την κάλυψη τυχόν απωλειών από τον ανωτέρω κίνδυνο.

22. ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΒΕΒΑΡΥΜΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΒΕΒΑΡΥΜΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Η σύσταση βαρών επί στοιχείων του ενεργητικού πραγματοποιείται όταν στοιχεία του ενεργητικού χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση των απαιτήσεων πιστωτών. Επομένως, σε περίπτωση πτώχευσης τράπεζας, τα στοιχεία αυτά δεν είναι διαθέσιμα σε γενικούς πιστωτές. Αυτή η μορφή εξασφάλισης μπορεί να χρησιμοποιείται είτε για σκοπούς χρηματοδότησης (π.χ. ενεχυρίαση στοιχείων ενεργητικού στην ΕΚΤ, προϊόντα τιτλοποίησης, καλυμμένες ομολογίες και συμφωνίες επαναγοράς) είτε για διαπραγμάτευση και διαχείριση κινδύνων (π.χ. παράγωγα και δανεισμός τίτλων).

Ως βεβαρυμμένα στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν:

- Τα στοιχεία του ενεργητικού τα οποία έχουν ενεχυριαστεί ή υπόκεινται σε οποιαδήποτε μορφή ρύθμισης για την εξασφάλιση, εγγύηση ή πιστωτική αναβάθμιση οποιασδήποτε συναλλαγής εντός ή εκτός ισολογισμού και τα οποία δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ελεύθερα (για παράδειγμα να ενεχυριαστούν για σκοπούς χρηματοδότησης).
- Τα ενεχυριασμένα στοιχεία ενεργητικού τα οποία υπόκεινται σε περιορισμό ως προς την δυνατότητα ανάληψής τους, όπως τα στοιχεία ενεργητικού για τα οποία απαιτείται προηγούμενα συγκατάθεση πριν από ανάληψη ή αντικατάσταση από άλλα στοιχεία ενεργητικού.

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτικές διαχείρισης κινδύνου, βάσει των οποίων καθορίζεται η προσέγγισή του όσον αφορά στη σύσταση βαρών επί στοιχείων του ενεργητικού, καθώς και διαδικασίες και ελέγχους που διασφαλίζουν τον πρόσφορο εντοπισμό, την παρακολούθηση και τη διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με τη διαχείριση ασφαλειών και τη σύσταση των ως άνω βαρών. Το αρμόδια επιφορτισμένα όργανα καθορίζονται ανάλογα με την φύση των στοιχείων του ενεργητικού.

Επιπλέον ο Όμιλος έχει θέσει σε εφαρμογή ένα γενικό πλαίσιο παρακολούθησης, το οποίο πέραν και συμπληρωματικά, του εποπτικού πλαισίου αναφορών προς τις εποπτικές αρχές, παρέχει έγκαιρη πληροφόρηση στα διοικητικά στελέχη και τα αρμόδια διοικητικά όργανα σχετικά με:

- το επίπεδο, την εξέλιξη και τα είδη των βαρών επί στοιχείων του ενεργητικού και την προέλευση των βαρών, π.χ. εξασφαλισμένη χρηματοδότηση ή άλλες συναλλαγές,
- το ποσό, την εξέλιξη και την πιστοληπτική διαβάθμιση των στοιχείων του ενεργητικού που είναι ελεύθερα βαρών, αλλά δεκτικά βαρών, με καθορισμό του όγκου των στοιχείων του ενεργητικού επί των οποίων μπορεί να συσταθεί βάρος,
- το ποσό, την εξέλιξη και τα είδη πρόσθετων βαρών που προκύπτουν βάσει σεναρίων ακραίων καταστάσεων (έκτακτα βάρη).

Κατά την 31/12/2018 έχουν δοθεί ως ενέχυρο στον ΕΛΑ δάνεια και λοιποί χρεωστικοί τίτλοι συνολικής ονομαστικής αξίας 1.204 εκατ. ευρώ, ποσό το οποίο συμπεριλαμβάνει και καλύμματα επί των ενεχύρων. Από το συνολικό ύψος των ενεχύρων η Τράπεζα έχει την ευχέρεια να αντλήσει ρευστότητα μέχρι του ποσού των 717,6 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων έχει κάνει χρήση ποσό ύψους 153,4 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 25: Βεβαρυσμένα και μη-βεβαρυσμένα στοιχεία Ενεργητικού

Α. Στοιχεία ενεργητικού	Λογιστική αξία βεβαρυσμένων στοιχείων ενεργητικού				Λογιστική αξία μη-βεβαρυσμένων στοιχείων ενεργητικού			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Στοιχεία ενεργητ.	1.531.010	1.399.668	1.262.222	1.204.089	1.974.507	2.050.528	2.157.913	2.146.416
Μέσα μετοχικού κεφαλαίου					4.606	3.304	3.217	1.643
Χρεωστικοί τίτλοι	49.093	49.318	0	0	535.899	510.040	557.885	559.348
Άλλα στοιχεία ενεργητικού	1.481.917	1.350.350	1.262.222	1.204.089	1.434.002	1.537.184	1.596.810	1.585.424

Β. Εξασφάλιση που έχει ληφθεί	Εύλογη αξία βεβαρυσμένων εξασφαλίσεων που ελήφθησαν ή των ίδιων εκδοθέντων χρεωστικών τίτλων			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Μέσα μετοχικού κεφαλαίου	0	0	0	0
Χρεωστικοί τίτλοι	0	0	0	0
Άλλες ληφθείσες εξασφαλίσεις	0	0	0	0
Ίδιοι εκδοθέντες χρεωστικοί τίτλοι	380.000	350.000	350.000	0

Γ. Βεβαρυσμένα στοιχεία ενεργητικού	Αντιστοιχισμένες υποχρεώσεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δανεισμένοι τίτλοι			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Λογιστική αξία επιλεγμένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	910.000	690.000	540.000	153.400

23. ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ – ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ

Αναγνωρίζοντας την αφοσίωση και την προσφορά του ανθρώπινου δυναμικού, ο Όμιλος εφαρμόζει σύγχρονα συστήματα ανταμοιβής. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος έχει θεσπίσει την Πολιτική Αποδοχών, η οποία εναρμονίζεται με τη συνολική πολιτική λειτουργίας του, την επιχειρηματική του στρατηγική, τους στόχους, τις αξίες και τα μακροπρόθεσμα συμφέροντά του. Η εν λόγω Πολιτική αναθεωρείται σε ετήσια βάση με στόχο τόσο την προσέλκυση και τη διακράτηση του ανθρώπινου δυναμικού, όσο και τη συμμόρφωση με τυχόν νομοθετικούς και εποπτικούς περιορισμούς.

Στο πλαίσιο της παροχής ενός ελκυστικού πακέτου αποδοχών, ο Όμιλος σε συνεργασία με τον οικείο Σύλλογο Υπαλλήλων της Τράπεζας εφαρμόζει πλήθος παροχών όπως ενδεικτικά παραθέτονται κάτωθι:

- ασφάλιση ζωής και νοσοκομειακής περίθαλψης μέσω Ομαδικού Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου για τον εργαζόμενο και τα προστατευόμενα μέλη (σύζυγος και παιδιά),
- πρόγραμμα Συμπληρωματικής Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, η οποία περιλαμβάνει ευρύ φάσμα ιατρικών και οδοντιατρικών πράξεων καθώς και εξετάσεων,
- επαναφορτιζόμενη ηλεκτρονική διατακτική σίτισης,
- δυνατότητα χορήγησης δανείων στο προσωπικό, με ανώτατο όριο ποσού χορήγησης μέχρι πέντε (5) μικτούς μηνιαίους μισθούς για την κάλυψη έκτακτων αναγκών,
- χρηματικά βραβεία στα παιδιά των εργαζομένων που αριστεύουν καθώς και σε αυτά που εισάγονται σε πανεπιστήμια και τεχνολογικά ιδρύματα της χώρας, και
- βιβλία στα τέκνα των εργαζομένων πριν την έναρξη της σχολικής χρονιάς.

Η Πολιτική Αποδοχών αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του πλαισίου της εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας και έχει τους ακόλουθους στόχους:

- Την προώθηση της επιχειρηματικής στρατηγικής, των στόχων και των μακροπρόθεσμων συμφερόντων της Τράπεζας.
- Την προώθηση της ορθής και αποτελεσματικής διαχείρισης και την κάλυψη των ειλημμένων ή μελλοντικών κινδύνων με ταυτόχρονη αποθάρρυνση ανάληψης υπερβολικών κινδύνων από την Τράπεζα.
- Τη συμβολή στην αποτροπή ή ελαχιστοποίηση καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων ή επιρροών, που αποβαίνουν σε βάρος της διαχείρισης κινδύνων.
- Την ανταπόκριση στις γενικές αρχές και απαιτήσεις διαφάνειας όπου αυτό απαιτείται και στο ισχύον εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο.

Έχει συσταθεί και λειτουργεί η Επιτροπή Αποδοχών σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον νομοκανονιστικό πλαίσιο, σήμερα το Ν.4261/2014, την ΠΔ/ΤΕ 2650/19.01.2012 και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΒΑ αναφορικά με τις ορθές Πολιτικές Αποδοχών δυνάμει του άρθρου 74 και 75 της Οδηγίας 2013/36/Ε.Ε. και τις δημοσιοποιήσεις του άρθρου 450 του Κανονισμού Ε.Ε. 575/2013. Απαρτίζεται από τρία μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία τουλάχιστον στην πλειοψηφία τους, περιλαμβανομένου του Προέδρου της, είναι ανεξάρτητα.

Η Επιτροπή Αποδοχών έχει την ευθύνη άσκησης των καθηκόντων που καθορίζονται στον κανονισμό λειτουργίας της, ώστε να είναι σε θέση να ενημερώνει επαρκώς το Διοικητικό Συμβούλιο για θέματα που αφορούν στην πολιτική αποδοχών της Τράπεζας. Το σύνολο των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Αποδοχών περιγράφεται αναλυτικά στον Κανονισμό Λειτουργίας της.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού μεριμνά για την πιστή και αποτελεσματική εφαρμογή της Πολιτικής Αποδοχών στην Τράπεζα.

Ως αποδοχές ορίζονται το σύνολο των μορφών πληρωμών και παροχών που αποδίδονται άμεσα ή έμμεσα, στο προσωπικό που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας, σε αντάλλαγμα των παρεχόμενων από αυτούς επαγγελματικών υπηρεσιών.

Η Πολιτική Αποδοχών καλύπτει αμοιβές και παροχές που απορρέουν από τους κάτωθι τύπους μισθολογικού πλαισίου:

- τη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας του τραπεζικού κλάδου, η οποία προκύπτει από διαπραγματεύσεις ανάμεσα στην Ομοσπονδία Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων (ΟΤΟΕ) και τους νόμιμους εκπροσώπους των τραπεζών,
- την Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση της Τράπεζας, η οποία προκύπτει από διαπραγματεύσεις ανάμεσα στους νόμιμους εκπροσώπους της διοίκησης της Τράπεζας και τους εκλεγμένους εκπροσώπους των εργαζομένων και τα πρακτικά συμφωνίας επ' αυτής,

- συμβάσεις που στηρίζονται σε ατομική συμφωνία ανάμεσα στη Διοίκηση της Τράπεζας και τους εργαζομένους,
- τις Διαιτητικές Αποφάσεις,
- τον Κανονισμό Εργασίας Προσωπικού,
- τις ειδικές αποφάσεις τις Τράπεζας,
- τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας,

Οι αποδοχές που καταβάλλονται από την Τράπεζα είναι σταθερές.

ΕΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ

Η έγκριση των αποδοχών και των εξαιρέσεων των αποδοχών στα διάφορα κλιμάκια του προσωπικού αναλύεται ως ακολούθως σε εισηγητικό και εγκριτικό επίπεδο:

Κατηγορία Εργαζομένων	Συνολικό Πλαίσιο Αποδοχών / Αποζημίωση	Εισήγηση	Έγκριση
Μέλη του Δ.Σ.	Αποδοχές/Αποζημιώσεις	Επιτροπή Αποδοχών/Δ.Σ.	Ετήσια Γενική Συνέλευση Μετόχων
CHIEF OFFICERS	Συνολικό Πλαίσιο Αποδοχών	Επιτροπή Αποδοχών	Διοικητικό Συμβούλιο
CHIEF RISK OFFICER	Συνολικό Πλαίσιο Αποδοχών εντός / εκτός της εγκεκριμένης πολιτικής	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων/Επιτροπή Αποδοχών	Διοικητικό Συμβούλιο
Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου & Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης	Συνολικό Πλαίσιο Αποδοχών εντός / εκτός της εγκεκριμένης πολιτικής	Επιτροπή Ελέγχου / Επιτροπή Αποδοχών	Διοικητικό Συμβούλιο
Διευθυντές Διοίκησης	Συνολικό Πλαίσιο Αποδοχών	Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού / Επιτροπή Αποδοχών	Διοικητικό Συμβούλιο
Θέσεις ευθύνης όπως ο Νομικός Σύμβουλος	Συνολικό Πλαίσιο Αποδοχών	Επιτροπή Αποδοχών	Διοικητικό Συμβούλιο
Υπάλληλοι με ουσιαστικό αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου της Τράπεζας	Συνολικό Πλαίσιο Αποδοχών εντός της εγκεκριμένης πολιτικής	Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού	Εκτελεστική Επιτροπή
	Συνολικό Πλαίσιο Αποδοχών εκτός της εγκεκριμένης πολιτικής	Επιτροπή Αποδοχών	Διοικητικό Συμβούλιο
Λοιποί Απασχολούμενοι	Συνολικό Πλαίσιο Αποδοχών Συνολικές Αποδοχές	Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού	Εκτελεστική Επιτροπή

Σε κάθε περίπτωση το ύψος των αποδοχών των ανωτέρω μελών του προσωπικού δε μπορεί να υπερβαίνει το 15πλάσιο του εθνικού μέσου μισθού ή το 10πλάσιο του μέσου μισθού των υπαλλήλων της Τράπεζας, σύμφωνα με την Ανακοίνωση C 216/30.07.2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Υπεύθυνος παρακολούθησης της ανωτέρω πολιτικής είναι η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού.

ΠΑΡΟΧΕΣ

Οι παροχές τόσο σε νομισματική αξία όσο και σε είδος απορρέουν από τις κάτωθι πηγές στις οποίες αναλύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησής τους:

- Αποφάσεις Γ.Σ. ή Δ.Σ.
- Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας
- Εγκύκλιος της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού
- Ειδικές Εγκρίσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής
- Πρακτικά Συμφωνίας

Οι παροχές προσωπικού σε είδος χορηγούνται για τη διευκόλυνση των υπηρεσιακών αναγκών των στελεχών της Τράπεζας. Σε αυτή την κατηγορία εντάσσονται οι παρακάτω παροχές:

- Εταιρικό αυτοκίνητο
- Εταιρικό κινητό τηλέφωνο και λοιπές υπηρεσίες επικοινωνίας
- Εταιρικός χώρος στάθμευσης (Parking)
- Έξοδα κίνησης για την προσέλευση πελατείας (καύσιμα)

Δικαιούχοι των ανωτέρω παροχών σε είδος είναι:

- Τα ανώτατα στελέχη της Τράπεζας (ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος, οι Αναπληρωτές Διευθύνοντες Σύμβουλοι και οι CHIEF OFFICERS).
- Στελέχη για τα οποία υφίσταται έγκριση της Εκτελεστικής Επιτροπής.
- Στελέχη για τα οποία το δικαίωμα της συγκεκριμένης παροχής προβλέπεται στην ατομική τους σύμβαση.

Σε όλες τις περιπτώσεις οι δικαιούχοι των παροχών σε είδος και τα όρια αυτών καθορίζονται και επικυρώνονται ετήσια στα πλαίσια του ετήσιου προϋπολογισμού, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού από την Εκτελεστική Επιτροπή με ενημέρωση της Επιτροπής Αποδοχών.

ΑΜΟΙΒΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Οι αποδοχές των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. συνδέονται με την επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές τους και το χρόνο που έχουν αφιερώσει στην εκτέλεση των σχετικών καθηκόντων τους αλλά δεν συνδέονται με τα βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα της Τράπεζας, ούτε με τις επιδόσεις των επιχειρηματικών τομέων που ελέγχουν.

Επιπροσθέτως, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή των Επιτροπών που συστήνει η Τράπεζα και τα οποία λαμβάνουν μισθό έχοντας οιοδήποτε είδος υπαλληλικής σχέσης με αυτήν, δεν δικαιούνται επιπρόσθετης αμοιβής ή αποδοχών για τη συμμετοχή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο ή στις εν λόγω Επιτροπές.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ι. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Οι επιπρόσθετες απαιτήσεις στις πρακτικές αμοιβών εφαρμόζονται σε όλα τα σχετικά πρόσωπα που έχουν επιπτώσεις, άμεσα ή έμμεσα, στις επενδυτικές και παρεπόμενες υπηρεσίες που παρέχονται από την Τράπεζα ή στην εταιρική συμπεριφορά της, ανεξάρτητα από το είδος πελατών, στον βαθμό που η αμοιβή των εν λόγω προσώπων και παρόμοια κίνητρα μπορεί να δημιουργήσουν σύγκρουση συμφερόντων που τα ενθαρρύνει να ενεργούν ενάντια στα συμφέροντα οποιουδήποτε εκ των πελατών της Τράπεζας.

Στα πρόσωπα αυτά συμπεριλαμβάνονται οι υπάλληλοι που συναλλάσσονται με το επενδυτικό κοινό (front office personnel), το προσωπικό πώλησης (sales desk personnel) και άλλα μέλη του προσωπικού που εμπλέκονται έμμεσα στην παροχή των επενδυτικών ή των παρεπόμενων υπηρεσιών. Τα άτομα που επιβλέπουν το προσωπικό πώλησης, όπως οι άμεσοι προϊστάμενοι, στους οποίους ενδεχομένως να δίνονται κίνητρα για την πίεση του προσωπικού πώλησης, ή οι οικονομικοί αναλυτές τα κείμενα των οποίων ενδέχεται να χρησιμοποιούνται από το προσωπικό πωλήσεων με σκοπό την παρακίνηση των πελατών για τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων, ή τα άτομα που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη προϊόντων, εμπíπτουν επίσης στον ορισμό των προσώπων τα οποία αφορούν οι κανόνες περί αμοιβής. Τέλος σε αυτά τα πρόσωπα συμπεριλαμβάνονται και οι συνδεδεμένοι αντιπρόσωποι, κατά τον καθορισμό της αμοιβής των οποίων η Τράπεζα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της το ειδικό καθεστώς στο οποίο αυτοί εμπíπτουν και τις αντίστοιχες εθνικές ιδιαιτερότητες.

II. ΑΠΟΦΥΓΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ

Η Τράπεζα καθορίζει τις πρακτικές αμοιβών σύμφωνα με τις κατάλληλες εσωτερικές διαδικασίες, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα όλων των πελατών της, με στόχο τη διασφάλιση ότι οι πελάτες αντιμετωπίζονται δίκαια και τα συμφέροντά τους δεν θίγονται από τις πρακτικές αμοιβών οι οποίες εφαρμόζονται από την Τράπεζα βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα.

Κατά το σχεδιασμό των πρακτικών αμοιβών η Τράπεζα συνεκτιμά όλους τους συναφείς παράγοντες (πχ. ο ρόλος που διαδραματίζουν τα αρμόδια πρόσωπα, το είδος των προσφερόμενων προϊόντων και οι μέθοδοι διανομής) προκειμένου να αποτρέψει κινδύνους οι οποίοι ενδέχεται να προκύψουν λόγω σύγκρουσης συμφερόντων ή παραβάσεων των κανόνων επαγγελματικής δεοντολογίας.

Η Τράπεζα διασφαλίζει ότι οι πολιτικές και οι πρακτικές αμοιβών είναι σχεδιασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να μη δημιουργούν σύγκρουση συμφερόντων ή κίνητρο που να μπορεί να οδηγήσει τα σχετικά πρόσωπα να ευνοούν τα δικά τους συμφέροντα ή τα συμφέροντα της Τράπεζας, ενδεχομένως σε βάρος οποιουδήποτε πελάτη. Ιδίως, δεν προβαίνει σε καμία ρύθμιση υπό τη μορφή αμοιβών, στόχων πωλήσεων ή υπό άλλη μορφή, που θα αποτελούσε κίνητρο για το προσωπικό της να συστήσει ένα συγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό μέσο σε ιδιώτη πελάτη, ενώ η Τράπεζα θα μπορούσε να προσφέρει διαφορετικό χρηματοπιστωτικό μέσο, το οποίο θα ικανοποιούσε καλύτερα τις ανάγκες του πελάτη.

Attica Bank-Συνολικές ετήσιες αποδοχές για το σύνολο του απασχολούμενου προσωπικού- Ατομική Βάση-Ημερομηνία αναφοράς 31/12/2018		
Επιχειρηματικές Μονάδες	Σύνολο ανθρώπινου δυναμικού ανά μονάδα	Σύνολο αποδοχών που αποδόθηκαν (€)
Μέλη Δ.Σ. (εκτελεστικά και μη)	11	1.434.736
Επενδυτική Τραπεζική	7	898.893
Λιανική Τραπεζική	307	20.142.441
Διαχείριση Στοιχείων Ενεργητικού	0	0
Υποστηρηκτικές Λειτουργίες	340	21.321.780
Ανεξάρτητες Λειτουργίες Ελέγχου	42	2.489.028
Λοιπές Λειτουργίες	0	0
Σύνολα	707	46.286.878

24. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

	2018		2017	
	Transitional	Fully phased	Transitional	Fully phased
T1 - Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier I Capital)				
CET1 - Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1 Capital)				
Μετοχικό Κεφάλαιο (κοινές μετοχές)	96,246	96,246	650,354	650,354
Προσαρμογές που οφείλονται στις απαιτήσεις συνετής αποτίμησης	-548	-548	0	0
Αποθεματικά	450,545	450,545	246,609	246,609
Αποτελέσματα εις νέον	-98,024	-98,024	-415,910	-415,910
Δικαιώματα μειοψηφίας	0	0	0	0
Λοιπά στοιχεία εξομοιούμενα με μετοχικό κεφάλαιο	0	0	100,200	0
Αφαιρετικά Στοιχεία Κεφαλαίων της Κατηγορίας 1 (Καν. 575/2013 άρθρο 36)				
Αξία άυλων παγίων στοιχείων	-42,761	-42,761	-39,980	-39,980
Μικτή αξία των περιουσιακών στοιχείων του συνταξιοδοτικού ταμείου προκαθορισμένων παροχών	0	0	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	-49,651	-49,651	-37,654	-47,067
Αφαιρετικά στοιχεία Κεφαλαίων της Κατηγορίας 1 (Καν. 575/2013 άρθρα 48 και 470)				
Σημαντικές επενδύσεις σε οντότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα > 10% CET I	0	0	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές > 10% CET I	-25,891	-59,667	0	0
Μεταβατικές διατάξεις IFRS 9	91,881	0	0	0
CET1 - Σύνολο Μέσων Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (Common Equity Tier 1 Capital)	421,797	296,140	503,618	394,005
Πρόσθετα κεφάλαια της Κατηγορίας 1				
Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο	0	0	0	0
Αφαιρετικά στοιχεία Πρόσθετων Κεφαλαίων της Κατηγορίας 1 (Καν. 575/2013 άρθρο 472)				
Αξία άυλων παγίων στοιχείων	0	0	0	0
T1 - Σύνολο Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier I Capital)	421,797	296,140	503,618	394,005
T2 - Κεφάλαια της κατηγορίας 2 (Tier II Capital)				
Υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης ορισμένης διάρκειας	99,676	99,676	0	0
T2 - Σύνολο Κεφαλαίων της κατηγορίας 2 (Tier II Capital)	99,676	99,676	0	0
Σύνολο Εποπτικών Ιδίων Κεφαλαίων (T1 + T2)	521,473	395,816	503,618	394,005
Σύνολο Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (Κανονισμός 575/2013)	256,966	251,907	273,738	273,738
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού (Κανονισμός 575/2013)	3,212,076	3,148,833	3,421,731	3,421,731
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1)	13.13%	9.40%	14.70%	11.50%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier I)	13.13%	9.40%	14.70%	11.50%
Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας	16.23%	12.57%	14.70%	11.50%

Πίνακας 26: Επίπτωση μεταβατικών διατάξεων CRR